

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

**ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΝΟΠΟΙΑΣ**

ΓΙΑΛΟΥΦΟΣ ΛΟΥΚΑΣ

Επιβλέπων καθηγητής:

ΖΟΠΟΥΝΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΧΑΝΙΑ 2019

Ευχαριστώ θερμά τον κ. Ζοπουνίδη για την ανάθεση της εργασίας και για την υπομονή του μέχρι την ολοκλήρωση της.

Ευχαριστώ, την οικογένεια μου και τους φίλους μου για την υποστήριξη τους στην διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	1
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ.....	6
1.1 Ιστορική αναδρομή.....	6
1.2 Γενικά χαρακτηριστικά	8
1.2.1 Αμπελοτόπια και αμπελώνες.....	8
1.2.2 Οινοπαραγωγή και οινοποιητικές πρακτικές.....	10
1.2.3 Οι Ελληνικοί οίνοι/ Προϊόντα του κλάδου.....	10
1.3 Ελληνική οινοποιία με αριθμούς.....	17
1.3.1.Γενικά	17
1.3.2 Εκτάσεις	18
1.3.3 Παραγωγή.....	20
1.3.4 Κατανάλωση.....	22
1.3.5 Εισαγωγές.....	23
1.3.6 Εξαγωγές	25
1.3.7 Τιμές παραγωγού.....	27
1.4 Ευρώπη – Κόσμος	28
1.4.1 Γενικά	28
1.4.2 Εκτάσεις	29
1.4.3 Παραγωγή.....	30
1.4.4 Κατανάλωση.....	31
1.4.5.Εισαγωγές.....	33
1.4.6 Εξαγωγές	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ	35
2.1 Γενικά	35
2.2 Παρουσίαση δείγματος.....	35
2.3 Παρουσίαση αριθμοδεικτών - Θεωρητικό υπόβαθρο	38
2.3.1. Δείκτες Αποδοτικότητας	39
2.3.2 Δείκτες Επίδοσης Διαχείρισης	42
2.3.3 Δείκτες Δομής Ενεργητικών-Παθητικών Στοιχείων	43

2.3.4 Δείκτες Φερεγγυότητας	46
2.4 Ανάλυση εξεταζόμενου διαστήματος.....	48
2.4.1 Κερδοφορία και Αποδοτικότητα	49
2.4.2 Επίδοση διαχείρισης.....	50
2.4.3 Φερεγγυότητα.....	50
2.5 Εύρεση σημαντικών δεικτών - Παρουσίαση με γραφήματα μέσω των όρων	51
2.5.1 Σημαντικοί δείκτες για την τετραετία 2011- 2014	52
2.5.2 Σημαντικοί δείκτες για τη διετία 2015- 2016	62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Η ΠΟΛΥΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ PROMETHEE.....	71
3.1 Γενικά	71
3.2 Θεωρητικό υπόβαθρο	71
3.2.1 Το σύνηθες κριτήριο (usual criterion)	74
3.2.2 Το σχεδόν κριτήριο	74
3.2.3 Κριτήριο γραμμικής προτίμησης (criterion with linear preference)	75
3.2.4 Κριτήριο επιπέδου (level criterion).....	76
3.2.5 Κριτήριο γραμμικής προτίμησης και περιοχής αδιαφορίας (criterion with linear preference and indifference area)	77
3.2.6 Κριτήριο του Gauss (Gaussian criterion)	77
3.3 Ανάλυση με την μεθοδολογία Promethee του κλάδου της ελληνικής οινοποιίας	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	88
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	89
Ελληνική.....	89
Ηλεκτρονικές Πηγές.....	89
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	91

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα εργασία διερευνάται ο κλάδος της ελληνικής οινοποιίας. Η μακράιωνη παράδοση του κρασιού στην Ελλάδα και η σημασία του κλάδου για την ελληνική οικονομία είναι μερικοί παράγοντες που οδήγησαν στην συγκεκριμένη μελέτη.

Αρχικά πραγματοποιείται μία παρουσίαση στο πως διαμορφώνεται η εγχώρια αγορά και μια σύνοψη των χαρακτηριστικών του κλάδου. Παρουσιάζονται οι μεταβολές σε ποσοτικά χαρακτηριστικά στο εξεταζόμενο διάστημα και γίνεται μια μικρή σύγκριση με την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια αγορά.

Στην συνέχεια περιγράφεται η μεθοδολογία της χρηματοοικονομικής ανάλυσης με χρήση αριθμοδεικτών και παρουσιάζονται οι χρηματοοικονομικοί δείκτες με τους οποίους θα γίνει η ανάλυση. Ακολουθεί η ανάλυση και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

Περιγράφεται η μεθοδολογία PROMETHEE με την οποία θα γίνει περαιτέρω ανάλυση του κλάδου και κατάταξη των επιχειρήσεων του κλάδου με βάση τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ

1.1 Ιστορική αναδρομή

Η καλλιέργεια της Αμπέλου και η ο παραγωγή οίνου στο χώρο της Ελλάδας καλύπτει μία τεράστια χρονική περίοδο που ξεπερνά τους ιστορικούς χρόνους. Από τότε και μέχρι τις μέρες μας το κρασί αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των Ελλήνων. Το ελληνικό κρασί έχει τη μεγαλύτερη ιστορία σε παγκόσμιο επίπεδο και η αμπελοκαλλιέργεια στον ελλαδικό χώρο είναι η αρχαιότερη καταγεγραμμένη στον κόσμο. Αντιλαμβανόμαστε ότι η μελέτη της ιστορίας του κρασιού αποτελεί ένα δύσκολο εγχείρημα της καθώς χάνεται στα βάθη των αιώνων.

Η άγρια οينوφόρος άμπελος ήταν Αυτοφυής στην Ελλάδα και ίχνη της βρέθηκαν στη Μακεδονία, στη Θράκη στη Θεσσαλία την Εύβοια και την Πελοπόννησο. Τα αρχαιότερα ίχνη της άγριας αμπέλου τοποθετούνται ακόμα και πριν την εποχή των παγετώνων. Η καλλιέργεια της εξημερωμένης αμπέλου στην Ελλάδα εκτιμάται ότι ξεκίνησε στην 4^η χιλιετία π.Χ..

Τα αρχαιότερα ευρήματα οινοποίησης στον ελλαδικό χώρο χρονολογούνται το 4.500 π.Χ. και βρίσκονται στους φιλίππους της ανατολικής Μακεδονίας. Το αρχαιότερο πατητήρι του κόσμου ανασύρθηκε από ανασκαφές στο Μύρτο της Κρήτης και χρονολογείται στο 2000 π.Χ. Στο ίδιο σημείο βρέθηκαν επίσης υπολείμματα κρασιού μέσα σε αγγεία. Ήδη από την εποχή του μινωικού πολιτισμού είχε ξεκινήσει η εξάπλωση της καλλιέργειας αμπελιών στην υπόλοιπη Ελλάδα καθώς και το εμπόριο του κρασιού.

Η ανάπτυξη αυτή συνεχίστηκε και στα Μυκηναϊκά χρόνια. Στην Πύλο της Μεσσηνίας σώζονται πινακίδες στις οποίες αναφέρονται σε γραμμική Β οι λέξεις Διόνυσος και Βίνος από όπου προέρχονται ετυμολογικά οι λέξεις και οίνος, vin, vino και wine. Πλήθος πληροφοριών για την καλλιέργεια των αμπελιών, τις τεχνικές, την οινοπαραγωγή και το εμπόριο οίνου, μας δίνουν τόσο ο Όμηρος μέσα από τα έπη του όσο και ο Ησίοδος κατά τον 8^ο προ Χριστού αιώνα. Τις πρώτες οργανωμένες γιορτές κρασιού στον κόσμο αποτελούσαν οι τελετές προς τιμήν του θεού Διονύσου, Διονυσία, Ανθεστήρια και Λήναια. Οι τελετές αυτές είναι πανάρχαιες έφτασαν όμως στην αποκορύφωση τους τον 7^ο και 6^ο αιώνα προ Χριστού.

Μία πρώιμη μορφή τυποποίησης οίνου εμφανίστηκε τον 6^ο π.Χ. αιώνα στην Ελλάδα με τη χρήση πήλινων αγγείων για τη μεταφορά και την εμπορία κρασιού που είναι γνωστά ως αμφορείς. Τον 5^ο προ Χριστού αιώνα και με το τέλος των περσικών πολέμων το εμπόριο κρασιού έφτασε στην ακμή του. Χαρακτηριστικά της εποχής είναι τα αγγεία κρασιού

διακοσμημένα με σκηνές τρύγου και Διονυσιακής λατρείας καθώς και τα οινικά νομίσματα που φέρουν παραστάσεις άμπελος και οίνου.

Την ίδια εποχή εμφανίστηκε και ο πρώτος ΠΟΠ οίνος στον κόσμο στο νησί της Θάσου. Το Θασίτικο κρασί σφραγιζόταν σε αμφορείς με συγκεκριμένη σήμανση που δήλωνε την αυθεντικότητά του. Τον 4^ο αιώνα π.Χ. ο φιλόσοφος από την Λέσβο Θεόφραστος έγραψε τα πρώτα βιβλία σχετικά με το κρασί και την αμπελουργία στην ιστορία.

Κατά την ρωμαϊκή εποχή η πορεία των ελληνικών κρασιών συνεχίζει να κρατεί καλά. Παρατηρείται μείωση της αίγλης των μακεδονικών και των βορειοαιγαιοπελαγίτικων κρασιών ενώ δυναμικά στο παιχνίδι μπαίνει η Κρήτη. Η εξαγωγή Κρητικού οίνου βρίσκεται σε άνθηση αυτή την περίοδο με τα κρητικά κρασιά να κατακτούν τόσο τη Μεσόγειο όσο και τη Ρώμη την ίδια.

Η ενετοκρατία αποτελεί τη χρυσή εποχή των ελληνικών κρασιών. Οι Βενετοί προμήθευαν την Ευρώπη με τα ελληνικά κρασιά όλο και περισσότερο. Τα περίφημα κρασιά της Σαντορίνης έφτασαν μέχρι το Παρίσι. Στο απόγειο όμως της δόξας έφτασε τα χρόνια εκείνα ο οίνος Μαλβαζίας, ένα λευκό γλυκό κρασί, προερχόμενο από την Μονεμβασιά. Ο Μαλβαζίας έγινε το πιο περιζήτητο κρασί στην Ευρώπη ενώ το εμπόριο του ήταν μία από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις στην παγκόσμια ιστορία του κρασιού.

Μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης ξεκινάει μία γενικότερη παρακμή σε ό,τι αφορά στο κρασί. Πλέον μόνο τα μοναστήρια συνεχίζουν την αμπελοκαλλιέργεια ενώ η πλειοψηφία των αμπελώνων παραμελούνται. Αυτό συνεχίζεται έως τα τέλη του δέκατου έκτου αιώνα όπου κάποια προνόμια δόθηκαν στα νησιά του Αιγαίου που ωφέλησαν την άνθηση της οινοπαραγωγής.

Μετά την απελευθέρωση ξεκίνησαν οι πρώτες σπουδές οινολογίας/οινοποιίας Ελλήνων στα γαλλικά πανεπιστήμια.

Το πρώτο εγχειρίδιο οινοποιίας εκδόθηκε το 1836 από τον Γρηγόρη Παλαιολόγο.

Το 1855 θεωρείται η αρχή της σύγχρονης ελληνικής οινοποιίας καθώς εκείνη την χρονιά δημιουργήθηκε το πρότυπο οινοποιείο στην Αθήνα. Ακολούθησε η κατασκευή αρκετών ακόμα οινοποιείων ανά την Ελλάδα στο υπόλοιπο μισό του αιώνα. Τα τέλη του δέκατου ένατου αιώνα επεφύλασσαν ένα μεγάλο πλήγμα για την Ελληνική οινοποιία που ονομάζεται φυλλοξήρα. Η φυλλοξήρα ήταν μία ασθένεια των αμπελιών προερχόμενη από την Αμερική που κατακερματίζει τον Ευρωπαϊκό αμπελώνα. Πρόκειται για ένα έντομο που προσβάλλει τις ρίζες του φυτού και ξεραίνει τα φύλλα του.

Κάπως έτσι μπαίνουμε στον εικοστό αιώνα κατά την διάρκεια του οποίου ιδρύθηκαν οι περισσότεροι φορείς του ελληνικού κρασιού, θεσμοθετήθηκαν νόμοι σχετικά με τους ελληνικούς οίνους και άνοιξαν την αυλαία τους εκθέσεις και διαγωνισμοί. Παρακάτω παρατίθενται χρονολογικά οι κυριότεροι από τους θεσμούς αυτούς:

1926: Ιδρύθηκε η Ένωση Ελλήνων οινολόγων

1949: Ιδρύθηκε Σύνδεσμος Βιομηχανιών Οίνων και Ποτών (ΣΕΒΟΠ)

1949: Ιδρύθηκε η Κλαδική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελουργικών Προϊόντων (ΚΕΟΣΟΕ)

1952: Ιδρύθηκε το Ινστιτούτο Οίνου

1971: Κατοχύρωση με νόμο ονομασιών προέλευσης ελληνικών οίνων

1994: Διεξαγωγή πρώτης έκθεσης κρασιού «Οινόραμα» (διεξάγεται τις ζυγές χρονιές)

1994: Ίδρυση Ένωσης Ελλήνων Δημοσιογράφων Οίνου (ΕΛΔΟΙΝ)

1995: Ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος Ελληνικών Αποσταγμάτων και Οινοπνευματωδών Ποτών (ΣΕΑΟΠ)

1995: Ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος Ελληνικού Οίνου (ΣΕΟ)

1997: Ιδρύθηκε η Πανελλήνια Ένωση Οινοχόων (ΠΕΝΟ)

1999: Διεξαγωγή 1^{ου} Διεθνή Διαγωνισμού Οίνου Θεσσαλονίκης

2000: Ιδρύθηκε η Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Αμπέλου και Οίνου (ΕΔΟΑΔ)

2002: Διεξαγωγή πρώτης έκθεσης κρασιού «Διονύσια» (διεξάγονται τις μονές χρονιές)

1.2 Γενικά χαρακτηριστικά

1.2.1 Αμπελοτόπια και αμπελώνες

Το μεσογειακό κλίμα της Ελλάδας που είναι κατά κανόνα εύκρατο είναι ιδανικό για την αμπελοκαλλιέργεια. Επίσης η έντονη παρουσία της θάλασσας επιδρά ευεργετικά ευνοώντας τα παραθαλάσσια αμπελοτόπια. Κάτι άλλο που χαρακτηρίζει τα ελληνικά αμπελοτόπια είναι η ποικιλομορφία καθώς τα εδάφη στα οποία καλλιεργούνται ξεκινούν από την επιφάνεια της θάλασσας και μπορεί να ξεπεράσουν τα 1.000 μέτρα σε υψόμετρο.

Πιο συγκεκριμένα οι κατηγορίες τις οποίες χωρίζονται τα ελληνικά αμπελοτόπια είναι τέσσερις:

- Ορεινά και ημιορεινά
- Παραθαλάσσια
- Ηπειρωτικά
- Ηφαιστειακά

Τα ελληνικά αμπελοτόπια είναι κατά πλειοψηφία ορεινά και ημιορεινά με το μεγαλύτερο ποσοστό των ΠΟΠ οίνων παράγεται σε ημιορεινές και ορεινές περιοχές. Τα ηφαιστειακά συναντώνται κατά αποκλειστικότητα στην Σαντορίνη.

Ο ελληνικός αμπελώνας αποτελεί έναν από τους αρχαιότερους του κόσμου και καλλιεργείται συνεχώς εδώ και χιλιετίες δίνοντας καλής ποιότητας πρώτη ύλη για οινοποίηση.

Οι αμπελώνες της βορείου Ελλάδος απλώνονται από ανατολή σε δύση από την Θράκη μέχρι την οροσειρά της Πίνδου (ορεινά και ημιορεινά αμπελοτόπια). Είναι γόνιμοι με καλή υδατοχωρητικότητα, παρατάσσονται γραμμικά και με μεσαίες ως μεγάλες αποστάσεις φύτευσης. Εκεί παράγεται ξινόμαυρο της καλύτερης ποικιλίας καθώς και εξαιρετικής ποιότητας Sauvignon blanc, Chardonnay και Syrah.

Οι αμπελώνες της κεντρικής Ελλάδας παρουσιάζουν σημαντική γεωλογική και γεωγραφική ετερογένεια. Συναντώνται κατά κύριο λόγο σε πεδινές περιοχές (ηπειρωτικά αμπελοτόπια) ενώ οι μισοί εξ αυτών βρίσκονται στην Αττική. Εκεί καλλιεργούνται κυρίως γηγενείς ποικιλίες σταφυλιών, προεξέχοντος του σαββατιανού, τα οποία προορίζονται για επιτραπέζιους οίνους.

Οι αμπελώνες της Πελοποννήσου αποτελούνται από ορεινά-ημιορεινά και παραθαλάσσια αμπελοτόπια και χωρίζονται σε δύο αμπελουργικούς τομείς. Ο ανατολικός περιλαμβάνει την Νεμέα και την Μαντινεία και ο δυτικός το Ιόνιο Πέλαγος, το Παναχαϊκό όρος, την Ηλεία και την Μεσσηνία. Το κλίμα της περιοχής είναι ήπιο Μεσογειακό ενώ η παρουσία της θάλασσας δίνει σαφώς θετική επίδραση.

Οι αμπελώνες των νησιών του Αιγαίου εκτείνονται σε χιλιάδες στρέμματα που περιέχουν κυρίως τοπικές ποικιλίες σταφυλιών. Πρόκειται για παραθαλάσσια και ηφαιστειακά (στη Σαντορίνη) αμπελοτοπία που διαμορφώνονται σε κυπελλοειδές σχήμα και καλλιεργούνται κυρίως σε Αναβαθμίδες (πεζούλες). Στο βόρειο Αιγαίο συναντώνται οι ποικιλίες Μοσχάτο λευκό και Μοσχάτο Αλεξάνδρειας ενώ στις Κυκλάδες και τα Δωδεκάνησα καλλιεργούνται γηγενείς ποικιλίες όπως το Ασύρτικο, το Αθήρι, η Μονεμβασιά και η Μανδηλαριά.

Τέλος οι Κρητικοί αμπελώνες που απλώνονται στο βορειοανατολικό τμήμα του νησιού, βρίσκονται σε πεδινές εκτάσεις και οροπέδια έως 1.000 μέτρα υψόμετρο (ορεινά, ημιορεινά και παραθαλάσσια αμπελοτόπια) και η διαμόρφωσή τους είναι γραμμική. Η θετική επιρροή των θαλασσινών ανέμων σε συνδυασμό με την μεγάλη ηλιοφάνεια και το ξηροθερμικό κλίμα της Κρήτης καθιστά τους Κρητικούς αμπελώνες τους μεγαλύτερους σε δυναμική στην Ελλάδα. Σε αυτή την περιοχή καλλιεργείται πλήθος ποικιλιών, γηγενών, διεθνών καθώς και τοπικές ποικιλίες όπως η Βηλάνα, το Κοτσιφάλι το Λιάτικο και αιγαιοπελαγίτικη Μανδηλαριά.

1.2.2 Οινοπαραγωγή και οινοποιητικές πρακτικές

Την πρώτη ύλη του κρασιού αποτελούν οι ρώγες του σταφυλιού. Περιέχουν σάκχαρα, οργανικά οξέα και νερό και από αυτές συλλέγεται ο μούστος. Το οινόπνευμα που περιέχει το κρασί παράγεται από το σάκχαρο του μούστου με την αντίδραση της αλκοολικής ζύμωσης. Η διάρκεια της ζύμωσης εξαρτάται από πολλούς και διάφορους παράγοντες και αποτέλεσμα είναι διαφορετικά είδη κρασιών.

Η τεράστια οινοποιητική παράδοση της Ελλάδας στο πέρασμα των χιλιετιών έχει αναδείξει πληθώρα μοναδικών οινοποιητικών πρακτικών. Οι πρακτικές και η τεχνογνωσία που απαιτείται για την παραγωγή των ιδιαίτερων Ελληνικών κρασιών κληροδοτούνται από γενιά σε γενιά και αναβαθμίζονται με τη συμβολή της επιστήμης και της τεχνολογίας.

Παραδοσιακές οινοποιητικές πρακτικές της χώρας μας αποτελούν, μεταξύ άλλων, η απολάσπωση, η διήθηση, η παλαίωση σε δρύινα βαρέλια και η χρήση πειστηρίων. Δύο παραδοσιακές πρακτικές στις μέρες μας είναι η προσθήκη ρητίνης πεύκου στο μούστο ώστε να παραχθεί η Ρετσίνα και το λιάσιμο των σταφυλιών που οδηγεί στην παραγωγή λιαστών κρασιών. Πέρα όμως από τις παραδοσιακές, έχουν εισήχθη τα τελευταία χρόνια και νέες εξελιγμένες μέθοδοι που ξεπερνούν τα όρια της κλασικής οινοποίησης. Έχουν υιοθετηθεί πρακτικές από διάφορα σημεία του πλανήτη για να ανεβάσουν το επίπεδο του χαρακτήρα των ελληνικών κρασιών. Παραδείγματος χάριν, ο μη διαχωρισμός της φλούδας από το μούστο στα πρώτα στάδια του ζυμώματος.

Βασικό ρόλο έχει παίξει και ο εκμοντερνισμός του εξοπλισμού και ο εκσυγχρονισμός των μηχανημάτων των δεξαμενών και των εμφιαλωτηρίων. Το πιο σημαντικό από όλα όμως είναι πως οι Έλληνες οινοπαραγωγοί είναι διατεθειμένοι να αναλάβουν το κόστος ώστε να μην θυσιάζουν στο ελάχιστο την ποιότητα των κρασιών τους. Η εξαιρετική πρώτη ύλη σε συνδυασμό με τα σύγχρονα μέσα και τις εξελιγμένες μεθόδους παραγωγής καθιστούν τα ελληνικά κρασιά άκρως ανταγωνιστικά στην παγκόσμια οινική αγορά.

1.2.3 Οι Ελληνικοί οίνοι/ Προϊόντα του κλάδου

Τα χαρακτηριστικά του παραγόμενου κρασιού έχουν άμεση συνάφεια με το σταφύλι από το οποίο προέρχεται και τον τρόπο οινοποίησης και παλαίωσης. Αντιλαμβανόμαστε πως ο πιο σημαντικός παράγοντας για το χαρακτήρα του κρασιού είναι το είδος του αμπελιού από το οποίο παράγεται και ο τόπος στον οποίο αυτό καλλιεργείται. Αυτός είναι και ο λόγος που η αμπελοοινική νομοθεσία τόσο Ευρωπαϊκά όσο και στην Ελλάδα, χρησιμοποιεί ως βάση για την ταξινόμηση των κρασιών τον τόπου καταγωγής και παραγωγής τους. Σύμφωνα με αυτό το

σύστημα κατηγοριοποίησης οι ελληνικοί οίνοι χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τους οίνους Ονομασίας Προέλευσης και τους Επιτραπέζιους οίνους.

Κρασιά με Ονομασία Προέλευσης ή αλλιώς ΠΟΠ (Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης) ή V.Q.P.R.D. (από τα αρχικά των γαλλικών λέξεων Vin de Qualité Produit de Région Déterminée που σημαίνουν: Οίνος Ποιότητας Παραγόμενος σε Καθορισμένη Περιοχή) διακρίνονται σε ΟΠΑΠ (Οίνος Προέλευσης Ανωτέρας Ποιότητας) και οίνους ΟΠΕ (Ονομασίας Προέλευσης Ελεγχόμενης). Οι επιτραπέζιοι οίνοι περιλαμβάνουν τους Τοπικούς Οίνους ή οίνους ΠΠΕ (Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης), τα κρασιά με Ονομασία κατά Παράδοση και τα Κρασιά Μάρκας ή απλούς επιτραπέζιους οίνους.

ΠΟΠ οίνοι

Για να χαρακτηριστεί ένας οίνος ΠΟΠ πρέπει να παράγεται με συγκεκριμένες προδιαγραφές και εντός συγκεκριμένης γεωγραφική ζώνης. Οι γεωγραφικές προδιαγραφές προϋποθέτουν καλλιέργεια αμπελιών σε συγκεκριμένες και νομοθετικά οριοθετημένες αμπελουργικές ζώνες. Οι αμπελώνες αυτοί είναι ελεγχόμενοι και χαμηλής στρεμματικής απόδοσης αλλά εξαιρετικής ποιότητας. Οι ποικιλίες των αμπελιών για παραγωγή ΠΟΠ κρασιών στη χώρα μας είναι πλην δύο περιπτώσεων ελληνικές γηγενείς. Η οινοποίηση γίνεται και αυτή εντός των οριοθετημένων ζωνών ενώ υπάρχει δέσμευση και για την ωρίμανση σε βαρέλια καθώς και για την παλαίωση και την εμφιάλωση του κρασιού.

Οι φιάλες των ΠΟΠ οίνων φέρουν ετικέτα που αναγράφει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες καθώς και τη χαρακτηριστική ερυθρή ταινία στο λαιμό. Όταν υπάρχει μπλε ταινία στη φιάλη, υποδηλώνει ότι πρόκειται για γλυκό οίνο για την παραγωγή του οποίου έχουν ακολουθηθεί και πάλι συγκεκριμένες μέθοδοι οινοποίησης.

Οι ΠΟΠ οίνοι της Ελλάδας είναι 33 και είναι οι εξής:

ΠΟΠ Αγκιάλος

ΠΟΠ Αμύνταιο

ΠΟΠ Αρχάνες

ΠΟΠ Γουμένισσα

ΠΟΠ Δαφνές

ΠΟΠ Ζίτσα

ΠΟΠ Λήμνος

ΠΟΠ Μοσχάτος Πατρών

ΠΟΠ Μοσχάτος Ρίου Πατρών

ΠΟΠ Μοσχάτος Ρόδου

ΠΟΠ Νάουσα

ΠΟΠ Νεμέα

ΠΟΠ Πάρος

ΠΟΠ Πάτρα

ΠΟΠ Μαλβάσια Πάρος	ΠΟΠ Πεζά
ΠΟΠ Μαλβάσια Σητεία	ΠΟΠ Πλαγιές Μελίτωνα
ΠΟΠ Μαλβάσια Χάνδακας	ΠΟΠ Ραψάνη
ΠΟΠ Μαντίνεια	ΠΟΠ Ρόδος
ΠΟΠ Μαυροδάφνη Κεφαλλονιάς	ΠΟΠ Ρομπόλα Κεφαλληνίας
ΠΟΠ Μαυροδάφνη Πατρών	ΠΟΠ Σάμος
ΠΟΠ Μεσενικόλα	ΠΟΠ Σαντορίνη
ΠΟΠ Μονεμβασία-Malvasia	ΠΟΠ Σητεία
ΠΟΠ Μοσχάτος Κεφαλλονιάς	ΠΟΠ Χάνδακας
ΠΟΠ Μοσχάτος Λήμνου	

ΠΓΕ οίνοι

Οι οίνοι Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης περιλαμβάνουν τους Τοπικούς Οίνους και κάποιος οίνους ονομασίας κατά παράδοση. Οι Τοπικοί Οίνοι έχουν αναπτυχθεί πολύ τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα. Υποδηλώνουν την αυθεντικότητα και την καταγωγή του κάθε κρασιού ενώ επάνω στη φιάλη αναγράφεται το έτος της σοδειάς και η ποικιλιακή σύνθεση. Η ελληνική οινική νομοθεσία διακρίνει τους τοπικούς οίνους βάσει γεωγραφικών ορίων στις τρεις παρακάτω κατηγορίες.

Οίνοι ΠΓΕ Διαμερισμάτων (Περιφερειών)

Η Ελλάδα χωρίζεται σε 9 αμπελουργικές περιφέρειες και όλες πλην των νησιών του Ιονίου παράγουν τοπικούς οίνους. Τα σταφύλια πρέπει να προέρχονται από αμπέλια των ζωνών της περιφέρειας και η οινοποίηση μπορεί να γίνει οπουδήποτε εντός αυτής.

Οι οίνοι ΠΓΕ Διαμερισμάτων (Περιφερειών) της Ελλάδας είναι οι:

ΠΓΕ Αιγαίο	ΠΓΕ Κρήτη
ΠΓΕ Ήπειρος	ΠΓΕ Μακεδονία
ΠΓΕ Θεσσαλία	ΠΓΕ Πελοπόννησος
ΠΓΕ Θράκη	ΠΓΕ Στερεά Ελλάδα

Οίνοι ΠΓΕ Περιφερειακών Ενοτήτων (πρώην Νομών)

Οι αμπελουργικές περιφερειακές ενότητες στη χώρα μας απαρτίζονται από νόμους ή τμήματα νόμων.

Τα σταφύλια πρέπει να προέρχονται από αμπέλια καλλιεργούμενα εντός των ενοτήτων και οινοποίηση γίνεται εντός της ενότητας ή εντός των όμορων νομών.

Οι οίνοι ΠΓΕ περιφερειακών ενοτήτων είναι 38 είναι οι εξής:

ΠΓΕ Αργολίδα	ΠΓΕ Ηλεία	ΠΓΕ Κοζάνη	ΠΓΕ Πιερία
ΠΓΕ Αρκαδία	ΠΓΕ Ημαθία	ΠΓΕ Κορινθία	ΠΓΕ Ρέθυμνο
ΠΓΕ Αττική	ΠΓΕ Ηράκλειο	ΠΓΕ Κυκλάδες	ΠΓΕ Σέρρες
ΠΓΕ Αχαΐα	ΠΓΕ Θάσος	ΠΓΕ Λακωνία	ΠΓΕ Φθιώτιδα
ΠΓΕ Γρεβενά	ΠΓΕ Θεσσαλονίκη	ΠΓΕ Λασιθί	ΠΓΕ Φλώρινας
ΠΓΕ Δράμα	ΠΓΕ Ιωάννινα	ΠΓΕ Λέσβος	ΠΓΕ Χαλκιδική
ΠΓΕ Δωδεκάνησα	ΠΓΕ Καβάλα	ΠΓΕ Λευκάδα	ΠΓΕ Χανιά
ΠΓΕ Έβρος	ΠΓΕ Καρδίτσα	ΠΓΕ Μαγνησία	ΠΓΕ Χίος
ΠΓΕ Εύβοια	ΠΓΕ Καστοριά	ΠΓΕ Μεσσηνία	
ΠΓΕ Ζάκυνθος	ΠΓΕ Κέρκυρα	ΠΓΕ Πέλλα	

Οίνοι ΠΓΕ περιοχών

Η πιο στενή κατηγορία γεωγραφικών ορίων περιορίζει την καλλιέργεια αμπελιών και την οινοποίησή τους στα όρια τμήματος ενός ή δύο νομών. Εξίσου αυστηρά καθορίζονται και οι ποικιλίες των αμπελιών καθώς και οι τύποι των κρασιών που παράγονται. Αυτοί είναι οι οίνοι ΠΓΕ περιοχών, οι θεσμοθετημένοι στην Ελλάδα είναι 58 και παρατίθενται παρακάτω.

ΠΓΕ Αβδηρα	ΠΓΕ Κορωπί	ΠΓΕ Πλαγιές Αιγιαλείας
ΠΓΕ Άγιον Όρος	ΠΓΕ Κρανιά	ΠΓΕ Πλαγιές Αίνου
ΠΓΕ Αγορά	ΠΓΕ Κραννώνας	ΠΓΕ Πλαγιές Αμπέλου
ΠΓΕ Αδριανή	ΠΓΕ Κως	ΠΓΕ Πλαγιές Βερτίσκου
ΠΓΕ Ανάβυσσος	ΠΓΕ Λετρίνα	ΠΓΕ Πλαγιές Κιθαιρώνα
ΠΓΕ Βελβεντός	ΠΓΕ Ληλάντιο Πεδίο	ΠΓΕ Πλαγιές Κνημίδας
ΠΓΕ Βίλιτσα	ΠΓΕ Μαντζαβινάτα	ΠΓΕ Πλαγιές Πάικου
ΠΓΕ Βόρ. Πλαγιές Πεντελικού	ΠΓΕ Μαρκόπουλο	ΠΓΕ Πλαγιές Πάρνηθας

ΠΓΕ Γεράνια	ΠΓΕ Μαρτίνο	ΠΓΕ Πλαγιές Πετρωτού
ΠΓΕ Ελασσόνα	ΠΓΕ Μεταξάτα	ΠΓΕ Πυλία
ΠΓΕ Επανομή	ΠΓΕ Μετέωρα	ΠΓΕ Ριτσώνα Αυλίδας
ΠΓΕ Θαψανών Πάρου	ΠΓΕ Μέτσοβο	ΠΓΕ Σιάτιστα
ΠΓΕ Θήβα	ΠΓΕ Νέα Μεσημβρία	ΠΓΕ Σιθωνία
ΠΓΕ Ικαρία	ΠΓΕ Οπούντια	ΠΓΕ Σπάτα
ΠΓΕ Ίλιον	ΠΓΕ Παγγαίο	ΠΓΕ Σύρος
ΠΓΕ Ίσμαρος	ΠΓΕ Παιανία	ΠΓΕ Τεγέα
ΠΓΕ Κάρυστος	ΠΓΕ Παλλήνη	ΠΓΕ Τριφυλία
ΠΓΕ Κίσσαμος	ΠΓΕ Παρνασσός	ΠΓΕ Τύρναβος
ΠΓΕ Κλημέντι	ΠΓΕ Πισάτις	ΠΓΕ Χαλικούνα.
ΠΓΕ Κοιλάδα Αταλάντης		

Οίνοι ονομασίας κατά παράδοση

Ο όρος ονομασία κατά παράδοση χρησιμοποιείται για κρασιά που έχουν ονομαστεί λόγω των ξεχωριστών χαρακτηριστικών και τον τρόπο παραγωγής τους και διατηρούν ως σήμερα τις παραδοσιακές ονομασίες τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η Ρετσίνα και η Βερντέα. Ρετσίνα ονομάζεται το λευκό κρασί στο οποίο έχει προστεθεί ρητίνη πεύκου (Ρετσίνη). Η Βέρντεα είναι λευκό κρασί υψηλής οξύτητας που παράγεται από σχεδόν άγουρα σταφύλια και ωριμάζει σε δρύινα βαρέλια. Οίνοι με ονομασία κατά παράδοση μπορούν να έχουν ή όχι ΠΓΕ. Οίνοι με ονομασία κατά παράδοση που ανήκουν στην κατηγορία ΠΓΕ περιφερειακής ενότητας είναι η Βερντέα Ζακύνθου και οι 15 παρακάτω ρετσίνες:

Ρετσίνα Αττικής	Ρετσίνα Μεγάρων
Ρετσίνα Βοιωτίας	Ρετσίνα Μεσογείων
Ρετσίνα Γιάλτρων	Ρετσίνα Παιανίας
Ρετσίνα Ευβοίας	Ρετσίνα Παλλήνης
Ρετσίνα Θηβών	Ρετσίνα Πικερμίου
Ρετσίνα Καρύστου	Ρετσίνα Σπάτων
Ρετσίνα Κορωπίου	Ρετσίνα Χαλκίδας
Ρετσίνα Μαρκοπούλου	

Τα ελληνικά οινοποιεία

Ο αριθμός των εγκεκριμένων οινοποιείων/εγκεκριμένων επιχειρήσεων του κλάδου που λειτουργούν στην Ελλάδα πλησιάζει τους 700. Οι ελληνικοί εμφιαλωμένοι οίνοι που παράγονται στα οινοποιεία αυτά είναι περισσότεροι από 4000.

Παρακάτω παρατίθεται πίνακας με αναλυτικές πληροφορίες καθώς και σχολιασμούς αυτών.

Πηγή των πληροφοριών είναι το μητρώο εγκεκριμένων επιχειρήσεων ΠΟΠ, ΠΓΕ και Ποικιλιακών Οίνων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	39
Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ	2
Π.Ε. ΈΒΡΟΥ	4
Π.Ε. ΡΟΔΟΠΗΣ	6
Π.Ε. ΔΡΑΜΑΣ	9
Π.Ε. ΚΑΒΑΛΑΣ	18
2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	132
Π.Ε. ΣΕΡΡΩΝ	24
Π.Ε. ΠΙΕΡΙΑΣ	12
Π.Ε. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	17
Π.Ε. ΚΙΛΚΙΣ	12
Π.Ε. ΗΜΑΘΙΑΣ	33
Π.Ε. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	27
Π.Ε. ΠΕΛΛΑΣ	7
3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	33
Π.Ε. ΦΛΩΡΙΝΗΣ	16
Π.Ε. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2
Π.Ε. ΚΟΖΑΝΗΣ	14
Π.Ε. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1
4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	4
Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	4
Π.Ε. ΑΡΤΑΣ	0
Π.Ε. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	0
Π.Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	0
5. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	43

Π.Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	5
Π.Ε. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	7
Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ	27
Π.Ε. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	4
6. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	27
Π.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ	7
Π.Ε. ΖΑΚΥΝΘΟΥ	6
Π.Ε. ΛΕΥΚΑΔΑΣ	5
Π.Ε. ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ	9
7. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	42
Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ	7
Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ	31
Π.Ε. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	4
8. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	56
Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	15
Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ	14
Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ	26
Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	1
Π.Ε. ΕΡΥΤΑΝΙΑΣ	0
9. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	50
Π.Ε. ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ	13
Π.Ε. ΝΗΣΩΝ	2
Π.Ε. ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ	0
Π.Ε. ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ	0
Π.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ	0
Π.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ	0
Π.Ε. ΔΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	2
Π.Ε. ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗΣ	33
10. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	140
Π.Ε. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	9
Π.Ε. ΑΡΚΑΔΙΑΣ	35
Π.Ε. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ (ΚΑΛΑΜΑΤΑ)	8
Π.Ε. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ (ΤΡΙΦΥΛΙΑ)	9
Π.Ε. ΛΑΚΩΝΙΑΣ	6
Π.Ε. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	73
11. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	22
Π.Ε. ΛΕΣΒΟΥ (ΛΗΜΝΟΣ)	11
Π.Ε. ΣΑΜΟΥ (ΙΚΑΡΙΑ)	9

Π.Ε. ΧΙΟΥ	2
12. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	61
Π.Ε. ΚΥΚΛΑΔΩΝ	43
Π.Ε. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	18
13. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	45
Π.Ε. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	0
Π.Ε. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	31
Π.Ε. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	5
Π.Ε. ΧΑΝΙΩΝ	9
ΣΥΝΟΛΟ	694

Πίνακας 1.1: Αριθμός οινοποιείων ανά περιφέρεια, Πηγή: Minagric

Η περιφέρεια με τα περισσότερα οινοποιεία στην Ελλάδα είναι η περιφέρεια Πελοποννήσου με 140. Τη μεγαλύτερη συμβολή στην Πελοπόννησο έχει η περιφερειακή ενότητα Κορινθίας με 73 επιχειρήσεις. Δεύτερη στην Ελλάδα μετά την Κορινθία έρχεται η Περιφερειακή Ενότητα Κυκλάδων με 43 Οινοποιεία. Ακολουθεί η Αρκαδία με 35 και οι περιφερειακές ενότητες Ανατολικής Αττικής και Ημαθίας με 33 οινοποιεία η καθεμία.

Η πιο «φτωχή» σε εμφιαλώσεις περιφέρεια της Ελλάδας είναι η Ήπειρος με 4 οινοποιεία τα οποία βρίσκονται όλα στην περιφερειακή ενότητα Ιωαννίνων. Οι περιφερειακές ενότητες Άρτας, Θεσπρωτίας, Πρέβεζας, Ευρυτανίας, Κεντρικού τομέα Αθηνών, Νοτίου τομέα Αθηνών, Βορείου τομέα Αθηνών, Πειραιά, Νοτίου Αιγαίου και Ρεθύμνου δεν έχουν κανένα οινοποιείο στην έκτασή τους ενώ από ένα οινοποιείο έχουν οι περιφερειακές ενότητες Φωκίδας και Γρεβενών.

1.3 Ελληνική οινοποιία με αριθμούς

1.3.1.Γενικά

Η κατανάλωση κρασιού είναι μία καθημερινή συνήθεια των Ελλήνων από αρχαιοτάτων χρόνων. Αποτελεί είδος πρώτης ανάγκης για τους καταναλωτές. Μείωση του εισοδήματος δεν μεταβάλλει (μειώνει) σημαντικά την κατανάλωση του. Η στροφή προς έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής έχει συμβάλει στην αύξηση της κατανάλωσης κρασιού, ενώ περίοδος υψηλής κατανάλωσης είναι ο χειμώνας. Η αγορά του κρασιού διακρίνεται στην «κρύα» που περιλαμβάνει τους χώρους εστίασης και την «ζεστή», που αφορά την οικιακή κατανάλωση.

Η ζήτηση για οίνο στην Ελλάδα ικανοποιείται κυρίως από την εγχώρια παραγωγή, συμπίεζοντας το ποσοστό των εισαγωγών στο ελάχιστο. Οι εισαγωγές κρασιού γίνονται κατά το πλείστο από Ευρωπαϊκές χώρες και κυρίως από την Ιταλία, την Ισπανία και τη Γαλλία. Οι εισαγωγικές επιχειρήσεις συνήθως δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο των αλκοολούχων ποτών.

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων οινοποιίας στη χώρα μας είναι μικρομεσαίες και οικογενειακές. Η χωροταξική διάταξη των ελληνικών αμπελοτόπων καθώς και οι μέθοδοι αμπελουργίας και οινοποίησης, ευνοούν την ανάπτυξη μονάδων μεσαίου μεγέθους. Το μεγαλύτερο ποσοστό της παραγωγής αφορά σε επιτραπέζιους οίνους, ενώ τα τελευταία χρόνια έχουν μπει σε γραμμή παραγωγής και κρασιά προερχόμενα από σταφύλι αμπέλων βιολογικής καλλιέργειας. Η πλειοψηφία των εξαγωγών ελληνικού κρασιού κατευθύνεται προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρώτος προορισμός, σε ποσότητα οίνου, είναι η Γερμανία και ακολουθούν οι ΗΠΑ, Γαλλία και Κύπρος.

Σε αυτή την ενότητα εξετάζεται η πορεία των μεγεθών της ελληνικής οινοποιίας κατά τα έτη 2011 έως 2016. Παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι καλλιεργούμενες εκτάσεις, η παραγωγή, η κατανάλωση καθώς και οι εισαγωγές και εξαγωγές. Επίσης, αναφέρονται οι τιμές που διαμορφώνονται τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στα εισαγόμενα και εξαγόμενα προϊόντα. Τα στοιχεία αντλήθηκαν από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), την Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων Ελλάδος (ΚΕΟΣΟΕ), καθώς και την ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και έγινε η κατάλληλη επεξεργασία και εξαγωγή γραφημάτων.

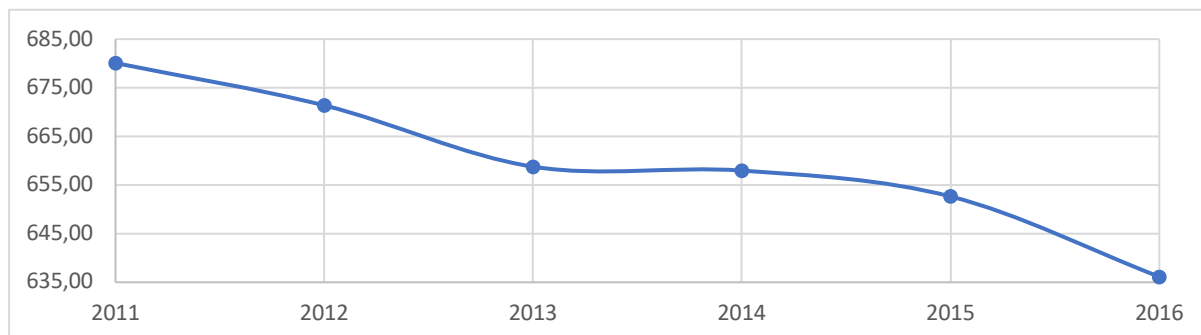
1.3.2 Εκτάσεις

Το σύνολο των μόνιμων καλλιεργειών στην Ελλάδα σύμφωνα με την ετήσια στατιστική έρευνα για το 2015 ήταν 11.111,3 χιλ. στρέμματα. Αποτελεί το 33,9% από το σύνολο της καλλιεργούμενης γης που ήταν 32.825,2 χιλ. στρέμματα. Τα αμπέλια για οινοποίηση αποτελούν το 57% των αμπελιών στο σύνολο, το 5% των μόνιμων καλλιεργειών και το 1,6% της συνολικής καλλιεργούμενης γης. Παρακάτω δίνεται πίνακας με την διαμόρφωση των εκτάσεων την περίοδο 2011 με 2016.

ΕΤΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ (ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ)	ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)
2011	680.08		
2012	671.37	-8.71	-1.28
2013	658.77	-12.61	-1.88
2014	657.97	-0.80	-0.12
2015	652.65	-5.32	-0.81
2016	636.14	-16.51	-2.53

Πίνακας 1.2: Εκτάσεις, Πηγή: Κεοσοε

Οι εκτάσεις το 2016 έχουν μειωθεί σε σχέση με το 2011 κατά 6,46%. Οι ετήσιες μεταβολές είναι σχετικά μικρές ωστόσο κάθε χρονιά υπάρχει μείωση σε σχέση με την προηγούμενη. Η μεγαλύτερη σημειώνεται το 2016, όπου οι εκτάσεις για οινοποίηση μειώθηκαν κατά 2,53%. Ακολουθεί το σχετικό γράφημα.

Γράφημα 1.1: Εκτάσεις, Πηγή: Κεοσοε

Σύμφωνα με την ετήσια γεωργική στατιστική έρευνα για το 2015 έχουν καταγραφεί ο τρόπος που κατανέμονται οι εκτάσεις ανά περιφέρεια.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	4%
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	8%
Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	4%
Περιφέρεια Ηπείρου	1%
Περιφέρεια Θεσσαλίας	9%
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	15%
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	3%
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	13%
Περιφέρεια Πελοποννήσου	17%
Περιφέρεια Αττικής	8%
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	3%
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	3%
Περιφέρεια Κρήτης	13%

Πίνακας 1.3: Ποσοστό εκτάσεων ανά περιφέρεια, Πηγή: Elstat 2015

Στην περιφέρεια Πελοποννήσου αντιστοιχεί το μεγαλύτερο ποσοστό εκτάσεων όπως και οινοποιείων. Ακολουθεί η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και οι περιφέρειες δυτικής Ελλάδας

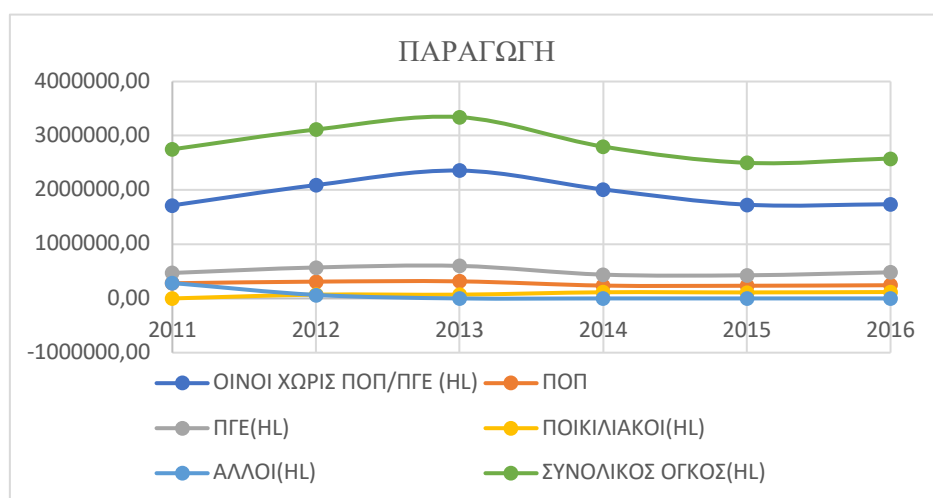
και Κρήτης. Το μικρότερο ποσοστό αντιστοιχεί στην Ήπειρο που έχει και το μικρότερο αριθμό οινοποιείων.

1.3.3 Παραγωγή

Η συνολική παραγωγή οίνου στο διάστημα 2011-2016 έχει μειωθεί κατά 6,16%. Οι μεγαλύτερες αρνητικές μεταβολές συνέβησαν το 2014 σε σχέση με το 2013 όπου μειώθηκε η παραγωγή κατά 16,24% και το 2015 σε σχέση με το 2014 όπου μειώθηκε κατά 10,68%. Στο συνολικό χρονικό διάστημα οι ΠΟΠ και ΠΓΕ οίνοι ακολουθούν την συνολική τάση ενώ αυξάνονται κάθε έτος οι ποικιλιακοί οίνοι. Από το 2013 και έπειτα εκμηδενίζεται η παραγωγή «άλλων οίνων». Αναλυτικά οι μεταβολές παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα και στο επόμενο γράφημα.

ΕΤΟΣ	ΟΙΝΟΙ ΧΩΡΙΣ ΠΟΠ/ΠΓΕ (ΗΛ)	ΠΟΠ	ΠΓΕ (ΗΛ)	ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΟΙ (ΗΛ)	ΑΛΛΟΙ (ΗΛ)	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΟΓΚΟΣ (ΗΛ)	ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΟΓΚΟΥ(ΗΛ)	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΟΓΚΟΥ%
2011	1716000.00	280000.00	470000.00	0.00	284000.00	2750000.00		
2012	2090009.00	310000.00	571000.00	70000.00	65000.00	3115000.00	365000.00	13.27
2013	2358000.00	315000.00	600000.00	70000.00	0.00	3343000.00	228000.00	7.32
2014	2010000.00	237000.00	439000.00	114000.00	0.00	2800000.00	-543000.00	-16.24
2015	1729000.00	234000.00	427000.00	111000.00	0.00	2501000.00	-299000.00	-10.68
2016	1737100.00	243700.00	481600.00	118200.00	0.00	2580600.00	79600.00	3.18
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ							-169400.00	-6.16

Πίνακας 1.4: Παραγωγή σε εκατόλιτρα, Πηγή: Κεοσοε

Γράφημα 1.2: Παραγωγή σε εκατόλιτρα, Πηγή: Κεοσοε

Ως προς τα είδη κρασιών που παράγονται παρατηρούμε ελαφρώς μεγαλύτερη παραγωγή λευκών οίνων με ποσοστό λευκών οίνων, κατά μέσο όρο ετησίως το 66% της παραγωγής. Επίσης, κατά μέσο όρο ετησίως το 68% των παραγόμενων οίνων είναι χωρίς ΠΟΠ/ΠΓΕ, το 0,09 οίνοι με ΠΟΠ , 17% ΠΓΕ οίνοι και τέλος ποικιλιακοί το 3% των παραγόμενων οίνων. Όπως αναφέρθηκε αυξάνεται συνεχώς η παραγωγή ποικιλιακών οίνων ενώ στο χρονικό διάστημα 2011με 2016 έχουν αυξηθεί και οι ΠΓΕ οίνοι.

ΕΤΟΣ	ΛΕΥΚΟΙ ΟΙΝΟΙ(HL)	ΕΡΥΘΡΟΙ ΟΙΝΟΙ(HL)	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΟΓΚΟΣ(HL)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΛΕΥΚΩΝ
2011	1830200.00	919800.00	2750000.00	67%
2012	1911000.00	1204300.00	3115300.00	61%
2013	2196300.00	1147000.00	3343300.00	66%
2014	1920000.00	880000.00	2800000.00	69%
2015	1753570.00	747530.00	2501100.00	70%
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ				66%

Πίνακας 1.5: Ετήσια παραγωγή ανά χρώμα οίνου, Πηγή: Minagric

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΙΝΩΝ ΧΩΡΙΣ ΠΟΠ/ΠΓΕ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΟΠ ΟΙΝΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΓΕ ΟΙΝΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΟΙΚΟΙΛΙΑΚΩΝ ΟΙΝΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΛΛΩΝ ΟΙΝΩΝ
2011	0.624	0.101818	0.170909	0	0.103273
2012	0.6709499	0.099518	0.183307	0.022472	0.020867
2013	0.7053545	0.094227	0.17948	0.020939	0
2014	0.7178571	0.084643	0.156786	0.040714	0
2015	0.6913235	0.093563	0.170732	0.044382	0
2016	0.673138	0.094435	0.186623	0.045803	0
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	0.68	0.09	0.17	0.03	

Πίνακας 1.6: Ετήσια παραγωγή ανά είδος οίνου, Πηγή: Κεοσοε

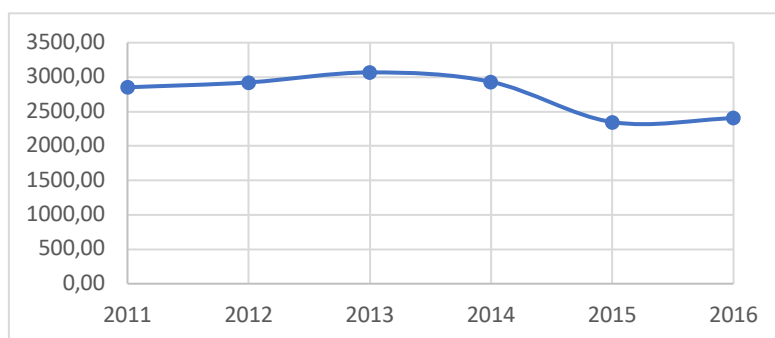
1.3.4 Κατανάλωση

Η κατανάλωση αυξάνεται μέχρι το 2013 μειώνεται ελαφρώς το 2014 και μειώνεται αρκετά το 2015 προκαλώντας μια συνολική μείωση 15,71% για το διάστημα 2011 με 2016. Η ποσότητα καταναλισκόμενου κρασιού που αντιστοιχεί σε κάθε κάτοικο είναι κατά μέσο όρο 26,23 λίτρα ετησίως. Ο μέσος καταναλωτής καταναλώνει κατά μέσο όρο 36,51 λίτρα ετησίως. Η κατανάλωση ανά κάτοικο/καταναλωτή όπως είναι επόμενο ακολουθεί την πορεία την συνολικής κατανάλωσης.

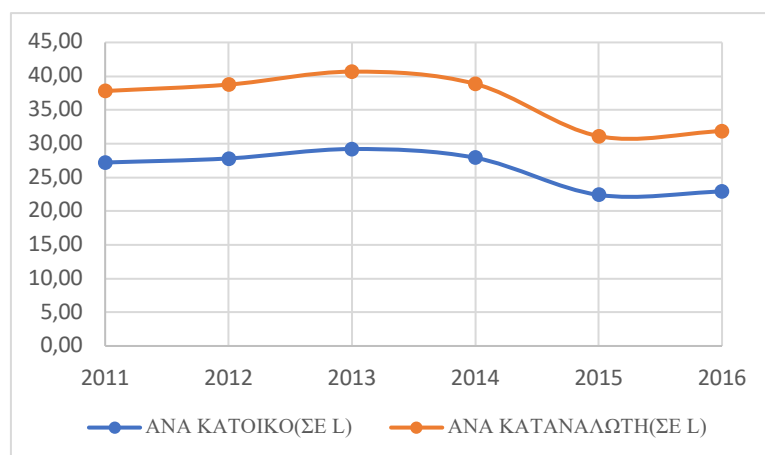
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΣΕ 1000HL)	ΑΝΑ ΚΑΤΟΙΚΟ* (ΣΕ L)	ΑΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ* (ΣΕ L)	ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΝΑ ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΝΑ ΕΤΟΣ (%)
2011	2852.00	27.20	37.80		
2012	2923.00	27.80	38.75	71.00	2.49
2013	3068.00	29.20	40.67	145.00	4.96
2014	2931.00	27.90	38.85	-137.00	-4.47
2015	2347.00	22.40	31.11	-584.00	-19.92
2016	2404.00	22.90	31.86	57.00	2.43
ΕΤΗΣΙΟΣ ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	2754.17	26.23	36.51		
ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2011-2016	-448.00	-4.30	-5.94		-15.71

*Πληθυσμός αναφοράς ανά κάτοικο: 10.500.000 και ανά καταναλωτή: 7.500.000

Πίνακας 1.7: Ετήσια κατανάλωση, Πηγή: Κεοσοε

Γράφημα 1.3: Συνολική κατανάλωση σε 1000 HL, Πηγή: Κεοσοε

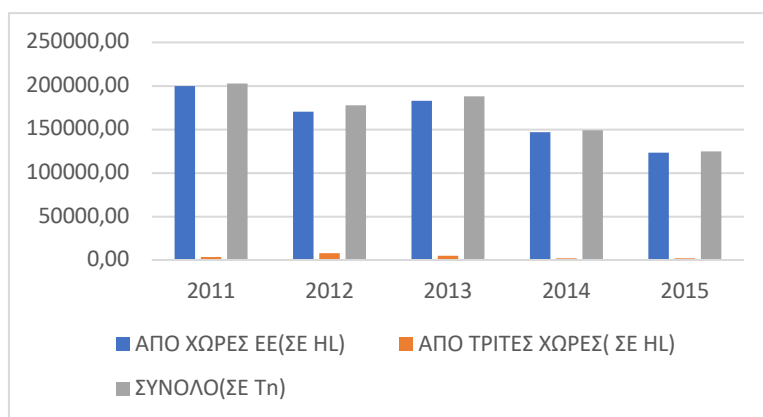
Γράφημα 1.4: Κατανάλωση ανά κάτοικο και καταναλωτή. Πηγή: Κεοσοε

1.3.5 Εισαγωγές

Η Ελλάδα καθότι οινοπαραγωγική χώρα έχει αυτάρκεια στην αγορά του κλάδου και η εισαγωγές οίνου παραμένουν σε σχετικά χαμηλά επίπεδα. Τα σχετικά στοιχεία που παρουσιάζονται παρακάτω αφορούν την περίοδο 2011 με 2015.

ΕΤΟΣ	ΑΠΟ ΧΩΡΕΣ ΕΕ (ΣΕ ΗΛ)	ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ (ΣΕ ΗΛ)	ΣΥΝΟΛΟ (ΣΕ ΗΛ)	ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)
2011	199837.00	3102.00	202939.00		
2012	170150.00	7741.00	177891.00	-25048.00	-12.34
2013	183144.00	4708.00	187852.00	9961.00	5.60
2014	146982.00	2282.00	149264.00	-38588.00	-20.54
2015	123105.00	1799.98	124904.98	-24359.02	-16.32
ΜΕΣΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ	164643.60	3926.60			
ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2011-2015				-78034.02	-38.45

Πίνακας 1.8: Ποσότητα εισαγωγών σε εκατόλιτρα, Πηγή Elstat

Γράφημα 1.5: Εισαγωγή οίνου, Πηγή: Κεοσοε

Η συντριπτική πλειοψηφία των εισαγόμενων οίνων προέρχεται από χώρες της ΕΕ. Κατά μέσο όρο το 98% των εισαγωγών προέρχεται από την ΕΕ ενώ μόλις το 2% από τρίτες χώρες. Το 2015 οι εισαγωγές οίνου έχουν μειωθεί σε σχέση με το 2011 κατά 38,45%. Ο ετήσιος μέσος όρος εισαγόμενης ποσότητας είναι 168.570 εκατόλιτρα ενώ στο ίδιο διάστημα η μέση ετήσια παραγωγή ήταν 2.901.800 εκατόλιτρα. Αντιπαραβάλλοντας την ετήσια κατανάλωση με τις εισαγωγές παρατηρούμε ότι κατά μέσο όρο μόλις το 6% της κατανάλωσης προέρχεται από κρασιά μη Ελληνικής παραγωγής.

ΕΤΟΣ	ΑΠΟ ΧΩΡΕΣ ΕΕ	ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
2011	24810560	1782135	26592695
2012	25261980	1246826	26508806
2013	26829498	783322	27612820
2014	26139790	862221	27002011
2015	28752216	898120	29650336
2016	32728603	1137145	33865748

Πίνακας 1.9: Αξία εισαγωγών σε ευρώ, Πηγή: Κεοσοε

ΕΤΟΣ	ΑΠΟ ΧΩΡΕΣ ΕΕ (ΣΕ €)	ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ (ΣΕ €)
2011	1.21	5.77
2012	1.45	1.65
2013	1.47	1.75
2014	1.94	3.92
2015	2.33	4.98
2016	1.59	5.15

Πίνακας 1.10: Μέση τιμή λίτρου σε ευρώ, Πηγή: Κεοσοε

Οι εισαγωγές σε αξία αυξάνονται μέχρι το 2015 παρά την μείωση του εισαγόμενου όγκου . Αυτό πιθανότατα οφείλεται στην αύξηση της μέσης τιμής του εισαγόμενου λίτρου. Συγκεκριμένα η μέση τιμή του λίτρου προερχόμενου από χώρες της ΕΕ αυξήθηκε το 2015 σε σχέση με το 2011 κατά 90%. Η τιμή του λίτρου για το κρασί από την ΕΕ αυξάνεται μέχρι το 2015 φτάνοντας 2.33 ευρώ και μειώνεται το 2016 σε 1.59 ευρώ. Το κρασί από τρίτες χώρες είναι κατά μέση τιμή για την εξαετία 2011 μέχρι 2016, 2.5 φορές ακριβότερο.

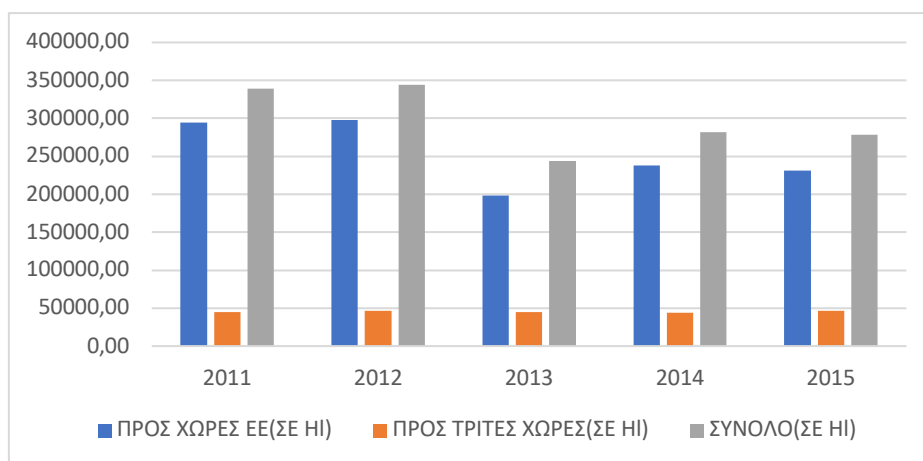
Για το 2015 οι χώρες προέλευσης του περισσότερου εισαγόμενου όγκου κρασιού είναι με σειρά Ιταλία, Ισπανία, Γερμανία και Γαλλία. Σε αξία κρασιού πρώτη είναι η Γαλλία και ακολουθούν Ιταλία, Γερμανία, Ισπανία.

1.3.6 Εξαγωγές

Η συνολική εξαγόμενη ποσότητα οίνου έχει μειωθεί το διάστημα 2011-2015 κατά 18%. Πλειοψηφία στον προορισμό, αποτελούν χώρες της ΕΕ. Το 85% κατά μέσο όρο του εξαγόμενου κρασιού έχει προορισμό εντός ΕΕ.

ΕΤΟΣ	ΠΡΟΣ ΧΩΡΕΣ ΕΕ (ΣΕ ΗΛ)	ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ (ΣΕ ΗΛ)	ΣΥΝΟΛΟ (ΣΕ ΗΛ)	ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)
2011	294507.00	44985.00	339492.00		
2012	297611.00	46604.00	344215.00	4723.00	1.39
2013	198545.00	45067.00	243612.00	-100603.00	-29.23
2014	237799.00	43930.00	281729.00	38117.00	15.65
2015	231518.00	46765.00	278283.00	-3446.00	-1.22
ΜΕΣΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ	251996.00	45470.20	297466.20		

Πίνακας 1.11: Ποσότητα εξαγωγών σε εκατόλιτρα, Πηγή Elstat

Γράφημα 1.6: Εξαγωγές οίνου, Πηγή: Κεοσοε

ΕΤΟΣ	ΠΡΟΣ ΧΩΡΕΣ ΕΕ	ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ
2011	1.62	3.19
2012	1.61	3.93
2013	2.17	3.6
2014	1.92	3.82
2015	2.2	4.27
2016	2.08	4.39

Πίνακας 1.12: Μέση τιμή λίτρου σε ευρώ, Πηγή Κεοσοε

Συγκρίνοντας τις ποσότητες που εξάγονται με τις ποσότητες που παράγονται παρατηρούμε πως ο μεγαλύτερος παραγόμενος όγκος κρασιού διοχετεύεται στην Ελληνική αγορά. Συγκεκριμένα κατα μέσο όρο προορίζεται για εξαγωγή το 10% της συνολικής παραγόμενης ποσότητας.

ΕΤΟΣ	ΠΡΟΣ ΧΩΡΕΣ ΕΕ (ΣΕ €)	ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ (ΣΕ €)	ΣΥΝΟΛΟ (ΣΕ €)
2011	50308473	15445299	65753772
2012	49233059	17126718	66359777
2013	43129454	16180010	59309464
2014	45991432	16645812	62637244
2015	46875055	19997875	66872930
2016	52592841	21124599	73717440

Πίνακας 1.13: Αξία εξαγωγών σε ευρώ, Πηγή: Κεοσοε

Η αξία του εξαγόμενου οίνου αυξήθηκε με την ποσότητα, όπως αυξήθηκε και η μέση τιμή του λίτρου. Το 2016 η ποσότητα εξαγωγής ήταν 278.283 εκατόλιτρα, η μέση τιμή 2.08 ευρώ ανά λίτρο για την ΕΕ, 4.39 ευρώ ανά λίτρο για τρίτες χώρες ενώ η συνολική αξία της εξαγόμενης ποσότητας ήταν 73.717.440 ευρώ.

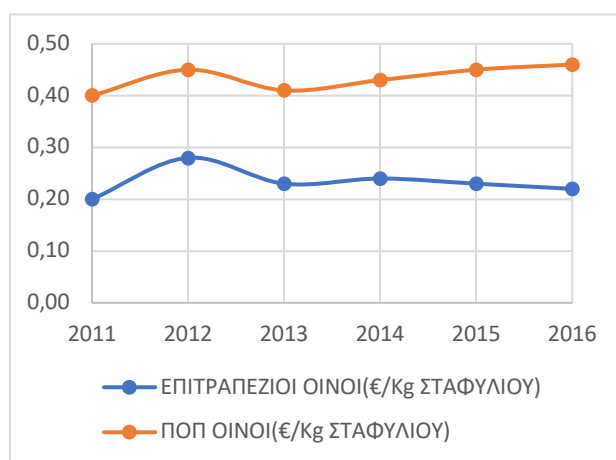
Πρώτος σε ποσότητα προορισμός για το 2015 ήταν η Γερμανία και ακολουθούν ΗΠΑ, Κύπρος, Γαλλία. Σε αξία ευρώ πρώτος προορισμός η Γερμανία ενώ ακολουθούν Γαλλία, ΗΠΑ, Κύπρος.

1.3.7 Τιμές παραγωγού

Σε αυτή την ενότητα γίνεται αναφορά στην τιμή για την πρώτη ύλη του κρασιού που αποτελεί το σταφύλι. Στο διάστημα 2011 με 2016 αυξάνεται κατά 10% η τιμή του σταφυλιού για τους επιτραπέζιους οίνους και 15% για τους ΠΟΠ οίνους. Αναλυτικά παρουσιάζονται οι μεταβολές στον επόμενο πίνακα και στο επόμενο γράφημα.

ΕΤΟΣ	ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΙ ΟΙΝΟΙ (€/Kg ΣΤΑΦΥΛΙΟΥ)	ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΠΟΠ ΟΙΝΟΙ (€/Kg ΣΤΑΦΥΛΙΟΥ)	ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
2011	0.20			0.40		
2012	0.28	0.08	40.00	0.45	0.05	12.50
2013	0.23	-0.05	-17.86	0.41	-0.04	-8.89
2014	0.24	0.01	4.35	0.43	0.02	4.88
2015	0.23	-0.01	-4.17	0.45	0.02	4.65
2016	0.22	-0.01	-4.35	0.46	0.01	2.22

Πίνακας 1.14: Τιμή ανά κιλό σταφυλιού σε ευρώ, Πηγή: Κεσοσε

Γράφημα 1.7: Τιμή παραγωγού, Πηγή: Κεσοσε

1.4 Ευρώπη – Κόσμος

1.4.1 Γενικά

Οι στατιστικές των μεγεθών που αφορούν στην παγκόσμια αγορά κρασιού δείχνουν μία γενική αυξητική τάση τα τελευταία χρόνια, σύμφωνα με την ετήσια αναφορά του Διεθνούς Οργανισμού Αμπέλου και Οίνου (ΟΙV) για το 2015.

Οι εκτάσεις αμπελοκαλλιέργειας έχουν αυξηθεί. Τα περισσότερα αμπέλια βρίσκονται στην Ισπανία και την Κίνα. Η Γαλλία και η Ιταλία ακολουθούν ενώ η Ελλάδα βρίσκεται στη 17^η θέση. (Αφορούν το σύνολο καλλιέργειας σταφυλιού. Τα σταφύλια για οινοποίηση αποτελούν περίπου το 55% της συνολικής καλλιέργειας σταφυλιού.)

Η παραγωγή κρασιού σημειώνει και αυτή αύξηση με την Ιταλία να βρίσκεται και πάλι στην κορυφή, ακολουθούμενη από την Γαλλία την Ισπανία και τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Η Ελλάδα είναι 15^η στην κατάταξη.

Η κατανάλωση κρασιού είναι και αυτή σε άνοδο. Το αξιοσημείωτο σε αυτό το σημείο είναι ότι πέντε χώρες καταναλώνουν σχεδόν το μισό κρασί του κόσμου. Πρώτη η Αμερική, ακολουθούμενη από τη Γαλλία, την Ιταλία, τη Γερμανία και την Κίνα αθροίζουν σε ποσοστό το 49% της παγκόσμιας κατανάλωσης κρασιού. Η χώρα μας έρχεται στην 23^η θέση.

Πρώτη εξαγωγική χώρα σε όρους όγκου κρασιού είναι η Ισπανία. Ακολουθούν η Ιταλία, η Γαλλία και η Χιλή. Σε όρους αξίας πρώτη είναι η Γαλλία και ακολουθούν η Ιταλία και η Ισπανία ενώ η Χιλή είναι σταθερά στην τέταρτη θέση. Πρώτη εισαγωγική χώρα οίνου σε όρους όγκου είναι η Γερμανία. Έπειτα έρχονται η Βρετανία, ΗΠΑ και Γαλλία. Σε όρους αξίας, η τριάδα είναι ίδια αλλά με διαφορετική σειρά. ΗΠΑ, Βρετανία και Γερμανία ενώ τέταρτη είναι η Κίνα.

Η Ελλάδα όπως είδαμε και προηγουμένως καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των αναγκών της από την εγχώρια παραγωγή της. Αυτός είναι και ο λόγος που οι εισαγωγές και εξαγωγές της δεν είναι ικανές να τη φέρουν σε υψηλή θέση στην παγκόσμια κατάταξη.

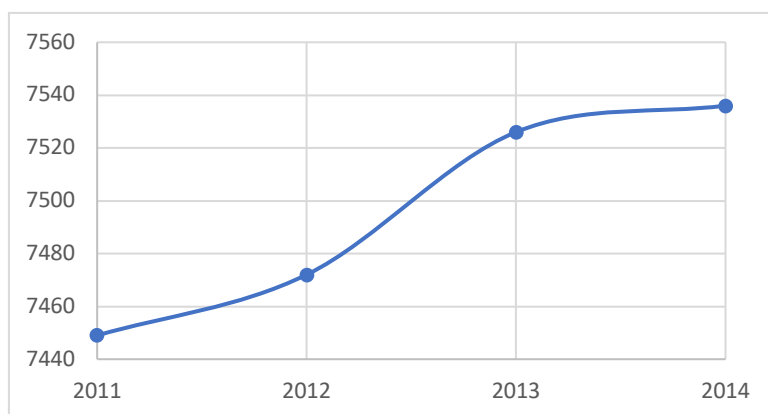
Στην ενότητα που ακολουθεί, θα γίνει αναλυτική παρουσίαση των βασικών στατιστικών μεγεθών που σχετίζονται με την οινοποιία τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα μεγέθη αυτά είναι οι καλλιεργούμενες εκτάσεις, η παραγωγή, η κατανάλωση, οι εισαγωγές και οι εξαγωγές. Το εξεταζόμενο διάστημα αποτελούν τα έτη μεταξύ 2011 και 2014. Τα στοιχεία αντλήθηκαν από τη διαδικτυακή σελίδα του Διεθνούς Οργανισμού Αμπέλου και Οίνου (ΟΙV) και έγινε η κατάλληλη επεξεργασία και εισαγωγή γραφημάτων.

1.4.2 Εκτάσεις

Η παγκόσμια καλλιεργούμενη έκταση αυξήθηκε κατά 0,31% το έτος 2012 0,72% το έτος 2013 και 0,13% το 2014. Η συνολική αύξηση της τετραετίας άγγιξε το 1,17%.

Έτος	Έκταση (σε 1000 ha)	Απόλυτη μεταβολή	Ποσοστιαία μεταβολή (%)
2011	7449		
2012	7472	23	0.31
2013	7526	54	0.72
2014	7536	10	0.13
Σύνολο		87	1.17

Πίνακας 1.15: Έκταση σε χιλιάδες εκτάρια, Πηγή: OIV

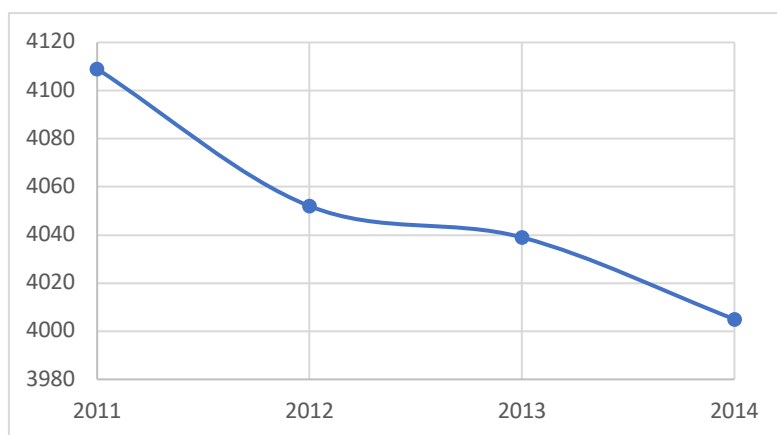

Γράφημα 1.8: Έκταση σε χιλιάδες εκτάρια, Πηγή: OIV

Αντιθέτως στην Ευρωπαϊκή ήπειρο παρατηρήθηκε μείωση της της καλλιεργούμενης έκτασης πιο συγκεκριμένα το 2012 μειώθηκε κατά 1,39% το 2013, κατά 0,32% ενώ το 2014 κατά 0,84%. Η συνολική μείωση της τετραετίας έφτασε τα 2,53%.

Έτος	Έκταση (σε 1000 ha)	Απόλυτη μεταβολή	Ποσοστιαία μεταβολή (%)
2011	4109		
2012	4052	-57	-1.39
2013	4039	-13	-0.32
2014	4005	-34	-0.84
Σύνολο		-104	-2.53

Πίνακας 1.16: Έκταση σε χιλιάδες εκτάρια, Πηγή: OIV

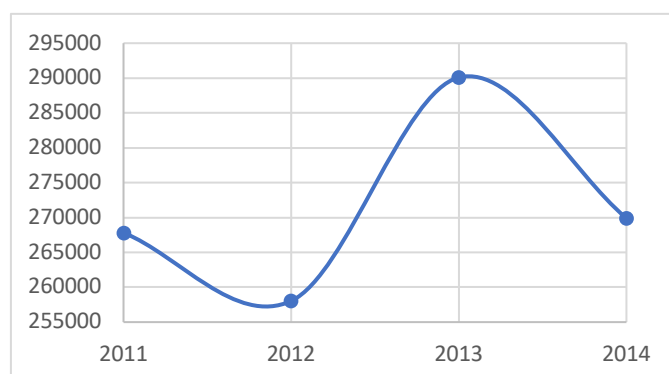
Γράφημα 1.9: Έκταση σε χιλιάδες εκτάρια, Πηγή: ΟΙV

1.4.3 Παραγωγή

Η συνολική παραγωγή οίνου στον κόσμο μειώθηκε κατά 3,66% τη διετία 2011-2012 αυξήθηκε κατά 12,4% το 2013, ενώ μειώθηκε ξανά πάλι κατά 6,96% την επόμενη χρονιά. Η συνολική μεταβολή της τετραετίας 11-14 ήταν αυξητική κατά 0,77%.

Έτος	Παραγωγή (σε 1000 hl)	Απόλυτη μεταβολή	Ποσοστιαία μεταβολή (%)
2011	267826		
2012	258036	-9790	-3.66
2013	290080	32044	12.42
2014	269900	-20180	-6.96
Σύνολο		2074	0.77

Πίνακας 1.17: Παραγωγή σε χιλιάδες εκατόλιτρα, Πηγή: ΟΙV

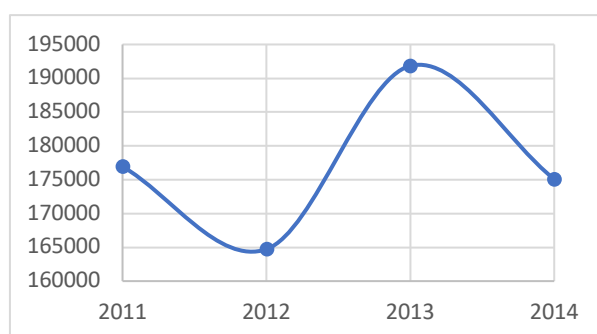

Γράφημα 1.10: Παραγωγή σε χιλιάδες εκατόλιτρα

Την ίδια φορά είχαν οι μεταβολές και στην ευρωπαϊκή παραγωγή οίνου με μείωση 6,1% για το 2012, αύξηση 16,6% την επόμενη χρονιά και μείωση 8,3% το 2014. Η συνολική μεταβολή όμως ήταν τελικά πτωτική κατά 1,05 ποσοστιαίες μονάδες.

Έτος	Παραγωγή (σε 1000 hl)	Απόλυτη μεταβολή	Ποσοστιαία μεταβολή (%)
2011	176945		
2012	164722	-12223	-6.91
2013	191840	27118	16.46
2014	175083	-16757	-8.73
Σύνολο		-1862	-1.05

Πίνακας 1.18: Παραγωγή σε χιλιάδες εκατόλιτρα, Πηγή: OIV

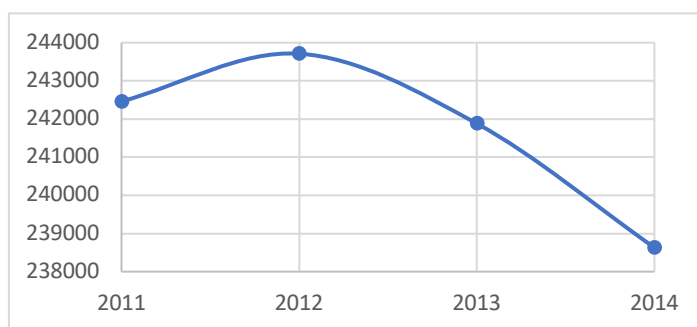
Γράφημα 1.11: Παραγωγή σε χιλιάδες HL, Πηγή: OIV

1.4.4 Κατανάλωση

Η παγκόσμια κατανάλωση κρασιού κατά το διάστημα 2011-2014 σημείωσε πτώση ίση με 1,58%. Την διετία 2011-2012 σημειώθηκε ελαφρά άνοδος της τάξης του 0,52% ενώ τα επόμενα δύο χρόνια η μείωση ήταν 0,75% και 1,34% αντίστοιχα.

Έτος	Κατανάλωση (σε 1000 hl)	Απόλυτη μεταβολή	Ποσοστιαία μεταβολή (%)
2011	242463		
2012	243712	1249	0.52
2013	241882	-1830	-0.75
2014	238630	-3252	-1.34
Σύνολο		-3833	-1.58

Πίνακας 1.19: Κατανάλωση σε χιλιάδες εκατόλιτρα, Πηγή: OIV

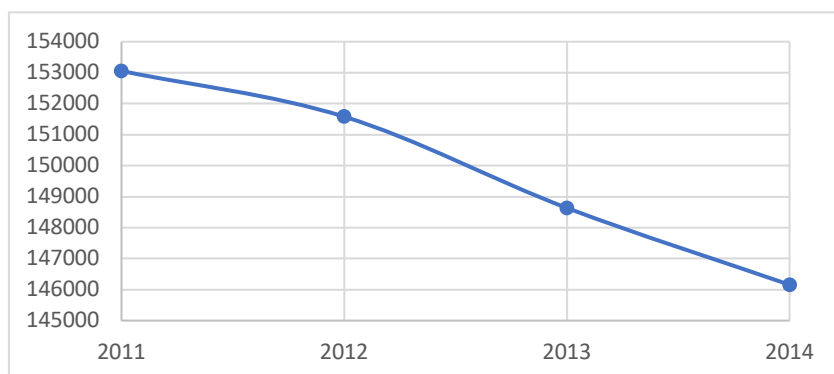

Γράφημα 1.12: Κατανάλωση σε χιλιάδες HL, Πηγή: OIV

Στην Ευρωπαϊκή αγορά η κατανάλωση κρασιού σημείωσε πτωτική τάση καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο. Ξεκίνησε πτώση 0,96% για το 2012 η οποία ακολουθήθηκε με μείωση κατά 1,94% για το 2013 και 1,67% για το 2014. Η συνολική συρρίκνωση της ευρωπαϊκής κατανάλωσης κρασιού φτάνει τις 4,51 ποσοστιαίες μονάδες για την τετραετία 2011-2014.

Έτος	Κατανάλωση (σε 1000 hl)	Απόλυτη μεταβολή	Ποσοστιαία μεταβολή (%)
2011	153055		
2012	151581	-1474	-0.96
2013	148636	-2945	-1.94
2014	146157	-2479	-1.67
Σύνολο		-6898	-4.51

Πίνακας 1.20: Κατανάλωση σε χιλιάδες εκατόλιτρα, Πηγή: OIV

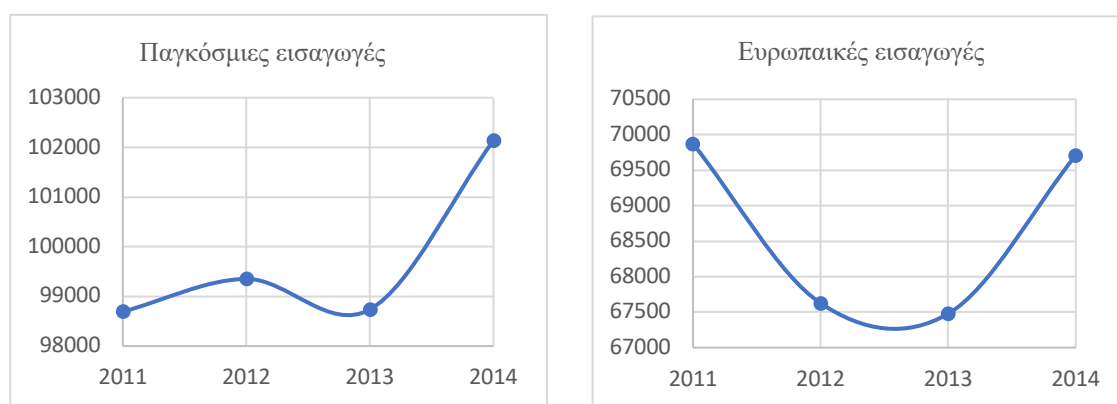
Γράφημα 1.13: Κατανάλωση σε χιλιάδες HL, Πηγή: OIV

1.4.5.Εισαγωγές

Οι παγκόσμιες εξαγωγές οίνου παρουσιάζουν κατά την εξεταζόμενη τετραετία ανοδική τάση με εξαίρεση το 2013 που υποχώρησαν κατά 0,62%. Η συνολική αύξηση της τετραετίας είναι της τάξης του 3,49%.

Οι ευρωπαϊκές εισαγωγές σημειώνουν μείωση 3,22% το 2012 και 0,22% το 2013 ακολουθούμενες από αύξηση 3,31% το 2014 η οποία όμως δεν είναι αρκετά μεγάλη ώστε να ξεπεράσει τις προηγούμενες μειώσεις. Η συνολική μεταβολή της τετραετίας είναι μείωση κατά 0,23% ποσοστιαίες μονάδες.

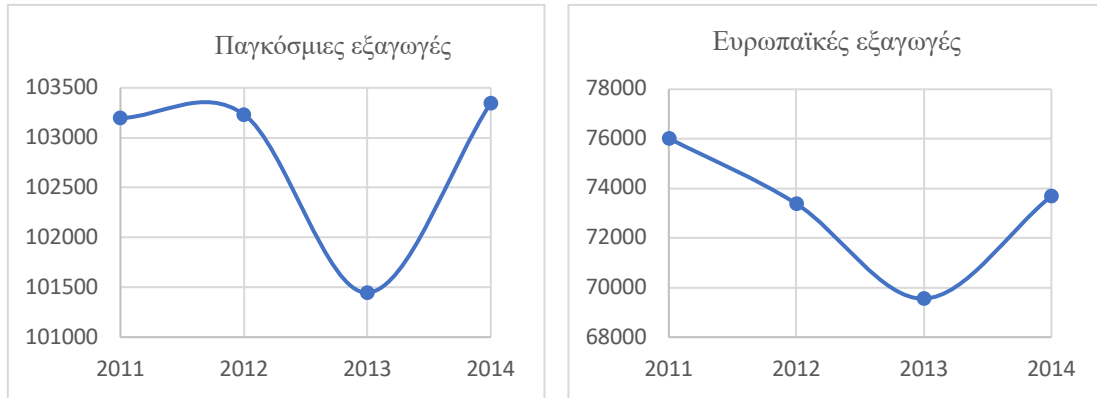

Γράφημα 1.14: Εισαγωγές τετραετίας 2011 – 2014, Πηγή: OIV

1.4.6 Εξαγωγές

Οι εξαγωγές κρασιού παγκοσμίως αυξήθηκαν ελάχιστα κατά 0,04% το 2012, μειώθηκαν αισθητά κατά 1,73% το 2013 ενώ παρουσίασαν αύξηση 1,88% το 2014. Η συνολική αυξητική μεταβολή βρίσκεται στο 0,15%.

Για την Ευρώπη το 2012 οι εξαγωγές κρασιού μειώθηκαν κατά 3,47%. Η μείωση αυτή ακολουθήθηκε από μία ακόμα μείωση της τάξης του 5,22% το 2013 και το 2014 σημειώθηκε αύξηση 5,95%. Η συνολική μείωση της τετραετίας αγγίζει τις 3,6 ποσοστιαίες μονάδες.

Γράφημα 1.15: Εξαγωγές τετραετίας 2011 – 2014, Πηγή: ΟΙΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

2.1 Γενικά

Σε αυτό το κεφάλαιο πραγματοποιείται χρηματοοικονομική ανάλυση με αριθμοδείκτες για την μελέτη του κλάδου της οινοποιίας. Παρουσιάζεται αρχικά, το δείγμα στο οποίο στηρίχθηκε η μελέτη καθώς και κάποια βασικά μεγέθη των εξεταζόμενων επιχειρήσεων του κλάδου. Ακολουθεί το θεωρητικό υπόβαθρο για την χρήση αριθμοδεικτών και στην συνέχεια ερμηνεία των αποτελεσμάτων από την ανάλυση με την χρήση τους.

2.2 Παρουσίαση δείγματος

Η χρηματοοικονομική ανάλυση εφαρμόζεται σε δείγμα επιχειρήσεων που δραστηριοποιείται στον κλάδο της οινοποιίας στην Ελλάδα. Τα οινοποιία που αποτελούν το δείγμα είναι σε αριθμό 30 για τα έτη 2011, 2012, 2013, 2014 και 20 για τα έτη 2015 και 2016. Το δείγμα περιλαμβάνει μερικές από τις μεγαλύτερες και παλαιότερες επιχειρήσεις οινοποιίας στην χώρα μας. Οι περισσότερες έχουν την νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας (ΑΕ, ΑΒΕΕ, ΑΕΕ, ΟΑΕ, ΑΕΟΕ) ενώ λίγες την μορφή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης (ΕΠΕ).

Η γεωγραφική κατανομή του δείγματος ακολουθεί, κατά το καλύτερο δυνατό, την αντίστοιχη κατανομή του συνολικού πληθυσμού των οινοποιείων στην Ελλάδα. Παρουσιάζεται αυτή η αντιστοιχία στον επόμενο πίνακα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		Ποσοστό %	
		στον πληθυσμό	στο δείγμα
1	Αν. Μακεδονίας και Θράκης	6	16
2	Κεντρικής Μακεδονίας	19	10
3	Δυτικής Μακεδονίας	5	3
4	Ηπείρου	1	7
5	Θεσσαλίας	6	7
6	Ιονίων Νήσων	4	0
7	Δυτικής Ελλάδας	6	10
8	Στερεάς Ελλάδας	8	7
9	Αττικής	7	7
10	Πελοποννήσου	20	23
11	Βορείου Αιγαίου	3	0
12	Νοτίου Αιγαίου	9	7
13	Κρήτης	6	3
Σύνολο		100	100

Πίνακας 2.1 Γεωγραφική κατανομή πλήθους και αρχικού δείγματος οινοποιείων στην Ελλάδα, Πηγή: Minagric

Παρουσιάζονται εν συνεχεία οι εταιρείες ή οινοποιεία που αποτελούν το δείγμα για το χρονικό διάστημα 2011 με 2014 και οι εταιρείες ή οινοποιεία που αποτελούν το δείγμα για το χρονικό διάστημα 2015 με 2016.

2011-2014

ΚΤΗΜΑ ΑΒΑΝΤΙΣ ΕΠΕ
ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ
ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ
ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ
ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΡΙΠΙΔΗ ΑΕ
ΚΑΤΩΓΙ & ΣΤΡΟΦΙΛΙΑ ΑΕ
ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ
Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ
ΚΤΗΜΑ ΑΛΦΑ ΑΕ
ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΑΒΕΕ
ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ
ΜΑΡΩΝΕΙΑ ΑΕ
ΚΤΗΜΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΑΕ
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ
Ε. Θ. ΜΩΡΑΙΤΗΣ ΑΕ
ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΜΠΑΣΣΗ ΑΕ
ΝΙΚΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΑΕ
ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ
ΟΙΝΟΦΟΡΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΑΕ
ΟΙΝΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΕ
ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΕ
ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ
ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΩΚΟΣ ΑΕ
ΤΕΤΡΑΜΥΘΟΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΕΠΕ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΑΕ
ΤΣΕΛΕΠΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕ
Κ. ΤΣΙΛΙΔΗΣ ΑΕ
ΚΤΗΜΑ ΒΟΥΡΒΟΥΚΕΛΗ ΑΕ
ΚΤΗΜΑΤΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ ΑΕ

2015-2016

ΚΤΗΜΑ ΑΒΑΝΤΙΣ ΕΠΕ
ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ
ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ
ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ
ΚΑΤΩΓΙ & ΣΤΡΟΦΙΛΙΑ ΑΕ
ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ
Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ
ΚΤΗΜΑ ΑΛΦΑ ΑΕ
ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ

ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ
 ΚΤΗΜΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΑΕ
 Ε. Θ. ΜΩΡΑΙΤΗΣ ΑΕ
 ΝΙΚΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΑΕ
 ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ
 ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΕ
 ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕΕ
 ΤΣΕΛΕΠΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕ
 Κ. ΤΣΙΛΙΔΗΣ Α.Ε
 ΛΑΥΚΙΩΤΗΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟ
 Π.ΜΠΑΧΤΑΛΙΑΣ

Τις λογιστικές καταστάσεις που είναι απαραίτητες για την παρούσα ανάλυση αντλήσαμε στην πλειοψηφία τους από την βάση δεδομένων του ICAP ενώ λιγότερες από τις ιστοσελίδες των οινοποιείων. Το δείγμα διαμορφώθηκε με βάση τα στοιχεία που υπάρχουν διαθέσιμα καθώς οι λογιστικές καταστάσεις για πολλές ακόμη εταιρείες και ειδικότερα για τα έτη 2015 και 2016 δεν είναι διαθέσιμα.

Ακολουθούν μερικά βασικά μεγέθη, κατά μέσο όρο για κάθε έτος ώστε να σχηματιστεί μια πρώτη εικόνα του κλάδου.

ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	2011	2012	2013	2014
ΠΩΛΗΣΕΙΣ	3010642.649	3038991.134	3233757.527	3248614.01
ΜΕΡΙΚΑ ΚΕΡΔΗ	-43683.62467	-9104.310667	203438.7323	228076.0394
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	5346729.762	5134982.477	5163574.658	5138069.322
ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	3808975.069	3970740.217	4035507.751	4082989.781

Πίνακας 2.2 Βασικά μεγέθη 2011-2014, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	2015	2016
ΠΩΛΗΣΕΙΣ	2756283.15	2906362
ΜΕΡΙΚΑ ΚΕΡΔΗ	322219.387	312852.8
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	3325552.99	3521062

Πίνακας 2.3 Βασικά μεγέθη 2015-2016, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

2.3 Παρουσίαση αριθμοδεικτών - Θεωρητικό υπόβαθρο

Η χρηματοοικονομική ανάλυση με αριθμοδείκτες είναι μια πολύ διαδεδομένη μέθοδος ανάλυσης καθώς είναι απλή, σχετικά κατανοητή και πολύ χρήσιμη. Ενδιαφερόμενοι μπορεί να είναι εσωτερικοί χρήστες μιας επιχείρησης, όπως η διοίκηση, οι εργαζόμενοι, οι ιδιοκτήτες ή εξωτερικοί χρήστες όπως επενδυτές ή πιστωτές. Πηγή των δεδομένων για την χρηματοοικονομική ανάλυση με αριθμοδείκτες αποτελούν οι χρηματοοικονομικές ή λογιστικές καταστάσεις. Οι βασικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι ο ισολογισμός, η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων.

Με τον όρο αριθμοδείκτη εννοούμε μία απλή μαθηματική σχέση ή κλάσμα, ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα στοιχεία του ισολογισμού, της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης ή του πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων. Ο αριθμός των αριθμοδεικτών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν είναι τεράστιος. Ωστόσο, θα πρέπει να υπάρχει μια λογική συσχέτιση μεταξύ των δύο ορών του κλάσματος για να εξαχθεί μια κατανοητή σχέση που να ερμηνεύει τα οικονομικά δεδομένα μιας επιχείρησης.

Η αξία των αριθμοδεικτών είναι μεγάλη γιατί δίνουν την δυνατότητα να μπορέσουμε να συγκρίνουμε την κατάσταση μιας οικονομικής μονάδας διαχρονικά αλλά και την κατάσταση διαφορετικών οικονομικών μονάδων σε μια χρήση. Χωρίς την χρήση αριθμοδεικτών, στα δεδομένα μας, δεν υπάρχει ομοιομορφία καθώς διαφέρει το μέγεθος κάθε οικονομικής μονάδας αλλά και οι συνθήκες της κάθε χρονικής περιόδου. Οι αριθμοδείκτες συνδέουν βασικά μεγέθη από την δραστηριότητα των οικονομικών μονάδων και τα συσχετίζουν.

Πρέπει να καταστεί σαφές ότι η χρήση ενός μόνο αριθμοδείκτη δεν μπορεί να είναι αντιπροσωπευτική αλλά ούτε και αξιόπιστη. Θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε πολλούς και διαφορετικούς δείκτες έτσι ώστε οι πληροφορίες που θα λάβουμε να παρέχουν μία ολοκληρωμένη εικόνα για την κάθε επιχείρηση.

Σε αυτή την ενότητα θα εξετάσουμε τις βασικές κατηγορίες αριθμοδεικτών και θα αναλύσουμε τους αριθμοδείκτες που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα εργασία για την ανάλυση των οικονομικών μονάδων που ανήκουν στον κλάδο της οινοποιίας.

Χωρίζουμε τους αριθμοδείκτες στις επόμενες τέσσερις βασικές κατηγορίες. Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας, αριθμοδείκτες επίδοσης διαχείρισης, αριθμοδείκτες δομής ενεργητικών-παθητικών στοιχείων και αριθμοδείκτες φερεγγυότητας.

2.3.1. Δείκτες Αποδοτικότητας

Οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας είναι μία πολύ σημαντική ομάδα δεικτών για την οικονομική μονάδα. Συσχετίζουν τα στοιχεία της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης μεταξύ τους αλλά και με στοιχεία του Ισολογισμού. Οι βασικότεροι δείκτες αποδοτικότητας βασίζονται στις πωλήσεις και τα κέρδη, μικτά και καθαρά. Γενικά οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας εκφράζουν την ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργεί κέρδη και πωλήσεις χρησιμοποιώντας τα μέσα που διαθέτει. Στους δείκτες αποδοτικότητας ανήκουν οι δείκτες Περιθωρίου Κέρδους, οι δείκτες Απόδοσης Επενδύσεων και οι δείκτες Ανακύκλωσης Κεφαλαίου.

Περιθώριο κέρδους

Οι αριθμοδείκτες περιθωρίου κέρδους συσχετίζουν τις Πωλήσεις με τα Μικτά και Καθαρά Κέρδη. Μας δίνουν πληροφορίες για τα κέρδη που έχει η επιχείρηση από τις λειτουργικές δραστηριότητες και είναι πολύ χρήσιμοι για τους αναλυτές και τους επενδυτές της οικονομικής μονάδας.

Μικτό Περιθώριο Κέρδους

$$\text{Δείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους} = \frac{\text{Πωλήσεις} - \text{Κόστος Πωλησεων}}{\text{Πωλήσεις}}$$

Ο δείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους είναι ένα από τα βασικότερα μέτρα απόδοσης της επιχείρησης. Αντανακλά την τιμολογιακή πολιτική που έχει επιλέξει να ακολουθεί η οικονομική μονάδα. Είναι ο λόγος του μικτού κέρδους προς των συνολικών πωλήσεων και δηλώνει το μικτό κέρδος της επιχείρησης για κάθε ευρώ πωλήσεων που πραγματοποιεί. Όσο μεγαλύτερος είναι με τόσο μεγαλύτερη ευκολία μπορεί η επιχείρηση να καλύψει τα λειτουργικά και χρηματοοικονομικά της έξοδα. Όσο υψηλότερος είναι τόσο το καλύτερο.

Καθαρό Περιθώριο Κέρδους

$$\text{Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους} = \frac{\text{Κέρδη μετά απο φόρους}}{\text{Πωλήσεις}}$$

Ο δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους εκφράζει την ικανότητα της επιχείρησης να καλύπτει τα λειτουργικά και χρηματοοικονομικά έξοδα της και να δημιουργεί κέρδη. Είναι ο λόγος των καθαρών κερδών μετά φόρων επί των πωλήσεων και δηλώνει το πραγματικό κέρδος της επιχείρησης για κάθε ευρώ πωλήσεων. Όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης τόσο το καλύτερο για την οικονομική μονάδα.

Απόδοση Επενδύσεων

Οι Αριθμοδείκτες Απόδοσης Επενδύσεων δίνουν πληροφορίες για το πόσο αποδίδει, δηλαδή φέρνει κέρδος, το κεφάλαιο που απασχολείται στην επιχείρηση. Είναι ένα μέτρο που δηλώνει το βαθμό στον οποίο τα κεφάλαια όπου έχει στη διάθεσή της η επιχείρηση χρησιμοποιούνται με ικανοποιητικό τρόπο ώστε να επιφέρουν το επιθυμητό οικονομικό αποτέλεσμα που είναι το κέρδος.

Χρηματοοικονομική Αποδοτικότητα

$$\text{Δείκτης Χρηματοοικονομικής Αποδοτικότητας} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη μετά απο φόρους}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

Ο δείκτης Χρηματοοικονομικής Αποδοτικότητας συσχετίζει τα Καθαρά Κέρδη με τα Ίδια Κεφάλαια της επιχείρησης. Ο δείκτης αυτός μετρά την απόδοση του κεφαλαίου που έχει επενδυθεί στην οικονομική μονάδα. Εκφράζει την ικανότητα της επιχείρησης να χρησιμοποιεί τα Ίδια Κεφάλαια της για να δημιουργεί Καθαρά Κέρδη. Κατά πόσο δηλαδή η διοίκηση διαχειρίζεται σωστά τα κεφάλαια ώστε να αποφέρουν κέρδος. Δηλώνει τα κέρδη των επενδυτών για κάθε ευρώ που έχουν επενδύσει στην επιχείρηση. Όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης τόσο το καλύτερο.

Βιομηχανική αποδοτικότητα

$$\text{Δείκτης Βιομηχανικής Αποδοτικότητας} = \frac{\text{Κέρδη πριν απο τόκους και φόρους}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Ο δείκτης Βιομηχανικής Αποδοτικότητας συσχετίζει τα Κέρδη προ Τόκων και Φόρων με το Σύνολο του Ενεργητικού της οικονομικής μονάδας. Αποτελεί θεμελιώδη σχέση για κάθε επιχείρηση και εκφράζει την ικανότητα της να δημιουργεί κέρδη χρησιμοποιώντας τα περιουσιακά της στοιχεία και πραγματοποιώντας επενδύσεις. Μετρά τα κέρδη της επιχείρησης

για κάθε ευρώ της συνολικής της περιουσίας. Επιθυμητές είναι οι όσο το δυνατόν μεγαλύτερες τιμές του δείκτη.

Ανακύκλωση κεφαλαίου

Οι Αριθμοδείκτες Ανακύκλωσης Κεφαλαίου συσχετίζουν τις πωλήσεις με τα κεφάλαια που διαθέτει η επιχείρηση. Συνήθως μετρούνται σε φορές και εκφράζουν την ταχύτητα κυκλοφορίας των κεφαλαίων. Το πόσο εντατικά δηλαδή τα κεφάλαια χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία για να δημιουργήσουν πωλήσεις.

Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού

$$\text{Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Ο δείκτης Κυκλοφορίας του Ενεργητικού ή δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού προσδιορίζει τον βαθμό χρήσης του Ενεργητικού στην παραγωγική διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα συσχετίζει τις Πωλήσεις με το Συνολικό Ενεργητικό και εκφράζει σε φορές τα έσοδα που δημιουργεί κάθε ευρώ που έχει επενδυθεί στην οικονομική μονάδα. Ένας μεγάλος δείκτης κυκλοφορίας ενεργητικού υποδηλώνει αποτελεσματική χρησιμοποίηση των περιουσιακών στοιχείων. Αντίθετα μία μικρή τιμή του δείκτη υποδηλώνει μη ωφέλιμη χρησιμοποίηση των περιουσιακών στοιχείων. Όπως είναι αντιληπτό οι επιχειρήσεις προτιμούν όσο το δυνατόν υψηλότερες τιμές του δείκτη.

Δείκτης Κυκλοφορίας Ιδίων Κεφαλαίων

$$\text{Δείκτης Κυκλοφορίας Ιδίων Κεφαλαίων} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

Ο Δείκτης Κυκλοφορίας Ιδίων Κεφαλαίων εκφράζεται με το λόγο των Πωλήσεων προς τα Ίδια Κεφάλαια και δηλώνει το βαθμό ανακύκλωσης των Ιδίων Κεφαλαίων μιας επιχείρησης. Εκφράζει τα έσοδα που δημιουργεί κάθε ευρώ κεφαλαίων που έχουν καταβάλει οι εταίροι, οι μεριδιούχοι και οι επενδυτές στην εταιρεία. Μετριέται σε φορές που αντανακλούν την κυκλοφορία του Ιδίου Κεφαλαίου στα πλαίσια της χρήσης. Μία μεγάλη τιμή του δείκτη υποδηλώνει αποτελεσματικό βαθμό χρήσεως των Ιδίων Κεφαλαίων στην παραγωγική

διαδικασία. Η χαμηλή τιμή του δείκτη δηλώνει ότι υπάρχει χρήση ξένων κεφαλαίων που δημιουργούν αυξημένα χρηματοοικονομικά έξοδα τα οποία μπορεί να οδηγήσουν σε ζημιές. Επιθυμητές είναι όσο το δυνατόν μεγαλύτερες τιμές του δείκτη.

Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων

$$\text{Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Υποχρεώσεις}}$$

Ο αριθμοδείκτης αυτός συσχετίζει τις Υποχρεώσεις της οικονομικής μονάδας, Βραχυπρόθεσμες και Μακροπρόθεσμες με τις Πωλήσεις που πραγματοποιεί. Υπολογίζεται από το λόγο των Πωλήσεων προς τις Υποχρεώσεις και μετριέται σε φορές. Προσδιορίζει το βαθμό στον οποίο χρησιμοποιούνται οι υποχρεώσεις, δηλαδή κεφάλαια που δεν ανήκουν στην οικονομική μονάδα, στην παραγωγική διαδικασία. Μεγάλες τιμές του δείκτη υποδηλώνουν ότι η παραγωγική διαδικασία στηρίζεται λίγο σε υποχρεώσεις ενώ μικρές τιμές του δείκτη υποδηλώνουν ότι η παραγωγική διαδικασία στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό σε υποχρεώσεις.

2.3.2 Δείκτες Επίδοσης Διαχείρισης

Οι Αριθμοδείκτες Επίδοσης Διαχείρισης συσχετίζουν τα διάφορα κόστη, έξοδα και στοιχεία πληρωτέα με τις πωλήσεις, αγορές και αποθέματα. Δίνουν πληροφορίες για την αποτελεσματικότητα της τακτικής που ακολουθεί η διοίκηση κάθε οικονομικής μονάδας. Δίνουν δηλαδή μία εκτίμηση για τις διαχειριστικές επιδόσεις της επιχείρησης.

Δείκτης Σημασίας Γενικών και Διοικητικών Εξόδων

$$\text{Δείκτης Σημασίας Γενικών και Διοικητικών Εξόδων} = \frac{\text{Γενικά και Διοικητικά Έξοδα}}{\text{Πωλήσεις}}$$

Ο Δείκτης Σημασίας Γενικών και Διοικητικών Εξόδων υπολογίζεται από το λόγο των Γενικών και Διοικητικών Εξόδων προς τις Πωλήσεις. Πολλαπλασιαζόμενος με το 100 δίνει το ποσοστό των Γενικών και Διοικητικών Εξόδων επί των Πωλήσεων. Αυτός ο δείκτης αντικατοπτρίζει την ικανότητα της διοίκησης να διαχειρίζεται τα έξοδα και να τα κρατά σε χαμηλά επίπεδα. Μικρές τιμές του δείκτη υποδηλώνουν καλή διαχείριση των Γενικών και Διοικητικών Εξόδων της οικονομικής μονάδας. Μεγάλες τιμές του δείκτη δείχνουν το αντίθετο ενώ τιμές μεγαλύτερες από τη μονάδα δηλώνουν αδυναμία κάλυψης των Γενικών και Διοικητικών Εξόδων από τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης.

Δείκτης Σημασίας Εξόδων Λειτουργίας Διάθεσης

$$\text{Δείκτης Σημασίας Εξόδων Λειτουργίας Διάθεσης} = \frac{\text{Έξοδα Λειτουργίας Διάθεσης}}{\text{Πωλήσεις}}$$

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης υπολογίζεται διαιρώντας τα Έξοδα Λειτουργίας Διάθεσης με τις Πωλήσεις της επιχείρησης για τη δεδομένη χρήση. Αν πολλαπλασιαστεί με το 100 εκφράζει το ποσοστό των Εξόδων Λειτουργίας Διάθεσης της οικονομικής μονάδας επί των Πωλήσεων της. Ποιο μέρος δηλαδή των Πωλήσεων αναλώθηκε για Έξοδα Λειτουργίας Διάθεσης. Μία μικρή τιμή του δείκτη υποδηλώνει ικανότητα διαχείρισης και ελέγχου των εξόδων αυτών ώστε να συγκρατούνται σε χαμηλά επίπεδα. Μία μεγάλη τιμή του δείκτη που ξεπερνά τη μονάδα υποδεικνύει ότι ο κύκλος εργασιών δεν αρκεί για να καλύψει τα Έξοδα Λειτουργίας Διάθεσης της επιχείρησης.

2.3.3 Δείκτες Δομής Ενεργητικών-Παθητικών Στοιχείων

Οι Αριθμοδείκτες Διάρθρωσης ή Αριθμοδείκτες Δομής έχουν μεγάλη σημασία κατά το ξεκίνημα της ανάλυσης. Συσχετίζουν τα στοιχεία των μέσων δράσης της επιχείρησης, των ιδίων κεφαλαίων και των δανειακών κεφαλαίων με τα συνολικά κεφάλαια αυτή απασχολεί. Δίνουν μία πρώτη γενική εικόνα για την οικονομική μονάδα. Οι Αριθμοδείκτες Διάρθρωσης Ενεργητικού, παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη διάρθρωση των κεφαλαίων και των μέσων λειτουργίας της επιχείρησης. Επίσης, βοηθούν τον ερευνητή να προσδιορίσει τον κλάδο/τομέα που ανήκει η εξεταζόμενη οικονομική μονάδα. Λόγου χάρη, μία εταιρεία που ανήκει στον τομέα της βιομηχανίας θα έχει αυξημένο Πάγιο Ενεργητικό. Αντίθετα μία εταιρεία του τομέα παροχής υπηρεσιών, παρουσιάζει χαμηλό ποσοστό παγίου. Συνεπώς, οι οικονομικές μονάδες που ανήκουν στον ίδιο κλάδο παρουσιάζουν ομοιότητες και κοινές τάσεις στους

Δείκτες Δομής Ενεργητικού. Οι Αριθμοδείκτες Διάρθρωσης Παθητικού πληροφορούν για τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται η οικονομική μονάδα. Ποια είναι τα κεφάλαια που έχει στη διάθεσή της, πόσα έχει στην ιδιοκτησία της και ποια προέρχονται από δανεισμό.

Δείκτης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων προς Κεφάλαιο Κίνησης

$$\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις προς Κεφάλαιο Κίνησης} \\ = \frac{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}{\text{Κεφάλαιο Κίνησης}}$$

Ο Δείκτης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων προς το Κεφάλαιο Κίνησης υπολογίζεται από το πηλίκο των δύο αυτών στοιχείων και δείχνει κατά πόσο το Κεφάλαιο Κίνησης μπορεί να καλύψει τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις της επιχείρησης. Μετριέται σε φορές που εκφράζουν πόσο μεγαλύτερες είναι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις από το κεφάλαιο κίνησης. Μικρές τιμές του δείκτη δηλώνουν οικονομική ευημερία της εταιρείας. Τιμές κοντά στη μονάδα καταδεικνύουν μειονεκτική θέση της επιχείρησης. Τιμές μεγαλύτερες από τη μονάδα δείχνουν ότι η επιχείρηση δεν μπορεί να καλύψει τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις της με το Κεφάλαιο Κίνησης και έτσι θα πρέπει να μπει στη διαδικασία ρευστοποίησης των στοιχείων του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού. Τέλος, αρνητικές τιμές του δείκτη δείχνουν ότι οι Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις είναι μεγαλύτερες από το Κυκλοφορούν Ενεργητικό και δεν μπορούν να καλυφθούν ούτε με τη ρευστοποίηση αυτού.

Διάρθρωση του Παθητικού

Δείκτης Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων

$$\text{Δείκτης Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων} = \frac{\text{Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}{\text{Σύνολο Παθητικού}} \times 100$$

Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται από το πηλίκο των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων προς το Σύνολο του Παθητικού πολλαπλασιαζόμενες με το 100. Πρόκειται για το ποσοστό των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων επί του συνόλου των κεφαλαίων που έχει στη διάθεσή της οικονομική μονάδα. Με τον όρο Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις εννοούμε ομολογιακά δάνεια, μακροχρόνια δάνεια σε τράπεζες, γραμματεία που ξεπερνούν σε διάρκεια τη χρήση

και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο περισσότερο χρεωμένη είναι η επιχείρηση και περισσότερο περιορισμένη από μακροχρόνιες οικονομικές δεσμεύσεις.

Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων

$$\text{Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων} = \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Σύνολο Παθητικού}} \times 100$$

Ο αριθμοδείκτης Ιδίων Κεφαλαίων ή Αυτονομίας προκύπτει από τη διαίρεση των Ιδίων Κεφαλαίων με τα Συνολικά Κεφάλαια πολλαπλασιάζοντας με το 100. Τιμές κοντά στο μηδέν δείχνουν μικρή απασχόληση Ιδίων Κεφαλαίων και μεγάλη εξάρτηση από δανειακά κεφάλαια. Τιμές κοντά στο 100 δείχνουν μεγάλη κεφαλαιακή αυτονομία της οικονομικής μονάδας, εξυπηρέτηση με ίδια κεφάλαια και ελάχιστη δανειακή επιβάρυνση.

Διάρθρωση του Ενεργητικού

Δείκτης Αποθεμάτων

$$\text{Δείκτης Αποθεμάτων} = \frac{\text{Αποθέματα}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} \times 100$$

Ο δείκτης Αποθεμάτων υπολογίζεται από τον λόγο των αποθεμάτων προς το Σύνολο του Ενεργητικού πολλαπλασιάζοντας με το 100. Δείχνει ποιο ποσοστό του Συνολικού Ενεργητικού αποτελούν τα Αποθέματα που διακρατά η επιχείρηση. Η διακράτηση Αποθεμάτων είναι πολύ σημαντική για την εύρυθμη λειτουργία της οικονομικής μονάδας αλλά από την άλλη ενέχει κόστος. Το μέγεθος των αποθεμάτων που θα διακρατηθεί αποφασίζεται από τη διαχείριση της επιχείρησης και εξαρτάται από τις προτιμήσεις και τις προσδοκίες της.

Δείκτης Παγίου Ενεργητικού

$$\text{Δείκτης Παγίου Ενεργητικού} = \frac{\text{Πάγιο Ενεργητικό}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} \times 100$$

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης υπολογίζεται από το πηλίκο του Πάγιου Ενεργητικού προς το σύνολο του Ενεργητικού πολλαπλασιάζοντας με το 100. Μας δείχνει τι ποσοστό του συνολικού Ενεργητικού αποτελούν τα Πάγια στοιχεία της οικονομικής μονάδας. Το ύψος των παγίων εξαρτάται από τον κλάδο στον οποίο ανήκει κάθε οικονομική μονάδα. Μία επιχείρηση του βιομηχανικού κλάδου παραδείγματος χάρη, θα έχει υψηλό ποσοστό παγίων λόγω των μηχανημάτων που απαιτούνται για την παραγωγή, των εγκαταστάσεων, των αποθηκών και τα λοιπά. Αντιστοίχως μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών θα έχει πολύ μικρό ποσοστό παγίων στοιχείων.

2.3.4 Δείκτες Φερεγγυότητας

Οι αριθμοδείκτες φερεγγυότητας εκτιμούν το κατά πόσο μία οικονομική μονάδα είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της βραχυχρόνια και μακροχρόνια. Στους δείκτες φερεγγυότητας ανήκουν οι δείκτες Ρευστότητας και οι δείκτες Ικανότητας Δανεισμού.

Αριθμοδείκτες ρευστότητας

Οι Δείκτες Ρευστότητας συσχετίζουν τις Βραχυχρόνιες Υποχρεώσεις της οικονομικής μονάδας με τα στοιχεία του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού. Τα στοιχεία του Ενεργητικού είναι εύκολα ρευστοποιήσιμα και αποτελούν τις πηγές κάλυψης των υποχρεώσεων. Επομένως, οι δείκτες ρευστότητας μας δίνουν μία εικόνα για τη βραχυχρόνια οικονομική κατάσταση της επιχείρησης και τη δυνατότητά της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Η ύπαρξη ρευστότητας είναι επιθυμητή σε μία επιχείρηση για να μπορεί να έχει ρευστά διαθέσιμα και να καλύπτει άμεσα στις υποχρεώσεις της. Αυτό συμβάλλει τόσο στην κερδοφορία της επιχείρησης όσο και στην εμπιστοσύνη που θα τις δείξουν οι συναλλασσόμενοι καθώς και οι επενδυτές της.

Δείκτης Γενικής ρευστότητας

$$\text{Δείκτης Γενικής Ρευστότητας} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Ο Δείκτης Γενικής Ρευστότητας μετράει την ικανότητα της εταιρείας να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Είναι πολύ σημαντικός δείκτης για την επιβίωση της επιχείρησης. Υψηλές τιμές του δείκτη δείχνουν πως η επιχείρηση διαχειρίζεται καλύτερα και αποδοτικότερα τα κεφάλαια της. Χαμηλές τιμές καταδεικνύουν προβλήματα ρευστότητας και αδυναμία κάλυψης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Γενικά όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης γενικής ρευστότητας τόσο καλύτερη είναι η θέση της επιχείρησης από πλευράς ρευστότητας.

Δείκτης άμεσης ρευστότητας

$$\text{Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} - \text{Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Ο Δείκτης Ειδικής Ρευστότητας προκύπτει αν αφαιρέσουμε από τον αριθμητή του Δείκτη Γενικής Ρευστότητας τα Αποθέματα. Μετρά την ικανότητα της επιχείρησης να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της χωρίς να χρειαστεί να ρευστοποιήσει τα αποθέματά της. Τα αποθέματα είναι το στοιχείο του ενεργητικού με τη μικρότερη ρευστότητα δηλαδή το πιο δύσκολα ρευστοποιήσιμο. Ο δείκτης δείχνει πόσες φορές μπορεί η επιχείρηση να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με τα εύκολα ρευστοποιήσιμα περιουσιακά της στοιχεία.

Δείκτες Ικανότητας Δανεισμού

Οι Αριθμοδείκτες Ικανότητας Δανεισμού συσχετίζουν τις υποχρεώσεις της επιχείρησης (βραχυπρόθεσμες, μακροπρόθεσμες και υποχρεώσεις προς τους πιστωτές της) με τα στοιχεία της περιουσίας της. Αντανακλούν την υγεία μιας οικονομικής μονάδας. Ενδιαφέρουν περισσότερο τους μετόχους μιας εταιρείας, τους επενδυτές της αλλά και τους μακροχρόνιους πιστωτές της.

Δείκτης Συνολικής Ικανότητας Δανεισμού

$$\text{Δείκτης Συνολικής Ικανότητας Δανεισμού} = \frac{\text{Σύνολο Υποχρεώσεων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει σε τι ποσοστό μπορεί η περιουσία της επιχείρησης να καλύψει το σύνολο των υποχρεώσεών της. Είναι με άλλα λόγια το ποσοστό του ενεργητικού που αντιστοιχεί στις συνολικές υποχρεώσεις της μονάδας. Είναι πολύ σημαντικός δείκτης για τους

πιστωτές της επιχείρησης και είναι επιθυμητό η τιμή του να είναι όσο το δυνατόν μικρότερη. Μία χαμηλή τιμή του δείκτη καταδεικνύει χαμηλή επιβάρυνση με δάνεια και άλλες υποχρεώσεις.

Δείκτης Μακροπρόθεσμης Ικανότητας Δανεισμού

$$\text{Δείκτης Μακροπρόθεσμης Ικανότητας Δανεισμού} = \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Ίδια Κεφάλαια} + \text{Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

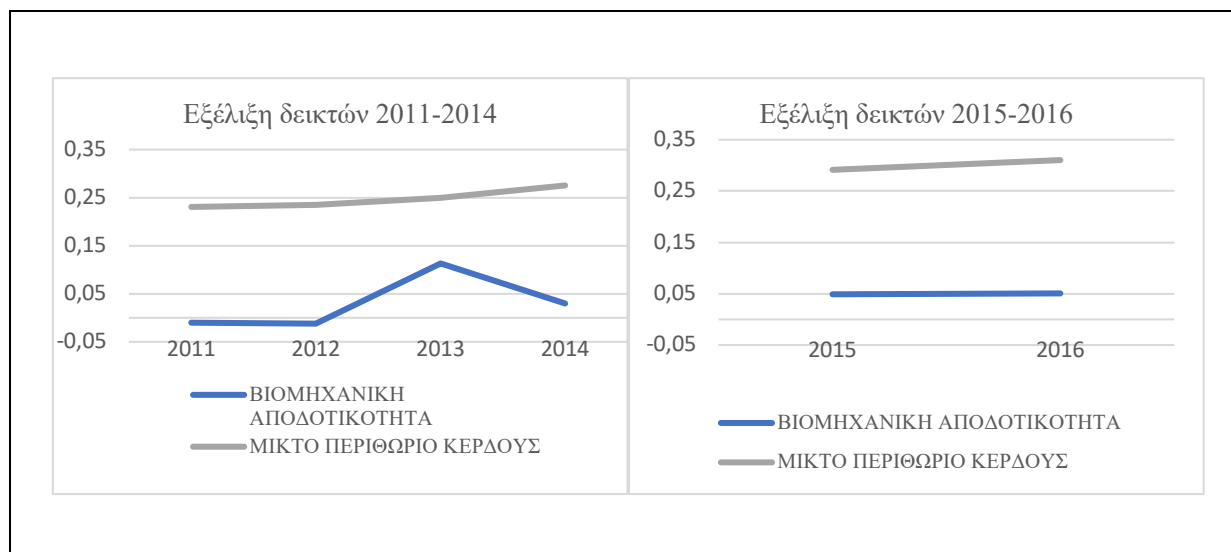
Οι επιχειρήσεις δανείζονται για να μπορέσουν να βελτιώσουν την αποδοτικότητά τους. Τα μακροπρόθεσμα δάνεια μπορούν να χρηματοδοτήσουν επενδύσεις που είναι ζωτικής σημασίας για την επιχείρηση. Ο δείκτης μακροπρόθεσμης ικανότητας δανεισμού δείχνει κατά πόσο τα κεφάλαια των επιχειρήσεων καλύπτονται από διαρκή κεφάλαια. Διαρκή κεφάλαια είναι οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και τα ίδια κεφάλαια. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που έχουν δηλαδή οι επιχειρήσεις προς τρίτους και προς τους επενδυτές τους. Εάν η τιμή του δείκτη είναι ίση με ένα αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει μακροπρόθεσμος δανεισμός. Όσο περισσότερα μακροχρόνια δάνεια έχει συνάψει επιχείρηση τόσο μικρότερος είναι ο δείκτης. Επομένως όσο πιο κοντά είναι ο δείκτης στη μονάδα τόσο μεγαλύτερη είναι η μακροπρόθεσμη ικανότητα δανεισμού της επιχείρησης.

2.4 Ανάλυση εξεταζόμενου διαστήματος

Αρχικά παρουσιάζεται για το εξεταζόμενο διάστημα η πορεία για κάποιους βασικούς χρηματοοικονομικούς δείκτες. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται και επεξηγούνται η πορεία για τους δείκτες «Μικτό περιθώριο κέρδους», «Βιομηχανική αποδοτικότητα» για την κερδοφορία και αποδοτικότητα, οι δείκτες «Σημασία γενικών και διοικητικών εξόδων», «Σημασία εξόδων λειτουργίας διάθεσης» για την επίδοση διαχείρισης και οι δείκτες «Άμεση ρευστότητα», «γενική ρευστότητα» για την φερεγγυότητα των επιχειρήσεων του κλάδου.

2.4.1 Κερδοφορία και Αποδοτικότητα

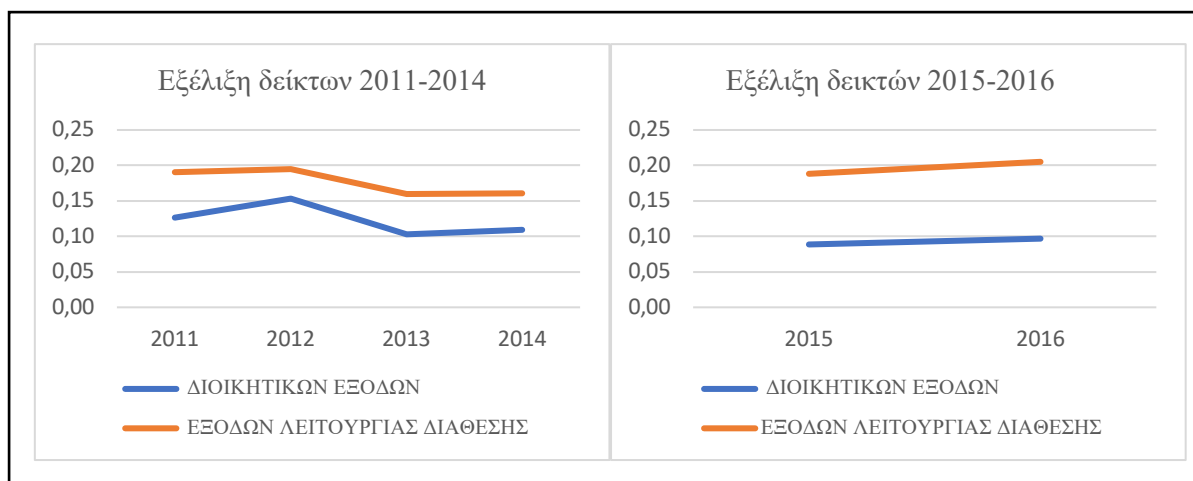

Γράφημα 3.1: Εξέλιξη δεικτών αποδοτικότητας – κερδοφορίας, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Ο Δείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους είναι κατά μέσο όρο την τετραετία 2011-2014 για τις 30 οινοποιητικές επιχειρήσεις 0,25 ή 25%. Δηλαδή το μικτό κέρδος των οινοποιείων για κάθε ευρώ πωλήσεων είναι 25 λεπτά του ευρώ. Η υψηλότερη τιμή του ετήσιου μέσου όρου εμφανίζεται το 2014 και είναι 0,28 ή 28%. Η χαμηλότερη τιμή εμφανίζεται δύο φορές τα έτη 2011 και 2012 και είναι 0,23 ή 23%. Την ίδια εξέλιξη ακολουθεί ο δείκτης μέχρι το 2016 καθώς αυξάνεται μέχρι την τιμή 0,31.

Ο ετήσιος μέσος όρος του δείκτη βιομηχανική αποδοτικότητα για τα δύο πρώτα έτη είναι αρνητικός και μειώνεται από -0,01 ή -1% το 2011 στο -0,012 ή -1,2% το 2012. Από το 2013 αυξάνεται κατακόρυφα, φτάνοντας της 0,11 μονάδες ή 11% και το 2014 πέφτει στις 0,03 μονάδες ή 3%. Στις 3 ποσοστιαίες μονάδες (0,03 ή 3%) είναι και ο μέσος όρος της τετραετίας για το Δείκτη Βιομηχανικής Αποδοτικότητας. Σταθερή παραμένει η τιμή του δείκτη για τα έτη 2015 και 2016.

2.4.2 Επίδοση διαχείρισης

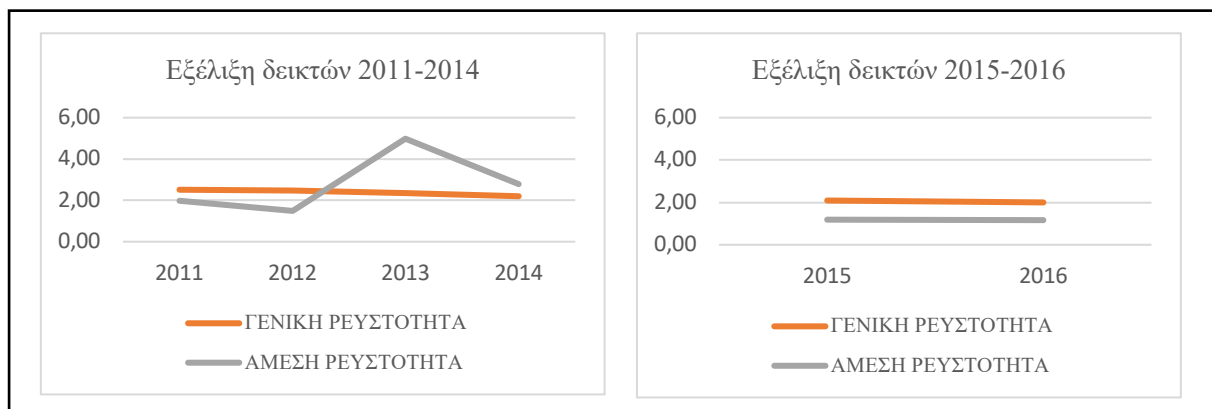

Γράφημα 2.2: Εξέλιξη δεικτών επίδοσης διαχείρισης, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Ο μέσος όρος του Δείκτη Σημασίας Γενικών και Διοικητικών Εξόδων κυμαίνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Η μέγιστη τιμή του δείκτη εμφανίζεται το 2012 και είναι 0,15 ή 15%. Η ελάχιστη τιμή του δείκτη σημειώνεται την αμέσως επόμενη χρονιά και είναι 0,10 ή 10%. Ο μέσος όρος της τετραετίας φτάνει τις 0,12 μονάδες ή 12%. Για το δείγμα της επόμενης διετίας ο δείκτης αυξάνεται από 0,9 το 2015 σε 0,10 το 2016.

Ο ετήσιος μέσος όρος του δείκτη σημασίας εξόδων λειτουργίας διάθεσης είναι σε ικανοποιητικά επίπεδα. Η μέγιστη τιμή παρουσιάζεται το 2011 και το 2012 και είναι 19%, το 2013 και 2014 ο δείκτης έπεσε σε 16%. Η μέση τιμή της τετραετίας είναι 18%. Για τις επιχειρήσεις της επόμενης διετίας η τιμή του δείκτη είναι 0,19 για το 2015 και 0,21 για το 2016.

2.4.3 Φερεγγυότητα

Γράφημα 2.3: Εξέλιξη δεικτών φερεγγυότητας-ρευστότητας, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Οι εξεταζόμενες επιχειρήσεις του κλάδου της οινοποιίας, παρουσιάζουν κατά μέσο όρο Δείκτη Γενικής Ρευστότητας πάνω από 2 για τα έτη 2011 έως 2014. Ο δείκτης κινείται δηλαδή σε επιθυμητά επίπεδα. Ο μέσος όρος του συγκεκριμένου αριθμοδείκτη μειώνεται στην τετραετία με το 2011 να φτάνει τις 2,51 μονάδες και το 2014 τις 2,20 μονάδες. Ο μέσος όρος της τετραετίας είναι 2,39. Δείκτη Γενικής ρευστότητας με τιμή 2 και πάνω παρουσιάζουν και οι επιχειρήσεις της επόμενης διετίας ενώ ακολουθείτε όπως και πριν μείωση της τιμής από 2,09 για το 2015 σε 2,00 για το 2016.

Ο μικρότερος κατά μέσο όρο Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας σημειώνεται το 2012 με τιμή 1,49 μονάδες ενώ ο μεγαλύτερος τιμής 4,98 εμφανίζεται το 2013. Ο μέσος όρος της τετραετίας είναι 2,81. Γενικά οι τιμές του δείκτη κινούνται σε επιθυμητά επίπεδα. Για τα έτη 2015 και 2016 οι τιμές του δείκτη είναι 1,18 και 1,16 αντίστοιχα.

2.5 Εύρεση σημαντικών δεικτών - Παρουσίαση με γραφήματα μέσω όρων

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι σημαντικοί δείκτες για το εξεταζόμενο διάστημα, οι οποίοι προκύπτουν από την παραγοντική ανάλυση και το SPSS.

Σκοπός της παραγοντικής ανάλυσης είναι να βρει την ύπαρξη κοινών παραγόντων ανάμεσα σε μια ομάδα μεταβλητών. Το SPSS είναι ένα στατιστικό πρόγραμμα που θα μειώσει τον αρχικά μεγάλο όγκο δεδομένων του προβλήματος. Η μείωση επιτυγχάνεται με την συσχέτιση μεταβλητών ώστε με μικρότερο αριθμό μεταβλητών να εξάγονται τα ίδια αποτελέσματα. Με το SPSS έχουμε μείωση της διάστασης του προβλήματος, εξήγηση των τυχόν συσχετίσεων μεταξύ μεταβλητών και δημιουργία του συνόλου των σημαντικών-ασυσχετίστων μεταβλητών. Ακολουθεί παρουσίαση μέσω όρων με γραφήματα των σημαντικών δεικτών για το εξεταζόμενο διάστημα και αναλύονται τα αποτελέσματα.

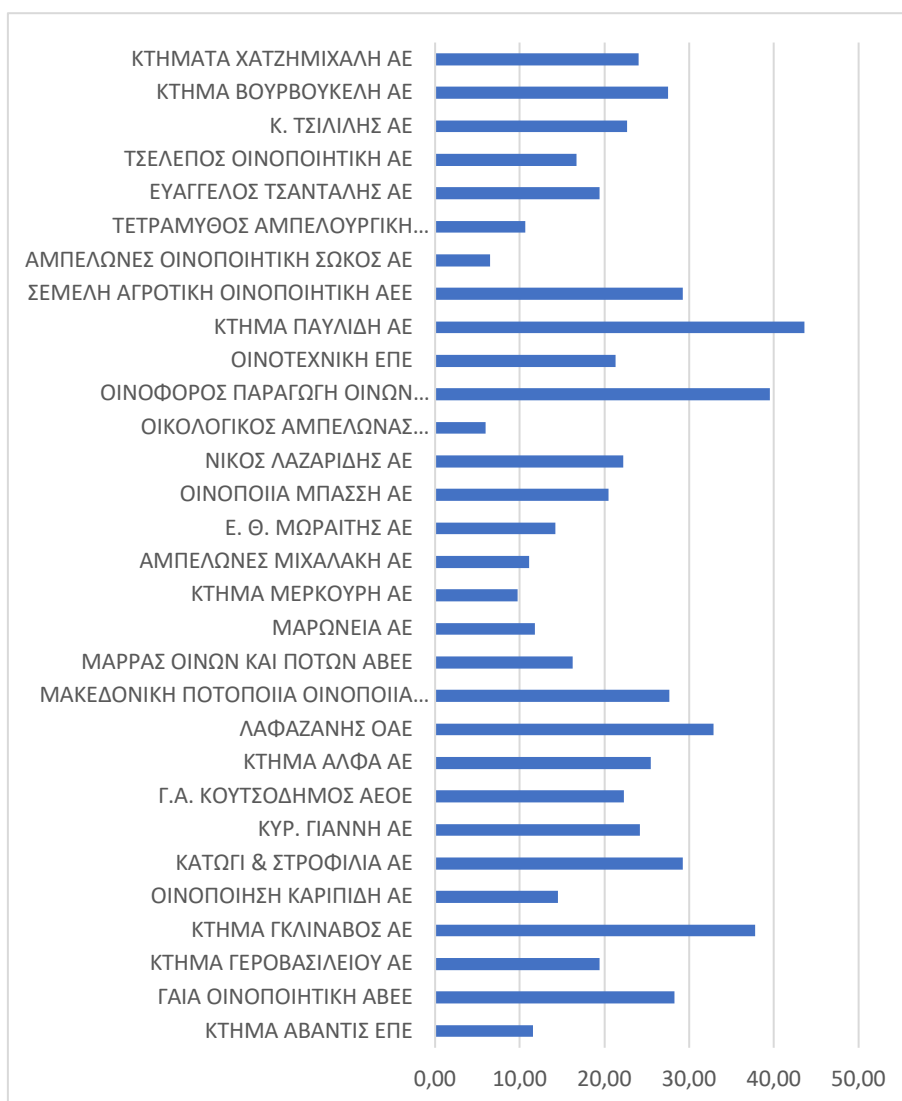
2.5.1 Σημαντικοί δείκτες για την τετραετία 2011- 2014

Για το διάστημα 2011-2014 οι σημαντικοί δείκτες παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα.

Αριθμοδείκτες Δομής Ενεργητικών Παθητικών στοιχείων	Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας	Αριθμοδείκτες Φερεγγυότητας
<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτης Αποθεμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους	<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτης Γενικής Ρευστότητας
<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων	<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού	<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτης Μακροπρόθεσμης Ικανότητας Δανεισμού
<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων προς Κεφάλαιο Κίνησης	<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων	

Αριθμοδείκτες Δομής Ενεργητικών Παθητικών στοιχείων

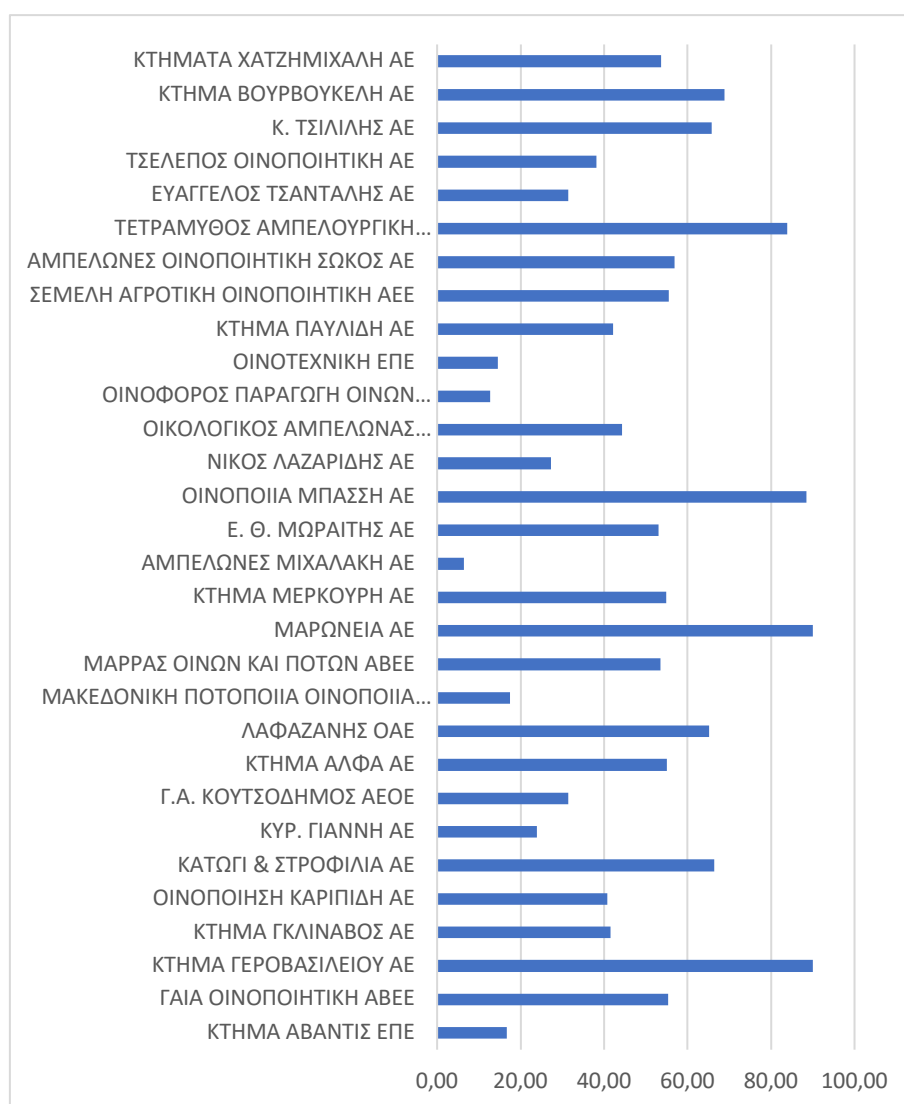
Δείκτης Αποθεμάτων

Γράφημα 2.4: Δείκτης Αποθεμάτων, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Η υψηλότερη τιμή του μέσου όρου τετραετίας για το Δείκτη Αποθεμάτων ανήκει στην επιχείρηση «ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΕ» και είναι 43,57%. Η αντίστοιχη χαμηλότερη τιμή είναι 5,97% και την σημειώνει η «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ». Πλην ελαχίστων εξαιρέσεων που αποτελούν γύρω στο 2% του συνόλου των εξεταζόμενων οινοποιείων, οι υπόλοιπες επιχειρήσεις παρουσιάζουν τιμές του Δείκτη Αποθεμάτων μεταξύ πρώτης και τρίτης δεκάδας ποσοστιαίων μονάδων.

Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων

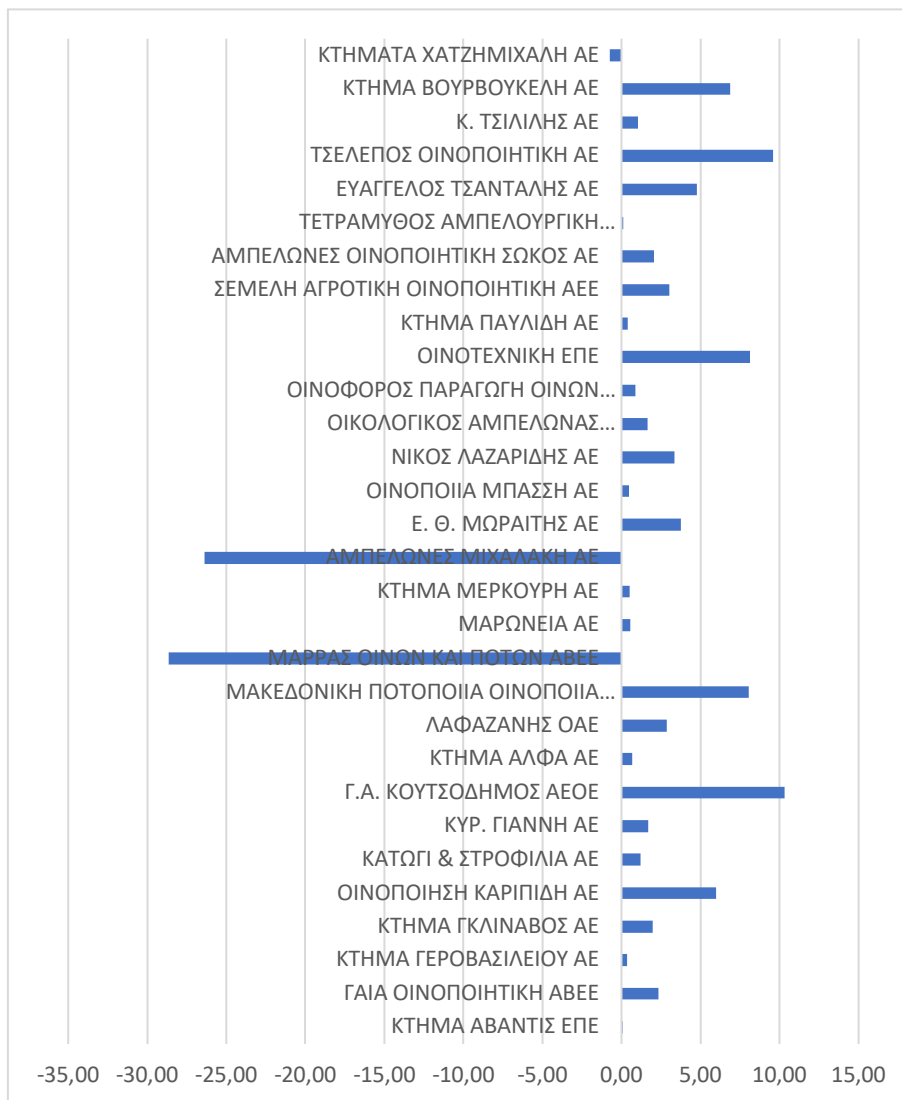

Γράφημα 2.5: Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Στους μέσους όρους τετραετίας κάθε επιχείρησης, παρατηρούνται μεγάλες αποκλίσεις στις τιμές του Δείκτη Αυτονομίας. Τη μέγιστη τιμή του Δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων μοιράζονται δύο επιχειρήσεις, οι «ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ» και «ΜΑΡΩΝΕΙΑ ΑΕ». Ο δείκτης για αυτά τα δύο οινοποιεία φτάνει το 89,98%. Αυτές οι επιχειρήσεις χαρακτηρίζονται από τεράστια αυτονομία κεφαλαίων. Ναι μεν αυτό είναι κάτι επιθυμητό, όμως από την άλλη η χρήση δανειακών κεφαλαίων βοηθάει τις επιχειρήσεις να κάνουν περισσότερες επενδύσεις και να βελτιώσουν την εμπορική και η οικονομική τους κατάσταση. Στο άλλο άκρο βρίσκεται η «ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ» με τη χαμηλότερη τιμή του δείκτη που φτάνει το 6,37%. Η συγκεκριμένη επιχείρηση είναι σαφώς υπερχρεωμένη καθώς τα ίδια κεφάλαια της αποτελούν πολύ μικρό ποσοστό των συνολικών κεφαλαίων της. Γενικότερα 14 από τα 30

οινοποιία έχουν τιμές του δείκτη μικρότερες από 50% ενώ τα υπόλοιπα 16 βρίσκονται άνω του 50%.

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις προς Κεφάλαιο Κίνησης

Γράφημα 2.6: Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις προς Κεφάλαιο Κίνησης, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

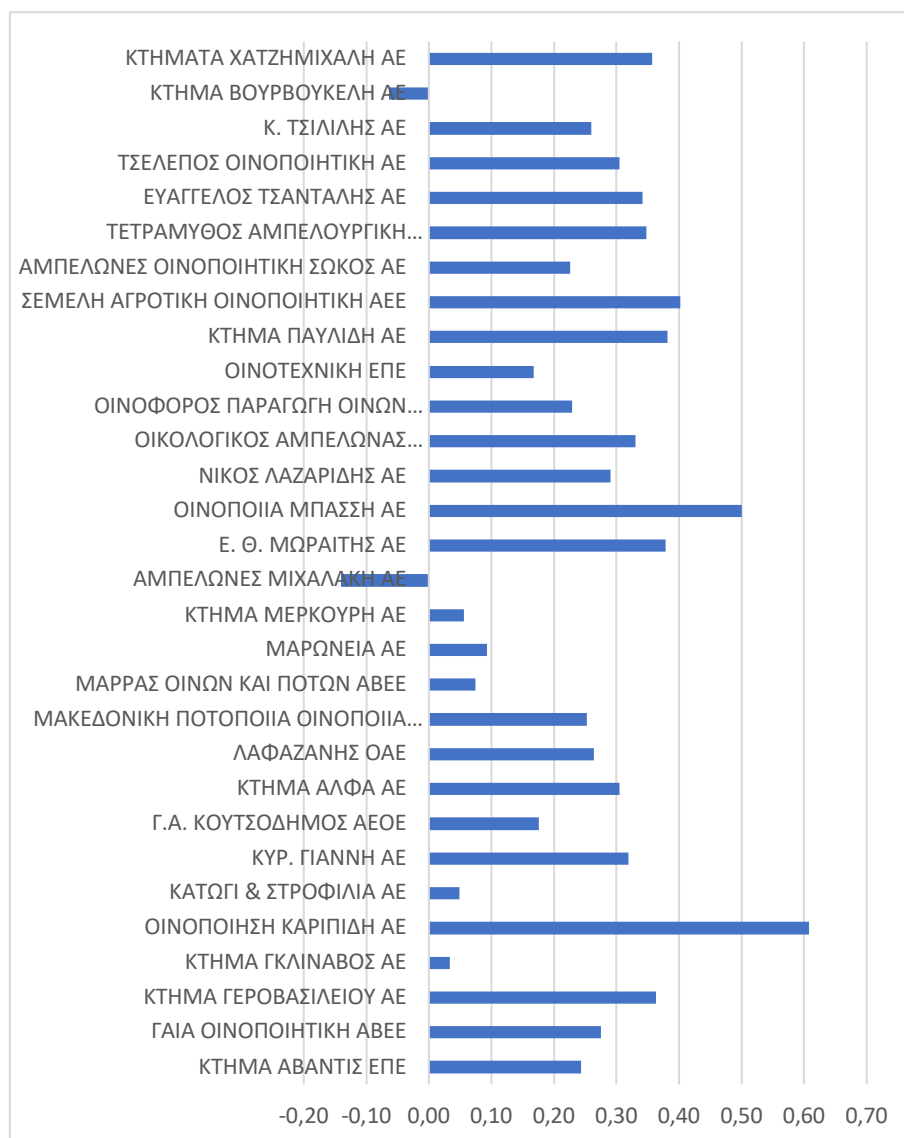
Εξετάζοντας το μέσο όρο της τετραετίας για τις 30 οινοποιητικές επιχειρήσεις παρατηρούμε ότι το 30% αυτών, δηλαδή 9 στις 30, έχουν δείκτη Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων προς Κεφάλαιο Κίνησης μικρότερο της μονάδας. Αυτό δηλώνει ότι οι 9 αυτές επιχειρήσεις παρουσιάζουν μία σχετική ευημερία. Το υπόλοιπο 60% σημειώνει τιμές μεγαλύτερες από τη μονάδα ενώ τρεις από τις 30, το 10% δηλαδή, έχει τιμές μικρότερες από το μηδέν. Σε αυτή την κατηγορία τα πράγματα είναι πιο δύσκολα για τις οικονομικές μονάδες. Η επιχείρηση

«ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ» έχει τη μικρότερη τιμή του δείκτη με τιμή -28,64. Η τιμή αυτή δείχνει ότι η «ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ» έχει βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υψηλότερες από το κυκλοφορούν ενεργητικό της. Η αρκετά μεγάλη τιμή του δείκτη δηλώνει μικρή διαφορά κυκλοφορούντος ενεργητικού και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Ακόμη ένα οινοποιείο, το «ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ» σημειώνουν μία ακραία αρνητική τιμή του δείκτη -26,39. Αυτές οι δύο ακραίες τιμές είναι ο λόγος που ο μέσος όρος της τιμής του δείκτη Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων προς Κεφάλαιο Κίνησης είναι χαμηλός παρόλο που μόνο το 10% των εξεταζόμενων επιχειρήσεων παρουσιάζουν τιμές κάτω του μηδενός. Η υψηλότερη τιμή του δείκτη είναι 10,33 και την έχει επιτύχει η «Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ». Η «Α.Γ. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΕ» είναι, όπως είναι αντιληπτό, σε αρκετά δεινή κατάσταση καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της είναι τουλάχιστον δέκα φορές μεγαλύτερες από το κεφάλαιο κίνησης που διαθέτει.

Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας

Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους

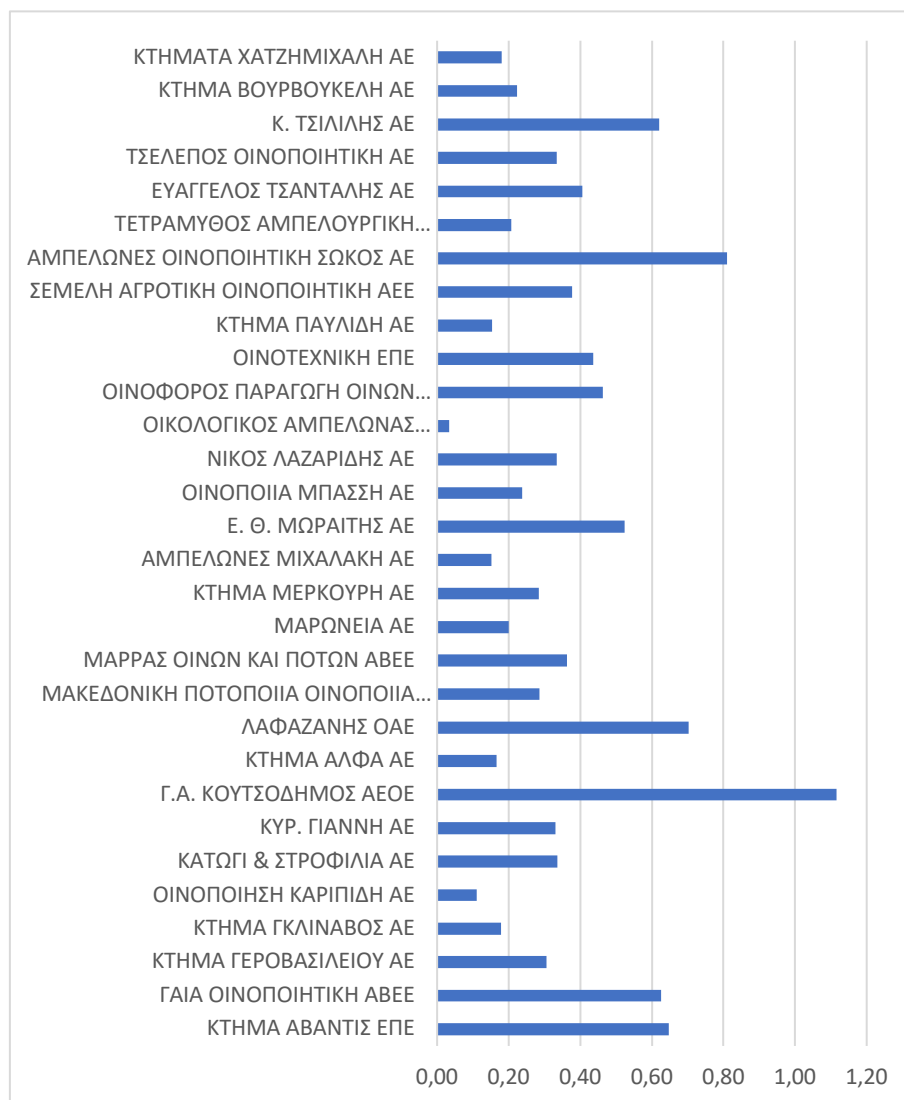

Γράφημα 2.7: Δείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Εξετάζοντας το μέσο όρο της τετραετίας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων σημειώνει τιμές μεγαλύτερες της μονάδας. Δύο επιχειρήσεις παρουσιάζουν αρνητικό Δείκτη Μικτού Περιθωρίου Κέρδους. Αυτές είναι οι «ΚΤΗΜΑ ΒΟΥΡΒΟΥΚΕΛΗ ΑΕ» με τιμή -0,06 ή -6% και «ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ» με τιμή -0,14 ή -14%. Οι «ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ» σημειώνουν τη χαμηλότερη τιμή στο μέσο όρο τετραετίας για τις

εξεταζόμενες επιχειρήσεις, ενώ το μεγαλύτερο μέσο όρο τετραετίας παρουσιάζει η «ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΡΙΠΙΔΗ ΑΕ» με τιμή 0,61 ή 61%.

Δείκτης κυκλοφορίας Ενεργητικού

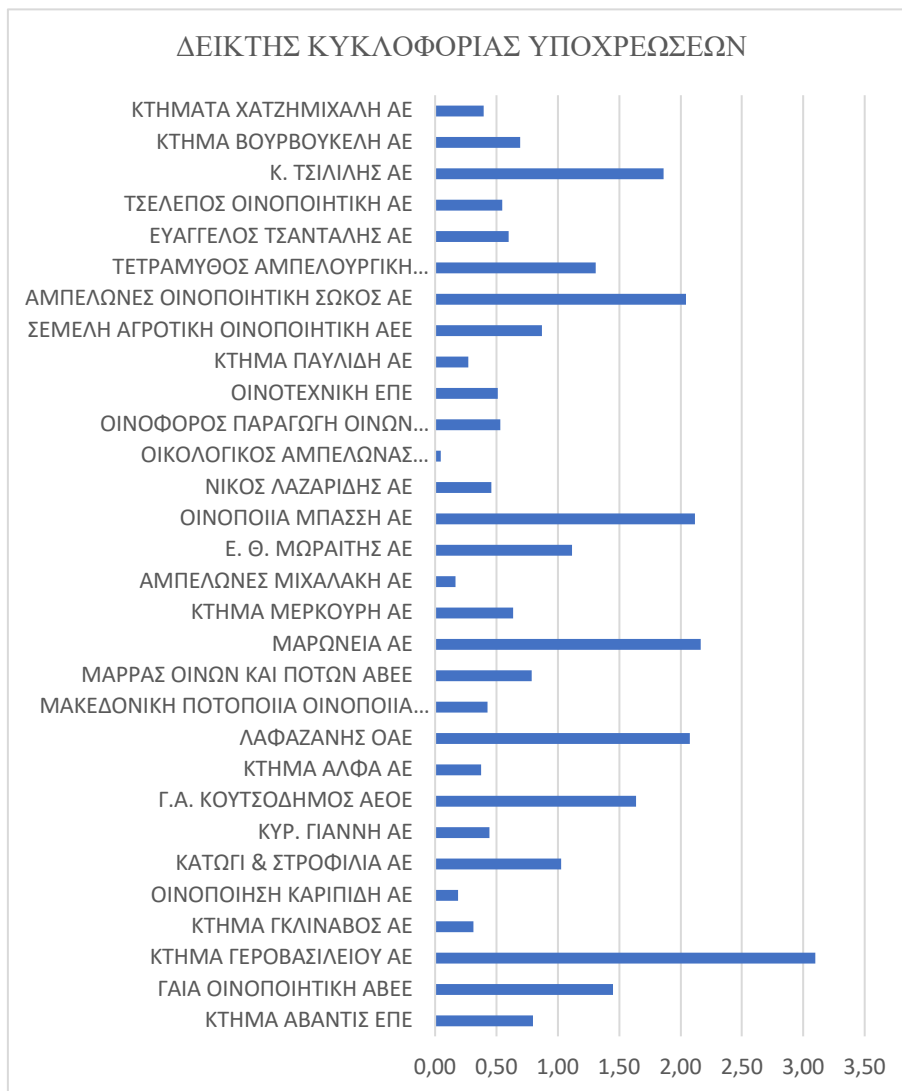

Γράφημα 2.8: Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Στους μέσους όρους τετραετίας, οι διακυμάνσεις του δείκτη είναι αρκετά μεγάλες. Τη μικρότερη τιμή του κατέχει η εταιρεία «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ» και είναι 0,03 μονάδες. Τη μεγαλύτερη τιμή του δείκτη σημειώνει η «Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ» και φτάνει τις 1,12 μονάδες. Συνολικά, 10 από τα οινοποιεία σημειώνουν δείκτη μεγαλύτερο από 0,4. Το 33,3 δηλαδή τοις εκατό του συνόλου των εξεταζόμενων επιχειρήσεων, χρησιμοποιούν τα κεφάλαιά τους εντατικότερα από τις υπόλοιπες έτσι ώστε να δημιουργήσουν πωλήσεις. Αρνητικές τιμές του δείκτη δεν παρατηρούνται αλλά

ούτε και μικρότερες του 0,1 εξαιρώντας την «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ».

Δείκτης κυκλοφορίας υποχρεώσεων

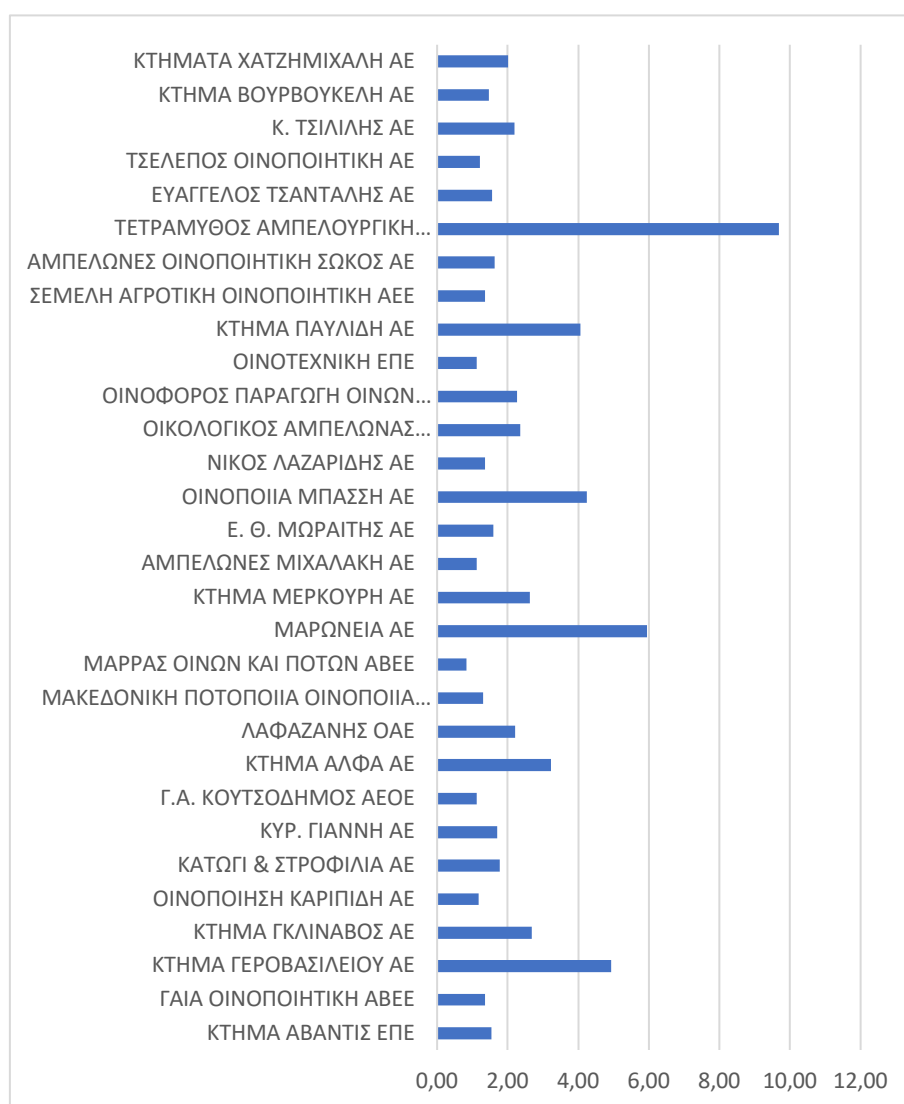
Γράφημα 2.9: Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Στους μέσους όρους τετραετίας κάθε οινοποιείου, παρατηρείται ξανά μεγάλο εύρος τιμών του δείκτη. Την ελάχιστη τιμή σημειώνει η «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ» και είναι 0,17 φορές. Η συγκεκριμένη εταιρία βασίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό σε βραχυχρόνιες και μακροχρόνιες υποχρεώσεις για την παραγωγή της. Η μέγιστη τιμή ανήκει στην «ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ» και ισούται με 3,10 φορές. Η αρκετά υψηλή τιμή του δείκτη δείχνει ότι οι πωλήσεις της εταιρείας καλύπτουν κατά τρεις περίπου φορές τις

υποχρεώσεις της. Επομένως η «ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ» στηρίζεται ελάχιστα σε κεφάλαια που δεν είναι ίδια για τη διαδικασία παραγωγής της.

Αριθμοδείκτες Φερεγγυότητας

Δείκτης Γενικής Ρευστότητας

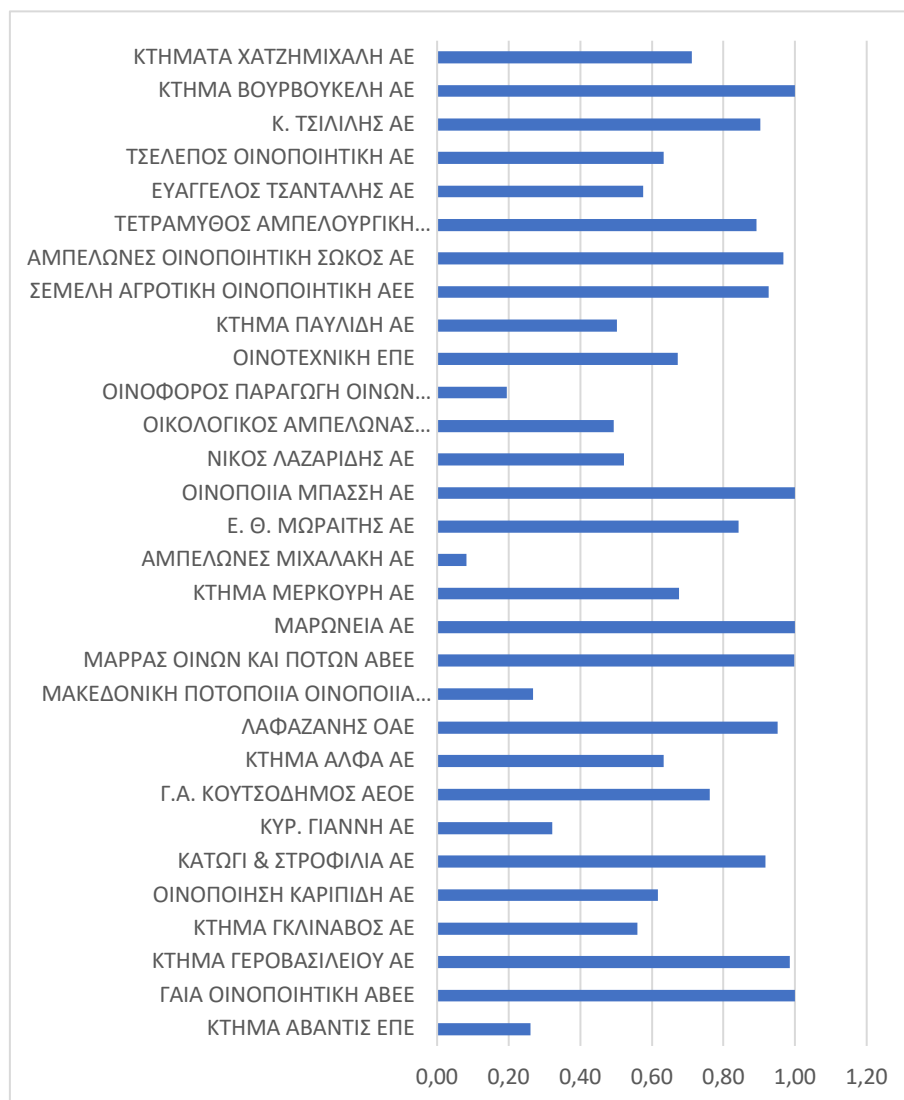

Γράφημα 2.10: Δείκτης Γενικής Ρευστότητας, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Το χαμηλότερο Δείκτη Γενικής Ρευστότητας σημειώνει η επιχείρηση «ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ», με τιμή 0,83. Τον υψηλότερο δείκτη, με τιμή 9,69, παρουσιάζει η επιχείρηση «ΤΕΤΡΑΜΥΘΟΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΕΠΕ». Από τις 30 επιχειρήσεις 13 μόνο έχουν Γενικό Δείκτη Ρευστότητας πάνω από 2. Το 57% δηλαδή των επιχειρήσεων έχουν Γενικό Δείκτη Ρευστότητας χαμηλότερο του επιθυμητού. Όλες εκτός από μία παρουσιάζουν

δείκτη μεγαλύτερο από 1. Αυτό σημαίνει ότι μπορούν να αποπληρώσουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους τουλάχιστον μία φορά.

Δείκτης Μακροπρόθεσμης Ικανότητας Δανεισμού

Γράφημα 2.11: Δείκτης Μακροπρόθεσμης Ικανότητας Δανεισμού, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Το μικρότερο Δείκτη Μακροπρόθεσμης Ικανότητας Δανεισμού έχει η επιχείρηση «ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ» και είναι 0,08. Μοναδιαία τιμή του δείκτη έχουν 5 επιχειρήσεις και είναι οι εξής: «ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ» «ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ», «ΜΑΡΩΝΕΙΑ ΑΕ», «ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΠΑΣΗ ΑΕ» ΚΑΙ «ΚΤΗΜΑ ΒΟΥΡΒΟΥΚΕΛΗ ΑΕ». Η πεντάδα αυτή των εταιρειών καλύπτει τα κεφάλαια της με ίδια κεφάλαια χωρίς μακροπρόθεσμο δανεισμό.

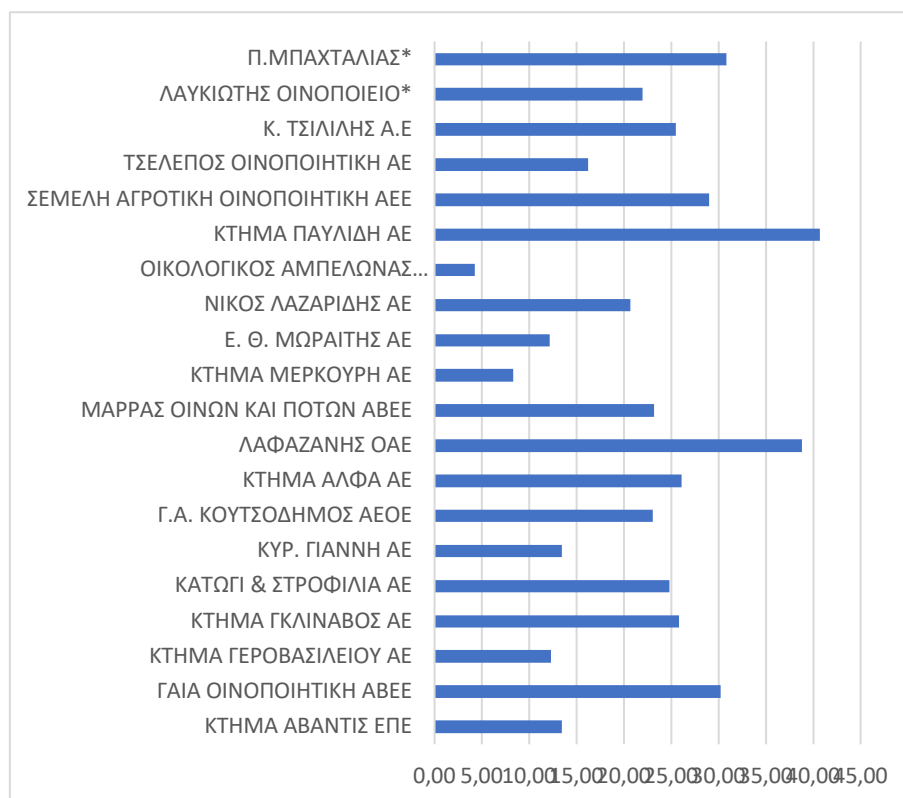
2.5.2 Σημαντικοί δείκτες για τη διετία 2015- 2016

Για την διετία 2015-2016 από το SPSS θα εξετάσουμε τους δείκτες του επόμενου πίνακα.

Δείκτες Δομής Ενεργητικών Παθητικών στοιχείων	Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας	Αριθμοδείκτες Φερεγγυότητας
<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης Αποθεμάτων 	<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης Βιομηχανικής Αποδοτικότητας 	<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης Γενικής Ρευστότητας
<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων 	<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού 	<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης Άμεσης ή Ειδικής Ρευστότητας
<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων προς Κεφάλαιο Κίνησης 	<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων 	<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης Συνολικής Ικανότητας Δανεισμού

Δείκτες Δομής Ενεργητικών Παθητικών στοιχείων

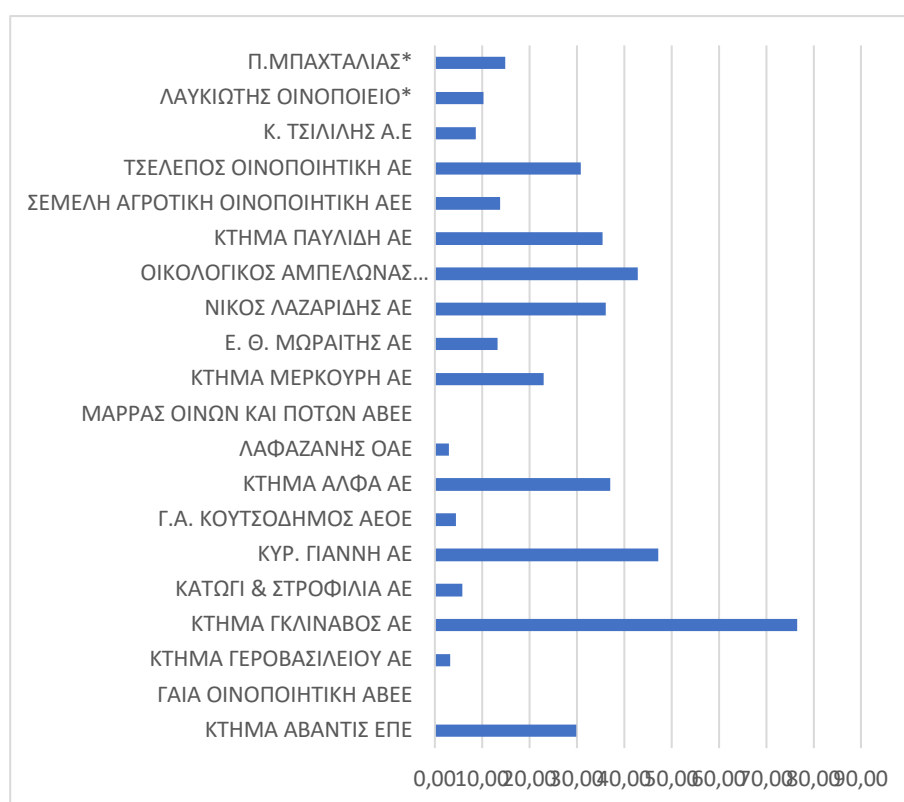
Δείκτης Αποθεμάτων

Γράφημα 2.12: Δείκτης Αποθεμάτων, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Η μέση τιμή του Δείκτη Αποθεμάτων για τη διετία 2015-2016 κυμαίνεται για την πλειοψηφία των οινοποιείων σε τιμές μεταξύ 10 και 30 ποσοστιαίων μονάδων. Οι περισσότερες δηλαδή επιχειρήσεις, διακρατούν με τη μορφή αποθεμάτων, ποσοστό του ενεργητικού τους ανάμεσα στο 10% και το 30%. Την υψηλότερη τιμή 40,70% παρουσιάζει η «ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΕ» ενώ ακολουθεί η «ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ» με 38,79%. Οι μικρότερες τιμές 8,32% και 4,27% ανήκουν στις «ΚΤΗΜΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΑΕ» και «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ».

Δείκτης Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων

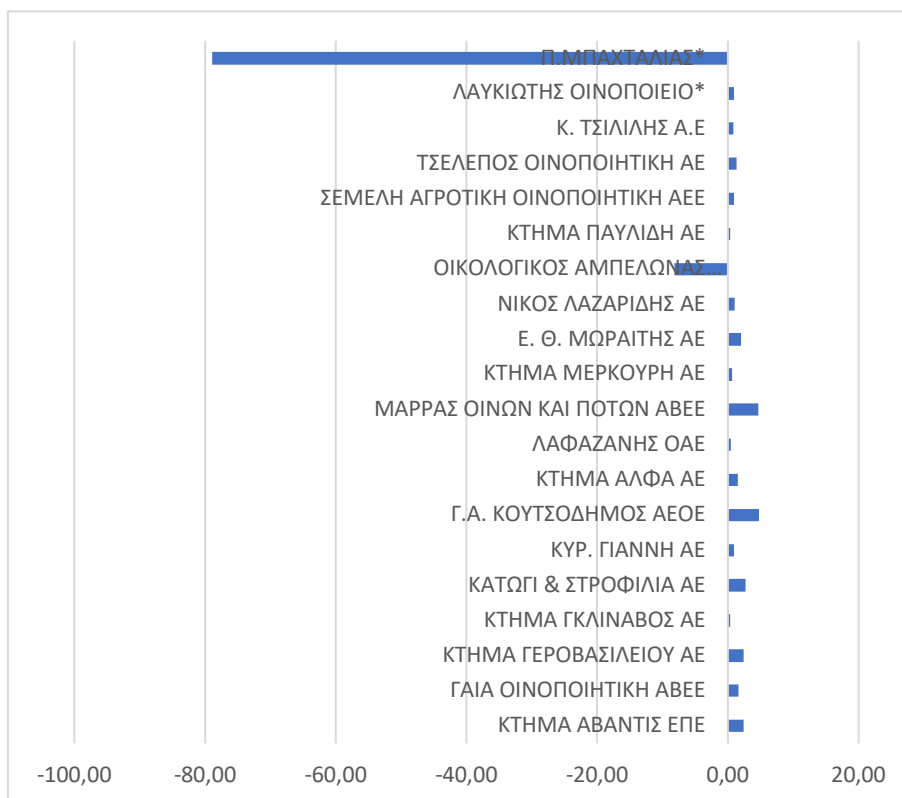

Γράφημα 2.13: Δείκτης Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Ο δείκτης που ελέγχει κατά πόσο είναι χρεωμένη μία επιχείρηση παρουσιάζει έντονη διακύμανση τα τελευταία εξεταζόμενα έτη. Τα μισά περίπου οινοποιεία είναι δεσμευμένα με μακροχρόνιο δανεισμό που καταλαμβάνει ποσοστό μεγαλύτερο του 20% του παθητικού τους. Στην πιο δεινή θέση είναι η «ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ» της οποίας οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αποτελούν το 76,48% του παθητικού της. Ακολουθεί η «ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ» με ποσοστό 47,17%. Από την άλλη πλευρά βρίσκεται η «ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ» και η

«ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ» οι οποίες είναι απαλλαγμένες πλήρως από μακροπρόθεσμου δανεισμό.

Δείκτης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων προς Κεφάλαιο Κίνησης

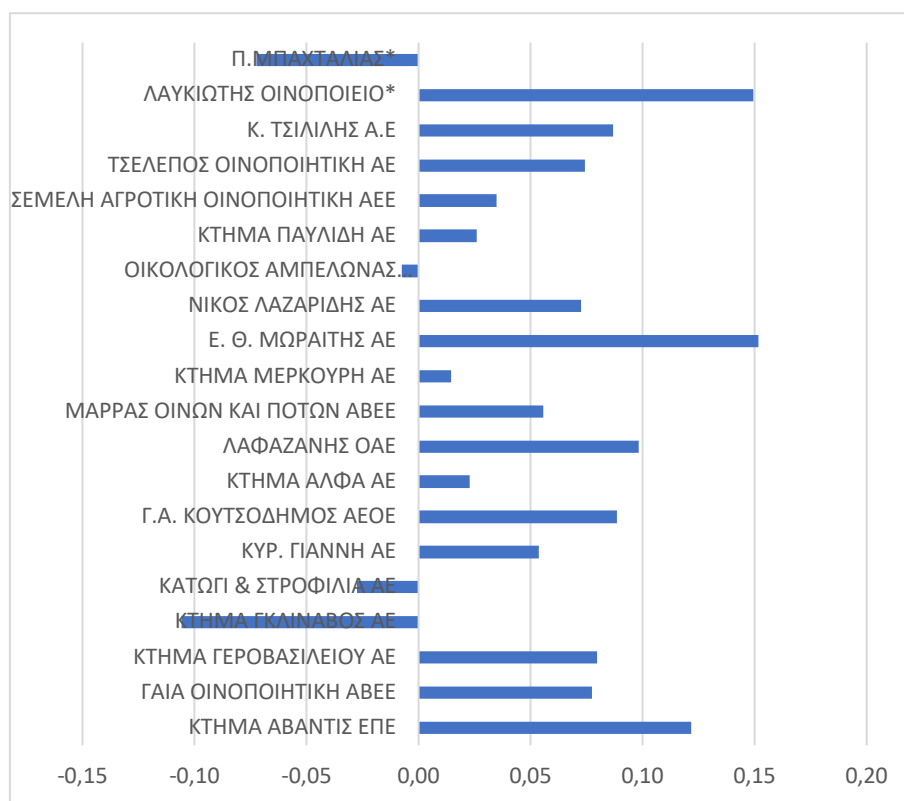
Γράφημα 2.14: Δείκτης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων προς Κεφάλαιο Κίνησης, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Ο μέσος όρος του Δείκτη Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων προς Κεφάλαιο Κίνησης για τη διετία 2015-2016 είναι μεγαλύτερος της μονάδας για το 45% των εξεταζόμενων οινοποιείων. Το 10% εξ αυτών σημειώνει αρνητικές τιμές του δείκτη και το υπόλοιπο 45% κυμαίνεται μεταξύ του μηδενός και της μονάδας. Οι επιχειρήσεις που έχουν υποχρεώσεις μεγαλύτερες από το κυκλοφορούν ενεργητικό τους, αρνητικό δηλαδή Δείκτη Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων είναι δύο. Η πρώτη, που έχει και τη χαμηλότερη τιμή του δείκτη, είναι η «Π. ΜΠΑΧΤΑΛΙΑΣ» με -78,94 μονάδες και η δεύτερη η «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ» με -8,13 μονάδες. Τις μεγαλύτερες τιμές παρουσιάζουν οι «Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ» και «ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ» με 4,74 και 4,66 μονάδες αντίστοιχα.

Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας

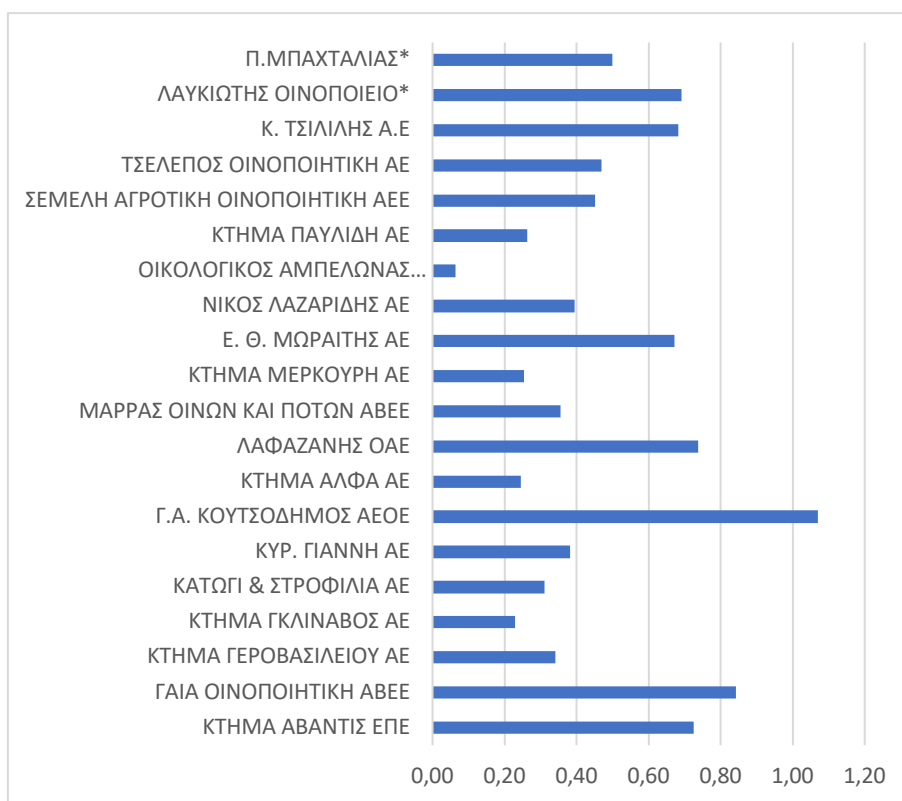
Βιομηχανική Αποδοτικότητα

Γράφημα 2.15: Βιομηχανική Αποδοτικότητα, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Ο μέσος όρος του Δείκτη Βιομηχανικής Αποδοτικότητας για τη διετία 15-16 των εξεταζόμενων οινοποιείων παρουσιάζει θετικές και αρνητικές τιμές. Το 20% του συνόλου διαγράφει αρνητικές τιμές για το δείκτη και το 15% τιμές μεγαλύτερες από 0,15 μονάδες ή 15%. Η πλειοψηφία σε ποσοστό 65% κυμαίνεται ανάμεσα στο 0 και τις 15 ποσοστιαίες μονάδες. Στο πεδίο των αρνητικών τιμών βρίσκεται η «ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ» που κατέχει και τη μικρότερη τιμή στις -0,11 μονάδες ή -11%. Ακολουθούν οι «Π. ΜΠΑΧΤΑΛΙΑΣ» με -0,07 ή -7% και «ΚΑΤΩΓΙ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΙΛΙΑ ΑΕ» με -0,03 ή -3%. Τη μεγαλύτερη βιομηχανική αποδοτικότητα παρουσιάζουν οι «Ε.Θ. ΜΩΡΑΪΤΗΣ ΑΕ» και «ΛΑΥΚΙΩΤΗΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟ» αγγίζοντας τις 0,15 μονάδες ή 15%. Ακολουθεί η εταιρεία «ΚΤΗΜΑ ΑΒΑΝΤΙΣ ΕΠΕ» με 0,12 ή 12%.

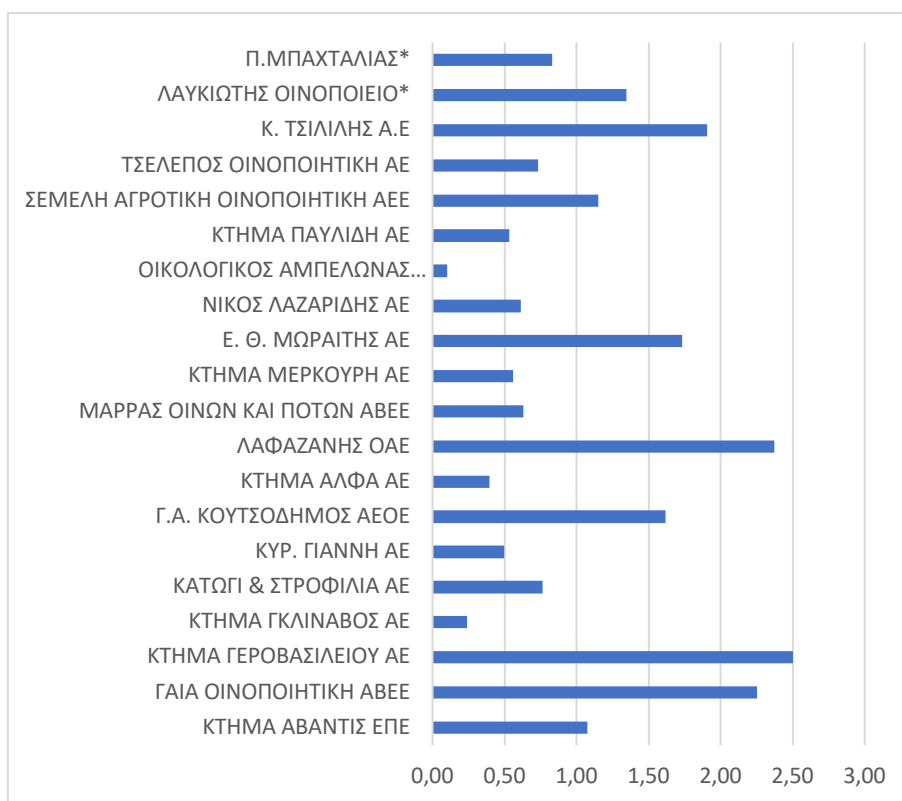
Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού

Γράφημα 2.16: Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Ο Δείκτης Κυκλοφορίας Ενεργητικού παρουσιάζει μεγάλη μεταβλητότητα την τελευταία διετία, με την πλειοψηφία των επιχειρήσεων να παρουσιάζουν τιμές μεταξύ 0,20 και 0,80 μονάδων. Ο δείκτης εκφράζει τα έσοδα ανά ευρώ που έχει επενδυθεί στην οικονομική μονάδα. Το 50% των επιχειρήσεων βρίσκεται σε επίπεδα άνω των 0,40 λεπτών ανά επενδυμένο ευρώ ενώ μία εξ αυτών ξεπέρασε το 1 ευρώ ανά επενδυμένο ευρώ. Πρόκειται για την «Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ» που έχει δείκτη 1,07 μονάδων με την «ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ» να ακολουθεί με 0.84 μονάδες. Τελευταίοι στην εντατική χρησιμοποίηση των περιουσιακών στοιχείων είναι οι «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ» και «ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ» με τιμές 0,06 και 0,23 μονάδες αντίστοιχα.

Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων

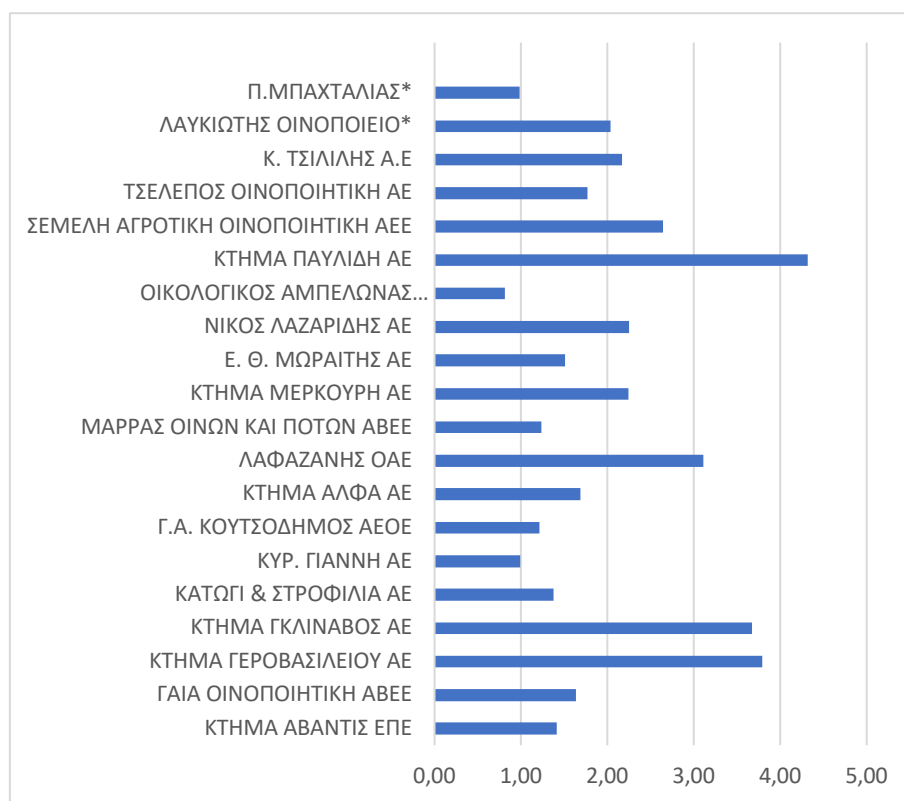

Γράφημα 2.17: Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Ο Δείκτης Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων εκφράζει κατά πόσο η παραγωγική διαδικασία στηρίζεται σε υποχρεώσεις και παρουσιάζει έντονη μεταβλητότητα για τα έτη 2015-2016. Το 30% των οινοποιείων εμφανίζουν τιμές του δείκτη μεγαλύτερες από 1,50 μονάδες, εκ των οποίων τα μισά έχουν τιμές άνω των 2 μονάδων. Οι επιχειρήσεις που σημειώνουν δείκτη μικρότερο της μονάδας αποτελούν το 55% του συνόλου των οινοποιείων, εκ των οποίων το ένα τρίτο περίπου βρίσκεται κάτω από τις 0,50 μονάδες. Τη μεγαλύτερη τιμή κατέχει η εταιρεία «ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ» και είναι 2,50 μονάδες, ακολουθούμενη από τη «ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ» με 2,37 μονάδες. Τις χαμηλότερες τιμές σημείωσαν οι «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ» με 0,10 μονάδες και «ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ» με 0,24 μονάδες.

Αριθμοδείκτες Φερεγγυότητας

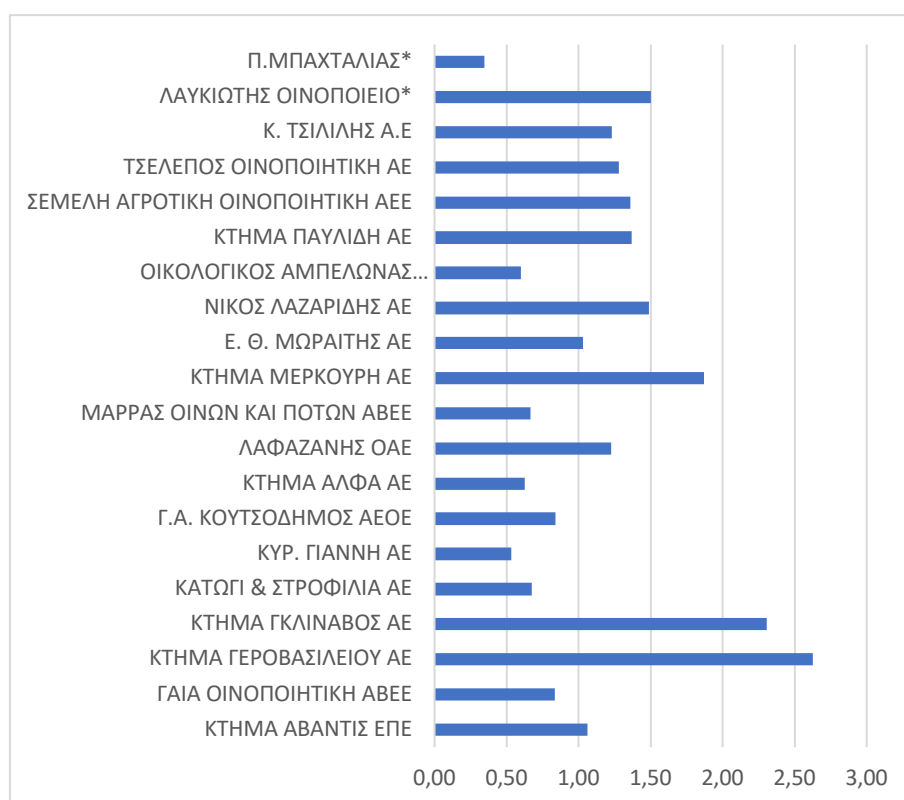
Δείκτης Γενικής Ρευστότητας

Γράφημα 2.18: Δείκτης Γενικής Ρευστότητας, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Ο Δείκτης Γενικής Ρευστότητας για το διάστημα 2015-2016 κινείται σε ικανοποιητικά επίπεδα για το 50% των υπό εξέταση επιχειρήσεων. Οι μισές περίπου παρουσιάζουν δείκτη μεγαλύτερο του 2 κάτι που δηλώνει αποδοτική διαχείριση των κεφαλαίων τους. Τις υψηλότερες τιμές του δείκτη έχουν οι «ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΕ» με 4,32 μονάδες και «ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ» με 3,79 μονάδες. Οι άλλες μισές που σημειώνουν δείκτη κάτω από 2 κινδυνεύουν με προβλήματα ρευστότητας και υπό προϋποθέσεις αδυναμία κάλυψης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεών τους. Δύο επιχειρήσεις έχουν Δείκτη Γενικής Ρευστότητας κάτω της μονάδας και αυτές είναι οι «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ» με 0,81 μονάδες και «ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ» με 0.99 μονάδες.

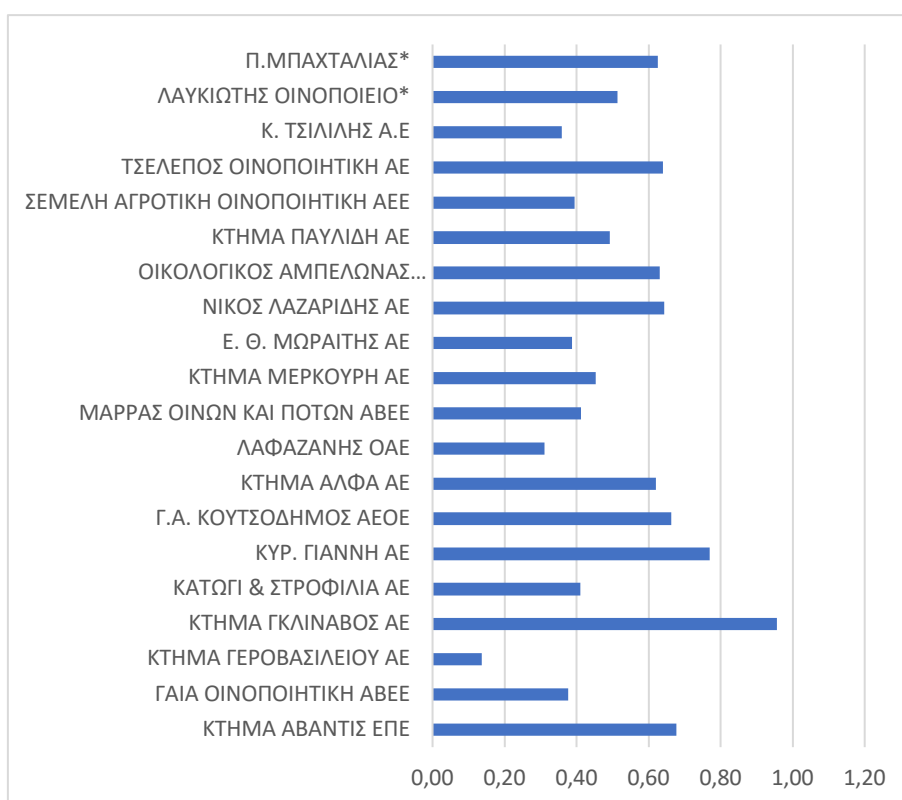
Δείκτης Ειδικής Ρευστότητας

Γράφημα 2.19: Δείκτης Ειδικής Ρευστότητας, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Ο Δείκτης Ειδικής Ρευστότητας μετρά με μεγαλύτερη λεπτομέρεια την ικανότητα κάλυψης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων και πιο συγκεκριμένα χωρίς την ρευστοποίηση αποθεμάτων. Εδώ τα πράγματα είναι πιο δυσσώιωνα καθώς μόλις το 20% του κλάδου παρουσιάζει ικανοποιητικές τιμές του δείκτη. Τις μέγιστες τιμές της διετίας 15-15 άγγιξαν οι «ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ» με 2,62 μονάδες και «ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ» με 2,30 μονάδες. Το 40% των οινοποιείων έχουν τιμές μεγαλύτερες της μονάδας αλλά κάτω του 1,50 και το εναπομείναν 40% βρίσκεται κάτω από τη μονάδα. Ουραγός είναι η «Π. ΜΠΑΧΤΑΛΙΑΣ» με 0,35 μονάδες, ακολουθούμενη από την «ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ» με 0,53 μονάδες. Οι επιχειρήσεις με τις χαμηλότερες τιμές του δείκτη είναι πιο ευαίσθητες στις μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος.

Δείκτης Συνολικής Ικανότητας Δανεισμού

Γράφημα 2.20: Δείκτης Συνολικής Ικανότητας Δανεισμού, Πηγή: δημοσιευμένοι ισολογισμοί ICAP

Ο Δείκτης Συνολικής Ικανότητας Δανεισμού για την τελευταία διετία σε τιμές μέσου όρου κυμαίνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Το 80% των οινοποιείων έχουν χαμηλή επιβάρυνση με δάνεια και άλλες υποχρεώσεις. Το σύνολο των υποχρεώσεών τους είναι μικρότερο από τα δύο τρίτα της περιουσίας τους. Η ελάχιστη τιμή του δείκτη ανήκει στην «ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ» και είναι 0,14 μονάδες ή 14%. Ακολουθούν οι «ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ» και «Κ. ΤΣΙΛΙΛΗΣ ΑΕ» με 0,31 μονάδες ή 31% και 0,36 μονάδες ή 36% αντίστοιχα. Οι εταιρείες που έχουν τη μεγάλη δανειακή επιβάρυνση είναι η «ΚΤΗΜΑ ΑΒΑΝΤΙΣ ΕΠΕ» με 0,68 μονάδες ή 68% και η «ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ» με 0,77 μονάδες ή 77%. Τέλος η εταιρεία «ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ» εμφανίζεται υπερχρεωμένη με τιμή του δείκτη 0,96 μονάδες ή 96%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Η ΠΟΛΥΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ PROMETHEE

3.1 Γενικά

Στην παρούσα μελέτη του κλάδου της οινοποιίας, μετά την χρηματοοικονομική ανάλυση με αριθμοδείκτες πραγματοποιείται κατάταξη των επιχειρήσεων, βάση των επιδόσεων τους για κάθε έτος από την καλύτερη στην χειρότερη. Η κατάταξη γίνεται με την μεθοδολογία PROMETHEE II. Η PROMETHEE είναι μια μεθοδολογική προσέγγιση αξιολόγησης και ιεράρχησης επενδυτικών έργων. Όταν οι κλασικές τεχνικές αξιολόγησης καταλήγουν σε περισσότερα από ένα αποδεκτά επενδυτικά έργα η μέθοδος PROMETHEE δέχεται τα αποτελέσματα της κλασικής αξιολόγησης ως δεδομένα εισαγωγής και προσαρμόζοντας συναρτήσεις προτίμησης σε κάθε κριτήριο απόφασης καταλήγει σε μία τελική ιεράρχηση των επενδυτικών έργων. Ανήκει στις πολυκριτήριες μεθοδολογίες ανάλυσης, οι οποίες έχουν για στόχο την μελέτη προβλημάτων απόφασης όπου πολλές απόψεις πρέπει να ληφθούν υπόψη. Στην περίπτωση αυτής της εργασίας επενδυτικά έργα θεωρούνται οι εταιρείες του κλάδου της οινοποιίας ενώ κριτήρια απόφασης οι χρηματοοικονομικοί δείκτες.

3.2 Θεωρητικό υπόβαθρο

Οι κυριότερες πολυκριτήριες μέθοδοι διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες (βλ. Siskos, 1984):

- Ο πολυκριτήριος μαθηματικός προγραμματισμός,
- Η θεωρία της πολυκριτήριας χρησιμότητας,
- Η θεωρία των σχέσεων υπεροχής,
- Η πολυκριτήρια μονότονη παλινδρόμηση.

Η μέθοδος PROMETHEE ανήκει στην θεωρία των σχέσεων υπεροχής και προτάθηκε για πρώτη φορά από τον Brans (1982). Ακολούθησαν και άλλες δημοσιεύσεις της μεθόδου με σπουδαιότερες των Brans, Vincke (1985) και Brans, Vincke, Mareschal (1986).

Δίνονται παρακάτω οι βασικές θεωρητικές αρχές των μεθόδων PROMETHEE και PROMETHEE II. (βλ. Ζοπουνίδης Κ., Δούμπος Μ., Ματσατσίνης Ν., 1996)

Έστω ότι πρέπει να επιλυθεί το πολυκριτήριο πρόβλημα:

$$\text{Max } \{f_1(\alpha), \dots, f_k(\alpha) / \alpha \in K\},$$

όπου:

K: ένα πεπερασμένο σύνολο ενεργειών

$f_i, i=1, \dots, k$: τα k κριτήρια εκτίμησης που θα πρέπει να βελτιστοποιηθούν.

Μέσω των μεθόδων PROMETHEE το παραπάνω πολυκριτήριο πρόβλημα επιλύεται στα εξής δύο στάδια:

1. Την ανάπτυξη μιας σχέσης υπεροχής στο σύνολο K των εναλλακτικών ενεργειών.
2. Την εκμετάλλευση της σχέσης αυτής ώστε, να επιλυθεί το εξεταζόμενο πολυκριτήριο πρόβλημα.

Στο πρώτο στάδιο ο αποφασίζων θα πρέπει να εκφράσει τις προτιμήσεις του σχετικά με τις εξεταζόμενες εναλλακτικές ενέργειες. Για το σκοπό αυτό ορίζεται μια συνάρτηση προτίμησης P, η οποία αναπαριστά τις προτιμήσεις του αποφασίζοντα.

Έστω f ένα κριτήριο εκτίμησης, οι τιμές του οποίου ανήκουν στο σύνολο των πραγματικών αριθμών:

$$f: K \rightarrow \mathbb{R}$$

και έστω ότι το κριτήριο αυτό θα πρέπει να μεγιστοποιηθεί, χωρίς αυτό να είναι περιοριστικό. Για κάθε εναλλακτική ενέργεια $\alpha \in K$, ορίζεται ως $f(\alpha)$ η εκτίμηση της ενέργειας αυτής πάνω στο συγκεκριμένο κριτήριο (η τιμή του κριτηρίου για την ενέργεια α).

Συγκρίνοντας δύο εναλλακτικές $\alpha, \beta \in K$, ορίζεται η συνάρτηση προτίμησης P ως εξής: $P: K \times K \rightarrow (0,1)$, η οποία εκφράζει το αποτέλεσμα της σύγκρισης των δύο εναλλακτικών ενεργειών, δηλαδή την ένταση της προτίμησης του αποφασίζοντα για την εναλλακτική ενέργεια α ως προς την εναλλακτική ενέργεια β , ως εξής :

$$P(\alpha, \beta) = 0 \Rightarrow \text{Υπάρχει αδιαφορία μεταξύ των ενεργειών } \alpha \text{ και } \beta$$

$$P(\alpha, \beta) \sim 0 \Rightarrow \text{Υπάρχει ελαφρά προτίμηση της } \alpha \text{ από την } \beta$$

$$P(\alpha, \beta) \sim 1 \Rightarrow \text{Υπάρχει ισχυρή προτίμηση της } \alpha \text{ από την } \beta$$

$$P(\alpha, \beta) = 1 \Rightarrow \text{Υπάρχει σαφής προτίμηση της } \alpha \text{ από την } \beta$$

Στην πραγματικότητα η συνάρτηση προτίμησης είναι μια συνάρτηση της διαφοράς των εκτιμήσεων των δύο εναλλακτικών ενεργειών, δηλαδή:

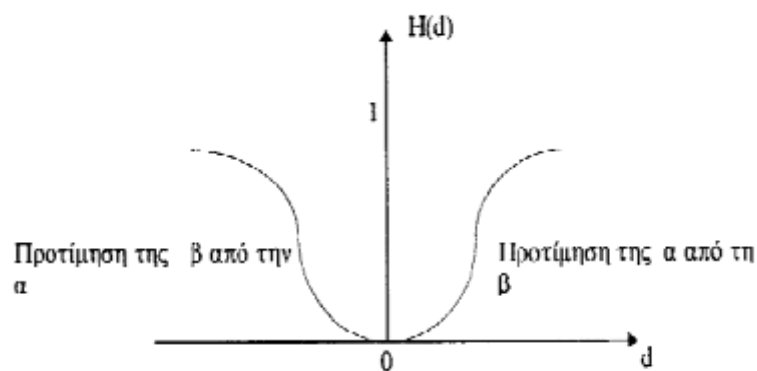
$$P(\alpha, \beta) = P[f(\alpha) - f(\beta)]$$

Η συνάρτηση προτίμησης, όπως έχει οριστεί, είναι μια αύξουσα συνάρτηση της διαφοράς $d = f(\alpha) - f(\beta)$, η οποία παίρνει την τιμή 0 για όλες τις αρνητικές τιμές του d . Αυτό είναι φυσικό, καθώς όπως έχει οριστεί η συνάρτηση προτίμησης δείχνει μόνο την ένταση της προτίμησης της ενέργειας α από την ενέργεια β , ενώ όταν η β υπερέχει της α τότε η συνάρτηση προτίμησης παίρνει την τιμή 0.

Προκειμένου η συνάρτηση προτίμησης να λαμβάνει υπόψη και την υπεροχή της εναλλακτικής ενέργειας β ως προς την εναλλακτική ενέργεια α , ορίζεται η συνάρτηση H ως εξής:

$$H(d) = \begin{cases} P(\alpha, \beta), & d \geq 0, \\ P(\beta, \alpha), & d \leq 0 \end{cases}$$

Όταν η διαφορά d παίρνει θετικές τιμές, τότε η συνάρτηση $H(d)$ δείχνει την ένταση της προτίμησης της εναλλακτικής α ως προς την εναλλακτική β . Όταν η διαφορά d , είναι αρνητική, τότε η συνάρτηση $H(d)$ δείχνει την ένταση της προτίμησης της β ως προς την α , η οποία αυξάνει καθώς η τιμή του d μικραίνει, δηλαδή όταν η εκτίμηση της ενέργειας β πάνω στο συγκεκριμένο κριτήριο f , $f(\beta)$, γίνεται όλο και μεγαλύτερη σε σχέση με την αντίστοιχη εκτίμηση της ενέργειας α , $f(\alpha)$. Η μορφή της συνάρτησης $H(d)$ παρουσιάζεται στο Σχήμα.

Γράφημα 3.1: Η μορφή της συνάρτησης $H(d)$

Για τον σαφή καθορισμό της μορφής της συνάρτησης προτίμησης, χρησιμοποιούνται έξι γενικευμένα κριτήρια, τα οποία καλύπτουν στις περισσότερες πρακτικές περιπτώσεις τον

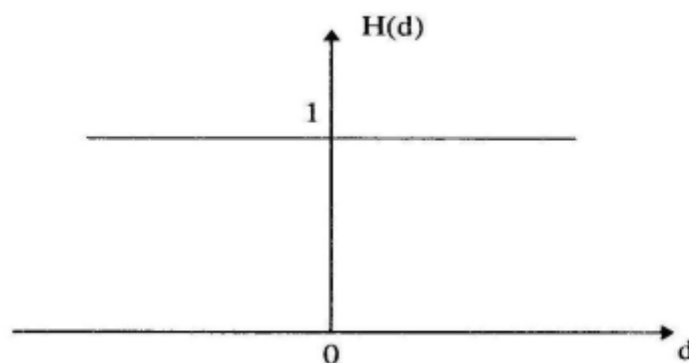
τρόπο με τον οποίο εκφράζει τις προτιμήσεις του ο αποφασίζων. Τα γενικευμένα αυτά κριτήρια είναι τα εξής:

3.2.1 Το συνήθες κριτήριο (usual criterion)

Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό ο αποφασίζων θεωρεί ότι υπάρχει αδιαφορία μεταξύ δύο εναλλακτικών ενεργειών α και β αν και μόνο αν $f(\alpha) = f(\beta)$. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση ο αποφασίζων θεωρεί ότι υπάρχει σαφής προτίμηση για την ενέργεια με τη μεγαλύτερη εκτίμηση. Η συνάρτηση $H(d)$, στην περίπτωση αυτή ορίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

$$H(d) = \begin{cases} 0, & \text{αν } d = 0, \\ 1, & \text{αν } d \neq 0 \end{cases}$$

Η γραφική παράσταση της συνάρτησης $H(d)$ φαίνεται στο παρακάτω σχήμα:

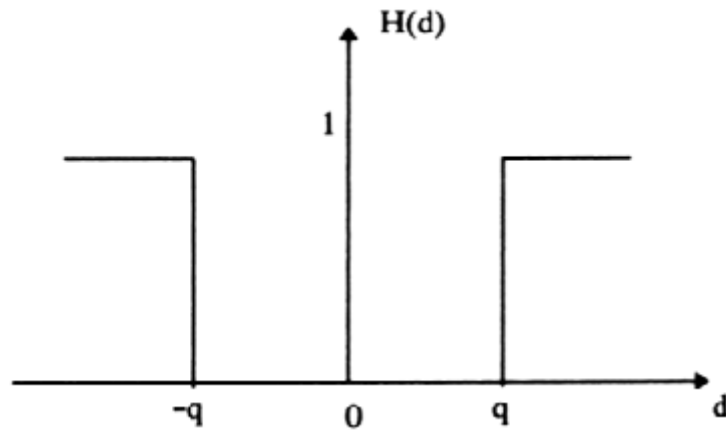
Γράφημα 3.2: Το συνήθες κριτήριο

3.2.2 Το σχεδόν κριτήριο

Σύμφωνα με το γενικευμένο αυτό κριτήριο, ο αποφασίζων θεωρεί ότι υπάρχει αδιαφορία μεταξύ δύο εναλλακτικών ενεργειών, όταν η διαφορά των εκτιμήσεών τους δεν υπερβαίνει ένα όριο αδιαφορίας q . Διαφορετικά υπάρχει σαφής προτίμηση. Για τη χρησιμοποίηση αυτού του γενικευμένου κριτηρίου, θα πρέπει να καθοριστεί το όριο αδιαφορίας, το οποίο αναπαριστά τη μέγιστη τιμή της διαφοράς των εκτιμήσεών των δύο συγκρινόμενων ενεργειών, κάτω από την

οποία ο αποφασίζων θεωρεί ότι υπάρχει αδιαφορία μεταξύ των ενεργειών αυτών. Ο τύπος της συνάρτησης $H(d)$, και η γραφική της παράσταση, έχουν ως εξής:

$$H(d) = \begin{cases} 0, & \text{αν } -q \leq d \leq q, \\ 1, & \text{αν } d < -q \text{ ή } d > q \end{cases}$$

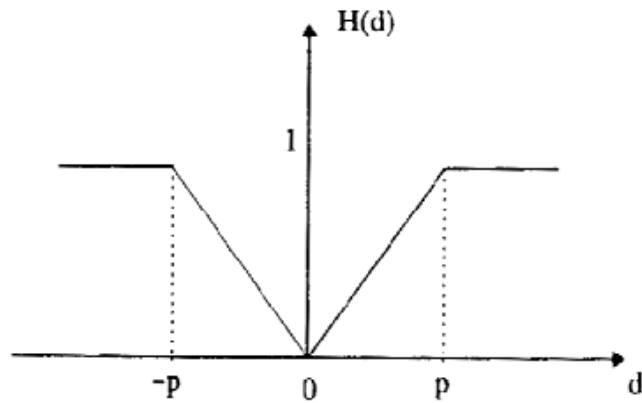

Γράφημα 3.3: Το σχεδόν κριτήριο

3.2.3 Κριτήριο γραμμικής προτίμησης (criterion with linear preference)

Ο αποφασίζων χρησιμοποιώντας το κριτήριο αυτό θεωρεί ότι εφόσον η διαφορά d είναι μικρότερη από ένα όριο προτίμησης p , τότε η προτίμησή του αυξάνει γραμμικά με το d . Αν η διαφορά d γίνει μεγαλύτερη από το όριο προτίμησης p , τότε υπάρχει σαφής προτίμηση. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται αυτό το γενικευμένο κριτήριο θα πρέπει να καθοριστεί το όριο προτίμησης p , το οποίο αναπαριστά την ελάχιστη τιμή της διαφοράς d , πάνω από την οποία ο αποφασίζων θεωρεί ότι υπάρχει σαφής προτίμηση, για μια από τις δύο συγκρινόμενες εναλλακτικές ενέργειες. Παρακάτω παρουσιάζονται ο τύπος της συνάρτησης $H(d)$, και η γραφική της παράσταση για την περίπτωση του γενικευμένου κριτηρίου με γραμμική προτίμηση.

$$H(d) = \begin{cases} d/p, & \text{αν } -p \leq d \leq p, \\ 1, & \text{αν } d < -p \text{ ή } d > p \end{cases}$$

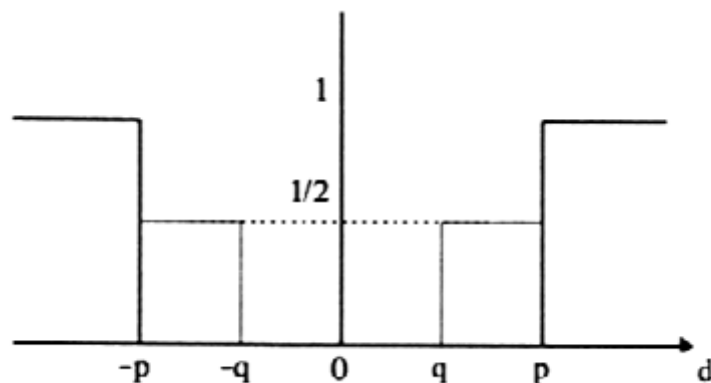

Γράφημα 3.4: Το κριτήριο της γραμμικής προτίμησης

3.2.4 Κριτήριο επιπέδου (level criterion)

Στο γενικευμένο αυτό κριτήριο χρησιμοποιείται τόσο το όριο αδιαφορίας, όσο και το όριο προτίμησης. Εφόσον η τιμή της διαφοράς d βρίσκεται μεταξύ του ορίου αδιαφορίας q και του ορίου προτίμησης p , τότε υπάρχει ελαφρά προτίμηση [$H(d) = 1/2$]. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις ισχύουν οι παρατηρήσεις που έγιναν στα προηγούμενα δύο γενικευμένα κριτήρια. Δηλαδή όταν η διαφορά d είναι μικρότερη του ορίου αδιαφορίας, τότε υπάρχει αδιαφορία μεταξύ των συγκρινόμενων εναλλακτικών ενεργειών, ενώ όταν η διαφορά d είναι μεγαλύτερη από το όριο προτίμησης, τότε υπάρχει σαφής προτίμηση για μια εκ των δύο ενεργειών.

$$H(d) = \begin{cases} 0 & \text{αν } |d| \leq q \\ 1/2 & \text{αν } q < |d| \leq p, \\ 1 & \text{αν } |d| > p \end{cases}$$

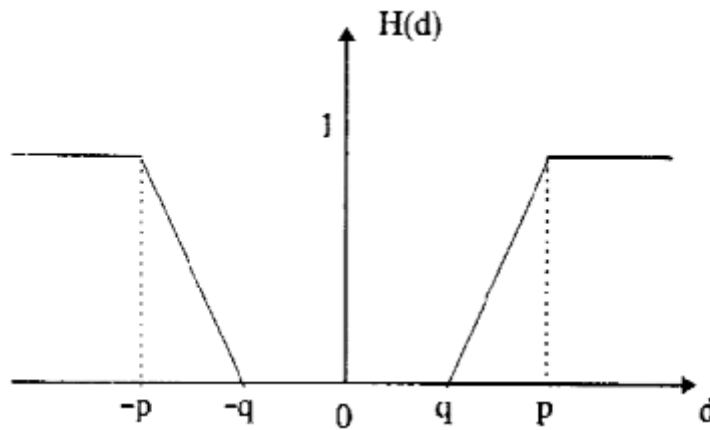

Γράφημα 3.5: Το κριτήριο επιπέδου

3.2.5 Κριτήριο γραμμικής προτίμησης και περιοχής αδιαφορίας (criterion with linear preference and indifference area)

Ο αποφασίζων στην περίπτωση αυτή θεωρεί ότι η προτίμησή του αυξάνει γραμμικά από την αδιαφορία στη σαφή προτίμηση, όταν η διαφορά d βρίσκεται μεταξύ του ορίου αδιαφορίας και του ορίου προτίμησης.

$$H(d) = \begin{cases} 0 & \text{αν } |d| \leq q \\ (|d| - q)/(p - q) & \text{αν } q < |d| \leq p, \\ 1 & \text{αν } |d| > p \end{cases}$$

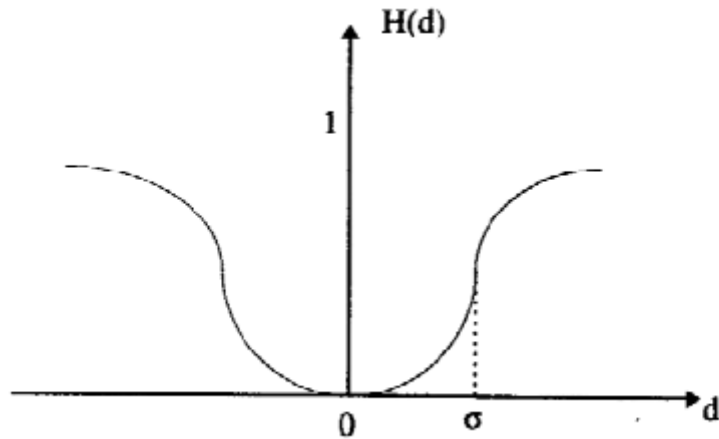

Γράφημα 3.6: Το κριτήριο γραμμικής προτίμησης και περιοχής αδιαφορίας

3.2.6 Κριτήριο του Gauss (Gaussian criterion)

Σύμφωνα με το γενικευμένο αυτό κριτήριο, οι προτιμήσεις του αποφασίζοντα περιγράφονται από την παρακάτω σχέση:

$$H(d) = 1 - \exp\{-d^2/2\sigma^2\}$$

Γράφημα 3.7: Το κριτήριο του Gauss

Η παράμετρος σ , αναπαριστά την απόσταση από τον κάθετο άξονα, στην οποία η καμπύλη προτίμησης αλλάζει κλίση, και μπορεί εύκολα να καθοριστεί, χρησιμοποιώντας τους πίνακες της κανονικής κατανομής.

Έχοντας ο αποφασίζων καθορίσει για κάθε κριτήριο εκτίμησης, τον τρόπο με τον οποίο εκφράζει τις προτιμήσεις του, μέσω ενός από τα παραπάνω γενικευμένα κριτήρια, θα πρέπει στη συνέχεια να αναπτυχθεί ένας δείκτης των προτιμήσεων, εξετάζοντας όλα τα κριτήρια εκτίμησης ταυτόχρονα. Για το λόγο αυτό θα πρέπει ο αποφασίζων να καθορίσει για κάθε κριτήριο π_i ένα βάρος π_i , το οποίο δίνει την σχετική σημασία του κριτηρίου αυτού. Στη συνέχεια αναπτύσσεται ο δείκτης προτίμησης Π , ως ο σταθμισμένος μέσος των συναρτήσεων προτίμησης P_i :

$$\Pi(\alpha, \beta) = \frac{\sum_{i=1}^k \pi_i P_i(\alpha, \beta)}{\sum_{i=1}^k \pi_i}$$

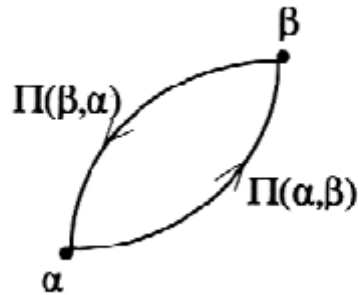
Ο δείκτης προτίμησης αναπαριστά την ένταση της προτίμησης του αποφασίζοντα για μια εναλλακτική ενέργεια α ως προς μια άλλη εναλλακτική ενέργεια β , όταν εξετάζονται ταυτόχρονα όλα τα κριτήρια. Ο δείκτης προτίμησης παίρνει τιμές από το διάστημα $(0,1)$, έτσι ώστε:

$\Pi(\alpha, \beta) \approx 0 \Rightarrow$ υπάρχει ελαφρά προτίμηση της ενέργειας α ως προς την ενέργεια β , εξετάζοντας όλα τα κριτήρια.

$\Pi(\alpha, \beta) \approx 1 \Rightarrow$ υπάρχει ισχυρή προτίμηση της ενέργειας α ως προς την ενέργεια β , εξετάζοντας όλα τα κριτήρια.

Μέσω του δείκτη προτίμησης, αναπτύσσεται μια σχέση υπεροχής πάνω στο σύνολο K των εναλλακτικών ενεργειών. Για την καλύτερη αναπαράσταση της σχέσης αυτής κατασκευάζεται

ένα γράφημα υπεροχής (Σχήμα 3.8), στο οποίο οι εναλλακτικές ενέργειες αναπαριστώνται ως κόμβοι, ενώ τα τόξα που ενώνουν τους κόμβους αναπαριστούν την υπεροχή μιας εναλλακτικής ενέργειας προς μια άλλη, μέσω του δείκτη προτίμησης.

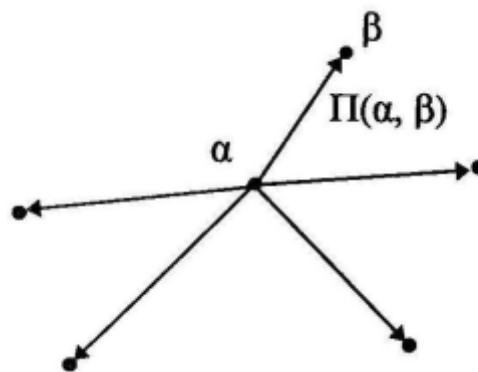
Γράφημα 3.8: Το γράφημα υπεροχής

Για κάθε κόμβο α του γραφήματος υπεροχής, καθορίζονται οι ροές εισόδου και εξόδου ως εξής:

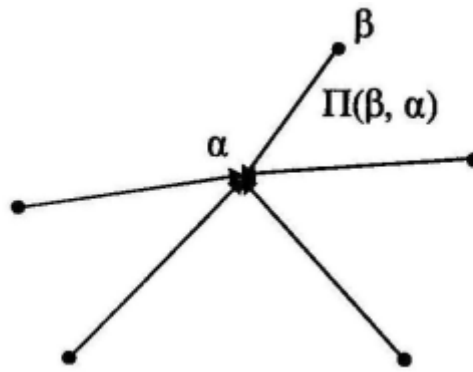
$$\text{Ροή εισόδου: } \varphi^-(\alpha) = \sum_{\beta \in K} \Pi(\beta, \alpha)$$

$$\text{Ροή εξόδου: } \varphi^+(\alpha) = \sum_{\beta \in K} \Pi(\alpha, \beta)$$

Η ροή εξόδου δείχνει την υπεροχή της εναλλακτικής ενέργειας α ως προς όλες τις υπόλοιπες εναλλακτικές ενέργειες (Σχήμα 3.9), εξετάζοντας ταυτόχρονα όλα τα κριτήρια, ενώ η ροή εισόδου αναπαριστά την υπεροχή όλων των υπολοίπων εναλλακτικών ενεργειών ως προς την ενέργεια α (σχήμα 3.10).

Γράφημα 3.9: Η υπεροχή της εναλλακτικής α έναντι των υπολοίπων ενεργειών

Γράφημα 3.10: Η υπεροχή των υπολοίπων εναλλακτικών ενεργειών έναντι της ενέργειας α

Αφαιρώντας τη ροή εισόδου από τη ροή εξόδου υπολογίζεται η καθαρή ροή για ένα κόμβο, ως εξής:

$$\varphi(\alpha) = \varphi^+(\alpha) - \varphi^-(\alpha)$$

Μια επίσης πολύ σημαντική πληροφορία είναι να υπάρχει ένας δείκτης της προτίμησης μιας ενέργειας α ως προς όλες τις υπόλοιπες εναλλακτικές ενέργειες, εξετάζοντας ένα συγκεκριμένο κριτήριο j . Η πληροφορία αυτή δίνεται από τη μονοκριτήρια ροή (unicriterion flow) $\varphi_j(\alpha)$, η οποία υπολογίζεται ως εξής:

$$\varphi_j(\alpha) = \sum_{\beta \in K} \{P_j(\alpha, \beta) - P_j(\beta, \alpha)\}$$

Όταν η ροή αυτή είναι ένας μεγάλος θετικός αριθμός τότε η ενέργεια α υπερέχει όλων των υπολοίπων εναλλακτικών ενεργειών όταν εξετάζεται μόνο το κριτήριο j . Στην αντίθετη περίπτωση όταν η τιμή της ροής αυτής είναι ένας μεγάλος αρνητικός αριθμός, τότε όλες οι υπόλοιπες εναλλακτικές ενέργειες υπερέχουν της ενέργειας α , όταν εξετάζεται το κριτήριο j . Χρησιμοποιώντας τις καθαρές ροές για κάθε κόμβο του γραφήματος υπεροχής (εναλλακτικές ενέργειες), η μέθοδος PROMETHEE II, σκοπό έχει να δώσει μια πλήρη κατάταξη των εναλλακτικών ενεργειών του συνόλου K , από την καλύτερη προς τη χειρότερη. Έτσι με βάση τις υπολογισμένες καθαρές ροές όλων των εναλλακτικών ενεργειών, για δύο εναλλακτικές ενέργειες α και β υπάρχουν οι εξής δύο περιπτώσεις:

$$\alpha P_{II} \beta \text{ (η } \alpha \text{ υπερέχει της } \beta) \quad \Leftrightarrow \varphi(\alpha) > \varphi(\beta)$$

$$\alpha I_{II} \beta \text{ (υπάρχει αδιαφορία μεταξύ των } \alpha \text{ και } \beta) \quad \Leftrightarrow \varphi(\alpha) = \varphi(\beta)$$

3.3 Ανάλυση με την μεθοδολογία Promethee του κλάδου της ελληνικής οινοποιίας

Σε αυτήν την ενότητα θα πραγματοποιηθεί η κατάταξη των εταιρειών του κλάδου για κάθε έτος. Δεδομένα εισαγωγής ή κριτήρια απόφασης είναι οι σημαντικοί δείκτες σύμφωνα με τις παραπάνω ενότητες. Με βάση αυτούς τους δείκτες, τους δείκτες δηλαδή όπως παρουσιάζονται στις ενότητες 2.5.1 και 2.5.2 θα γίνει η κατάταξη. Το σύστημα PROMETHEE εξέτασε 500 διαφορετικά σενάρια κάθε ένα από τα οποία αντιπροσωπεύει διαφορετική περίπτωση σημαντικότητας των κριτηρίων/δεικτών. Σε κάθε σενάριο κάθε δείκτης έχει διαφορετικό βάρος σημαντικότητας. Έτσι έχουμε 500 διαφορετικές κατατάξεις ή 500 διαφορετικά σκορ για κάθε εταιρία και παρουσιάζουμε εδώ τον μέσο όρο αυτών των αποτελεσμάτων. Σε άλλη περίπτωση θα μπορούσαμε εμείς ή άλλος αναλυτής να καθορίσει τα βάρη κάθε κριτηρίου. Η μορφή της συνάρτησης P_i , που επιλέχθηκε για κάθε κριτήριο i , είναι η Γκαουσιανή (Gaussian criterion). Παρακάτω παρατίθενται οι κατατάξεις για κάθε έτος.

2011

ΘΕΣΗ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΣΚΟΡ PROMETHEE
1	ΜΑΡΩΝΕΙΑ ΑΕ	0.283458548
2	ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ	0.269393267
3	ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΜΠΑΣΣΗ ΑΕ	0.243067754
4	ΤΕΤΡΑΜΥΘΟΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΕΠΕ	0.215143492
5	Κ. ΤΣΙΛΙΔΗΣ ΑΕ	0.20231044
6	ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ	0.193773048
7	ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ	0.130090502
8	ΚΤΗΜΑ ΒΟΥΡΒΟΥΚΕΛΗ ΑΕ	0.10716344
9	ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΩΚΟΣ ΑΕ	0.102590212
10	Ε. Θ. ΜΩΡΑΙΤΗΣ ΑΕ	0.065369639
11	ΚΑΤΩΓΙ & ΣΤΡΟΦΙΛΙΑ ΑΕ	0.043266087
12	ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕΕ	0.038268908
13	ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΕ	0.035924786
14	ΚΤΗΜΑΤΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ ΑΕ	0.011755002
15	ΚΤΗΜΑ ΑΛΦΑ ΑΕ	-0.029978065
16	ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΑΒΕΕ	-0.030395075
17	ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΡΙΠΙΔΗ ΑΕ	-0.039408755
18	ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ	-0.049814477
19	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΑΕ	-0.052270231
20	ΟΙΝΟΦΟΡΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΑΕ	-0.060440158
21	Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ	-0.07098719
22	ΚΤΗΜΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΑΕ	-0.076410227
23	ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ	-0.09578226
24	ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ	-0.101661674
25	ΟΙΝΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΕ	-0.135676605
26	ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ	-0.145275317
27	ΚΤΗΜΑ ΑΒΑΝΤΙΣ ΕΠΕ	-0.203499624
28	ΤΣΕΛΕΠΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕ	-0.220904355
29	ΝΙΚΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΑΕ	-0.265316569
30	ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ	-0.363754544

Πίνακας 3. 1: Κατάταξη μεθοδολογίας PROMETHEE για το έτος 2011

Στην πρώτη θέση βρίσκεται η εταιρεία ΜΑΡΩΝΕΙΑ ΑΕ με σκορ 0,283458. Στο σύνολο των 500 σεναρίων βρίσκεται στην πρώτη θέση το 46,6% αυτών. Στην δεύτερη θέση βρίσκεται η εταιρεία ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ με σκορ 0,26939. Η συγκεκριμένη εταιρεία βρίσκεται στην δεύτερη θέση 47,2% των σεναρίων ενώ σε κανένα από τα σενάρια δεν βρίσκεται κάτω από την έβδομη θέση . Στην τρίτη θέση βρίσκεται η ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΜΠΑΣΣΗ ΑΕ. Τελευταία

στην κατάταξη βρίσκεται η εταιρεία ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ ενώ βρίσκεται στην ίδια θέση 71,2% των σεναρίων.

2012

ΘΕΣΗ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΣΚΟΡ PROMETHEE
1	ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ	0.283529173
2	ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΜΠΑΣΣΗ ΑΕ	0.241418628
3	ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ	0.195228891
4	Κ. ΤΣΙΛΙΔΗΣ ΑΕ	0.178586612
5	ΤΕΤΡΑΜΥΘΟΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΕΠΕ	0.172865669
6	ΜΑΡΩΝΕΙΑ ΑΕ	0.156849683
7	ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ	0.140683834
8	ΚΑΤΩΓΙ & ΣΤΡΟΦΙΛΙΑ ΑΕ	0.134142931
9	ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ	0.081252269
10	ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΩΚΟΣ ΑΕ	0.070865616
11	Ε. Θ. ΜΩΡΑΙΤΗΣ ΑΕ	0.06386023
12	Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ	0.053766392
13	ΚΤΗΜΑ ΒΟΥΡΒΟΥΚΕΛΗ ΑΕ	0.053452362
14	ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ	-0.013937836
15	ΚΤΗΜΑ ΑΛΦΑ ΑΕ	-0.015656141
16	ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΕ	-0.023614822
17	ΚΤΗΜΑΤΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ ΑΕ	-0.023956417
18	ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ	-0.055926126
19	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΑΕ	-0.089702636
20	ΝΙΚΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΑΕ	-0.091392453
21	ΤΣΕΛΕΠΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕ	-0.096673528
22	ΚΤΗΜΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΑΕ	-0.09691001
23	ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΡΙΠΙΔΗ ΑΕ	-0.106068241
24	ΟΙΝΟΦΟΡΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΑΕ	-0.116882187
25	ΟΙΝΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΕ	-0.131370608
26	ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ	-0.151655021
27	ΚΤΗΜΑ ΑΒΑΝΤΙΣ ΕΠΕ	-0.155896698
28	ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ	-0.161554196
29	ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΑΒΕΕ	-0.171164753
30	ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ	-0.324140615

Πίνακας 3. 2: Κατάταξη μεθοδολογίας PROMETHEE για το έτος 2012

Η εταιρεία ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ βρίσκεται πρώτη στην κατάταξη με σκορ 0,2835 ενώ η ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΜΠΑΣΣΗ ΑΕ στην δεύτερη θέση με σκορ 0,2414. Στην τρίτη θέση βρίσκεται η ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ η οποία βρισκόταν στην 6^η θέση το 2011. Καμία από τις εταιρείες της τριάδας δεν βρίσκεται κάτω από την δωδέκατη θέση σε κανένα σενάριο.

Παραμένει τελευταία η ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ ενώ προτελευταία στην 29^η θέση η ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΑΒΕΕ που βρισκόταν το 2011 στην 16^η θέση.

2013

ΘΕΣΗ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΣΚΟΡ PROMETHEE
1	ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΜΠΑΣΣΗ ΑΕ	0.293411
2	ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ	0.289013
3	ΤΕΤΡΑΜΥΘΟΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΕΠΕ	0.185193
4	Κ. ΤΣΙΛΙΔΗΣ ΑΕ	0.166718
5	ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ	0.145004
6	ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΩΚΟΣ ΑΕ	0.134864
7	ΜΑΡΩΝΕΙΑ ΑΕ	0.122944
8	ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ	0.122785
9	Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ	0.087409
10	ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕΕ	0.080336
11	ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΕ	0.056927
12	ΚΑΤΩΓΙ & ΣΤΡΟΦΙΛΙΑ ΑΕ	0.053166
13	ΚΤΗΜΑ ΑΛΦΑ ΑΕ	0.025166
14	Ε. Θ. ΜΩΡΑΙΤΗΣ ΑΕ	0.016415
15	ΚΤΗΜΑΤΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ ΑΕ	-0.01031
16	ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ	-0.03362
17	ΚΤΗΜΑ ΑΒΑΝΤΙΣ ΕΠΕ	-0.05104
18	ΝΙΚΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΑΕ	-0.06121
19	ΚΤΗΜΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΑΕ	-0.06778
20	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΑΕ	-0.07569
21	ΟΙΝΟΦΟΡΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΑΕ	-0.07579
22	ΤΣΕΛΕΠΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕ	-0.08985
23	ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ	-0.10255
24	ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΡΙΠΙΔΗ ΑΕ	-0.10748
25	ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ	-0.12714
26	ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ	-0.13789
27	ΚΤΗΜΑ ΒΟΥΡΒΟΥΚΕΛΗ ΑΕ	-0.1391
28	ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΑΒΕΕ	-0.16225
29	ΟΙΝΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΕ	-0.20385
30	ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ	-0.33381

Πίνακας 3. 3: Κατάταξη μεθοδολογίας PROMETHEE για το έτος 2013

Ανοδικά συνεχίζει η ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΜΠΑΣΣΗ ΑΕ καθώς βρίσκεται στην πρώτη θέση με σκορ 0,2934. Δεύτερη θέση αυτήν την χρονιά για την εταιρεία ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ με σκορ 0,2890. Η ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ βρίσκεται στην δεύτερη θέση το 30,2% των

σεναρίων ενώ στην πρώτη θέση το 35,8% των σεναρίων. Τρίτη για το 2013 βρίσκεται η εταιρεία ΤΕΤΡΑΜΥΘΟΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΕΠΕ με σκορ 0,1851 που ανέβηκε από την πέμπτη θέση. Στον αντίποδα τρίτη από το τέλος βρίσκεται τώρα η ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΕΠΕ ενώ τελευταία η ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ.

2014

ΘΕΣΗ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΣΚΟΡ PROMETHEE
1	ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ	0.292421
2	ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ	0.259043
3	ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΜΠΑΣΣΗ ΑΕ	0.212369
4	ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ	0.180646
5	ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ	0.177054
6	ΤΕΤΡΑΜΥΘΟΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΕΠΕ	0.138636
7	Κ. ΤΣΙΛΙΔΗΣ ΑΕ	0.114555
8	ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΩΚΟΣ ΑΕ	0.113388
9	Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ	0.112469
10	ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕΕ	0.106564
11	Ε. Θ. ΜΩΡΑΙΤΗΣ ΑΕ	0.058865
12	ΜΑΡΩΝΕΙΑ ΑΕ	0.047946
13	ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΕ	0.040291
14	ΚΤΗΜΑΤΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ ΑΕ	-0.01073
15	ΚΤΗΜΑ ΑΛΦΑ ΑΕ	-0.01205
16	ΝΙΚΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΑΕ	-0.01842
17	ΚΑΤΩΓΙ & ΣΤΡΟΦΙΛΙΑ ΑΕ	-0.01958
18	ΚΤΗΜΑ ΑΒΑΝΤΙΣ ΕΠΕ	-0.04764
19	ΤΣΕΛΕΠΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕ	-0.05757
20	ΚΤΗΜΑ ΒΟΥΡΒΟΥΚΕΛΗ ΑΕ	-0.05854
21	ΟΙΝΟΦΟΡΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΑΕ	-0.0723
22	ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ	-0.11057
23	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ ΑΕ	-0.11269
24	ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΡΙΠΙΔΗ ΑΕ	-0.11856
25	ΚΤΗΜΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΑΕ	-0.12356
26	ΟΙΝΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΕ	-0.12827
27	ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ	-0.1491
28	ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ	-0.2586
29	ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ	-0.27245
30	ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΑΒΕΕ	-0.28364

Πίνακας 3 .4: Κατάταξη μεθοδολογίας PROMETHEE για το έτος 2014

Στην πρώτη θέση με σκορ 0,2924 βρίσκεται η ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ ενώ έχει βρεθεί σε αυτήν την θέση το 37,6% των σεναρίων. Δεύτερη και τρίτη με σκορ 0,2590 και 0,2123 οι εταιρείες ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ και ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ ΜΠΑΣΣΗ ΑΕ αντίστοιχα. Η ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ βρίσκεται 32,2 % των σεναρίων στην δεύτερη θέση ενώ 25,4% στην πρώτη θέση. Τελευταία θέση έχει η ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΠΟΤΟΠΟΙΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ ΑΒΕΕ ενώ η ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΕ προτελευταία. Στις τελευταίες θέσεις βρίσκεται τώρα και η εταιρεία ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ-ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ με σκορ - 0,2586.

2015

ΘΕΣΗ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΣΚΟΡ PROMETHEE
1	ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ	0.297352
2	ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ	0.226984
3	ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ	0.179494
4	ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΕ	0.147798
5	ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ	0.125176
6	Κ. ΤΣΙΛΙΔΗΣ Α.Ε.	0.121333
7	ΛΑΥΚΙΩΤΗΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟ*	0.083501
8	Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ	0.081403
9	ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ	0.027794
10	Π. ΜΠΑΧΤΑΛΙΑΣ*	0.020758
11	Ε. Θ. ΜΩΡΑΙΤΗΣ ΑΕ	-0.00843
12	ΚΤΗΜΑ ΑΒΑΝΤΙΣ ΕΠΕ	-0.06673
13	ΤΣΕΛΕΠΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕ	-0.07685
14	ΝΙΚΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΑΕ	-0.09669
15	ΚΑΤΩΓΙ & ΣΤΡΟΦΙΛΙΑ ΑΕ	-0.11267
16	ΚΤΗΜΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΑΕ	-0.11881
17	ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ	-0.12787
18	ΚΤΗΜΑ ΑΛΦΑ ΑΕ	-0.13088
19	ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ	-0.24247
20	ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ	-0.33019

Πίνακας 3. 5: Κατάταξη μεθοδολογίας PROMETHEE για το έτος 2015

Για το νέο δείγμα του 2015, πρώτη θέση έχει η εταιρεία ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ ενώ δεύτερη θέση η ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ . Στην τρίτη θέση βρίσκεται η ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ ενώ η εταιρεία ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ ΜΠΑΣΣΗ ΑΕ δεν ανήκει στο δείγμα. Η ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ έχει σκορ 0,1794 ενώ βρισκόταν με θετικό σκορ σε χαμηλότερες θέσεις πριν το 2015. Τελευταία και προτελευταία θέση έχουν οι ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ-ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ και η ΚΥΡ-ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ.

2016

ΘΕΣΗ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΣΚΟΡ PROMETHEE
1	ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ	0.212482
2	ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ ΑΕ	0.145453
3	ΛΑΥΚΙΩΤΗΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟ*	0.132889
4	Κ. ΤΣΙΛΙΔΗΣ Α.Ε.	0.122143
5	ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ	0.109842
6	ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ	0.105553
7	ΝΙΚΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΑΕ	0.093793
8	Ε. Θ. ΜΩΡΑΙΤΗΣ ΑΕ	0.059701
9	ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ ΑΕ	0.04199
10	ΚΤΗΜΑ ΑΒΑΝΤΙΣ ΕΠΕ	0.036466
11	Γ.Α. ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ ΑΕΟΕ	0.017338
12	ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ	-0.03506
13	ΤΣΕΛΕΠΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΕ	-0.03658
14	ΚΤΗΜΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΑΕ	-0.06214
15	Π.ΜΠΑΧΤΑΛΙΑΣ*	-0.09479
16	ΚΤΗΜΑ ΑΛΦΑ ΑΕ	-0.10685
17	ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΑΒΕΕ	-0.11707
18	ΚΥΡ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΕ	-0.14846
19	ΚΑΤΩΓΙ & ΣΤΡΟΦΙΛΙΑ ΑΕ	-0.16745
20	ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ ΑΕ	-0.30925

Πίνακας 3. 6: Κατάταξη μεθοδολογίας PROMETHEE για το έτος 2016

Αλλαγές σε σχέση με το 2015 έχει η πρώτη τριάδα. Πρώτη θέση έχει η ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ ΟΑΕ με σκορ 0,2124 ενώ δεύτερη και τρίτη θέση οι εταιρείες ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ και ΛΑΥΚΙΩΤΗΣ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟ με σκορ 0,1454 και 0,1328 αντίστοιχα. Η τελευταία δεν υπήρχε στο δείγμα για τα έτη 2011 με 2014. Η εταιρεία ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΕ βρίσκεται στην πέμπτη θέση, ενώ έχει βρεθεί στην πρώτη θέση το 12,60% των σεναρίων. Η εταιρεία ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ βρίσκεται στην έκτη θέση για το 2016 ενώ βρισκόταν από το 2013 έως το 2015 στην πέμπτη θέση. Η εταιρεία ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΒΕΕ έχει για πρώτη χρονιά αρνητικό σκορ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα διπλωματική εργασία έγινε μελέτη του κλάδου της ελληνικής οινοποιίας, καθώς και μία απόπειρα αξιολόγησης αυτού. Η αμπελουργία, η οινοποιία και η κατανάλωση κρασιού έχουν τις ρίζες τους βαθιά στην αρχαία Ελλάδα και είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την οικονομική ζωή της χώρας αλλά και την καθημερινότητα των Ελλήνων από αρχαιοτάτων χρόνων.

Εξετάστηκαν μερικά από τα μεγαλύτερα οινοποιεία της χώρας για τα έτη 2011 έως και 2016. Η επιλογή δεν έγινε μόνο βάσει μεγέθους αλλά και βάσει γεωγραφικής κατανομής για να μπορεί το δείγμα μας να είναι αντιπροσωπευτικό.

Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για τη μελέτη είναι η ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων με τη χρήση αριθμοδεικτών. Παρουσιάστηκε η ανάγκη το εξεταζόμενο διάστημα να χωριστεί σε δύο υπό διαστήματα. Αυτό συνέβη γιατί από 1/1/2015, άλλαξε η μορφή των δημοσιευμένων ισολογισμών και η τελευταία διετία έπρεπε να μελετηθεί χωριστά για να μπορούν τα αποτελέσματα να είναι συγκρίσιμα.

Η μείωση του όγκου των δεδομένων έγινε με τη βοήθεια του στατιστικού προγράμματος SPSS το οποίο κατέδειξε τους στατιστικά σημαντικούς για κάθε χρονικό διάστημα δείκτες. Στη συνέχεια έγινε κατάταξη των επιχειρήσεων για κάθε έτος με βάση την πολυκριτήρια μεθοδολογία PROMETHEE.

Αναμφισβήτητα η αμπελουργία είναι μεγάλο κομμάτι του πρωτογενή τομέα της χώρας μας και κατ' επέκταση η οινοποιία του δευτερογενή τομέα της ελληνικής οικονομίας που αφορά τη μεταποίηση. Τα ελληνικά οινοποιεία είναι φανερό ότι έχουν πληγεί από την οικονομική κρίση. Δείχνουν όμως όχι μόνο να παλεύουν αλλά και να βγαίνουν νικητές σε αυτή την άنيση μάχη.

Η συνολική εικόνα της μελέτης που έγινε δείχνει ότι οι ελληνικές οινοποιητικές επιχειρήσεις βρίσκονται σε μία φάση αναδιάρθρωσης. Αναζητούν το σωστό τρόπο διαχείρισης του ενεργητικού τους, δηλαδή των μέσων που έχουν στη διάθεσή τους, για να μπορέσουν να δημιουργήσουν κέρδη. Είναι πολύ σημαντικό το ότι βρίσκονται σε θέση να καλύψουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους και μάλιστα χωρίς να χρειαστεί να ρευστοποιήσουν τα αποθέματά τους ενώ. Τέλος, το ζωτικής σημασίας μικτό περιθώριο κέρδους, αν και είναι ακόμα μικρό, έχει μια συνεχώς αυξητική τάση χρόνο με το χρόνο.

Τα στοιχεία είναι άκρως ενθαρρυντικά για τα οινοποιεία μας. Το μόνο σίγουρο είναι ότι η γη αυτή γεννά άριστη πρώτη ύλη για την παραγωγή κρασιού. Συνυπολογίζοντας το γεγονός ότι οι επαγγελματίες του χώρου δεν είναι διατεθειμένοι να θυσιάσουν στο ελάχιστο την ποιότητα των προϊόντων που παράγουν, η ελληνική οινοποιία δείχνει να έχει ένα λαμπρό μέλλον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Ζοπουνίδης Κ, (2003), *Βασικές Αρχές Και Σύγχρονα Θέματα Του Χρηματοοικονομικού Μάνατζμεντ*, Εκδόσεις: Κλειδάριθμος.

Ζοπουνίδης Κ, Δούμπος Μ, Ματσατίνης Ν, (1996), *Πολυκριτήρια, Ευφυή Συστήματα Υποστήριξης Αποφάσεων Για Την Αξιολόγηση Των Επιδόσεων Και Της Βιωσιμότητας Των Επιχειρήσεων*, Εκδόσεις: Έλλην.

Αλεβίζος Γ. Μιχαήλ (2010), *Αξιολόγηση Και Κατάταξη Των Εταιρειών Του Κλάδου Των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Με Χρήση Χρηματοοικονομικών Δεικτών*.

Πιστοφίδου Σοφία (2009), *Αξιολόγηση Των Χρηματοοικονομικών Επιδόσεων Των Εταιρειών Του Κατασκευαστικού Κλάδου*.

Ηλεκτρονικές Πηγές

Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Αμπέλου και Οίνου, (2018), Διαθέσιμο στο: <http://www.newwinesofgreece.com/el/about/index.html>, (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (2008), Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Διαθέσιμο στο: <https://eclass.uoa.gr>, (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

Ελληνική Στατιστική Αρχή (2018), Διαθέσιμο στο: <http://www.statistics.gr/>, (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

Ένωση Ελλήνων Οινολόγων, (2018), Διαθέσιμο στο: <https://www.eeo.gr> , (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων, (2010), Διαθέσιμο στο: <https://www.keosoe.gr/keosoe.html>, (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

Οινικές Εξερευνήσεις, (2018), Διαθέσιμο στο: <https://winesurveyor.weebly.com/>, (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

Σύνδεσμος Ελληνικού Οίνου, (2018), Διαθέσιμο στο: <http://greekwinefederation.gr/gr/home/>, (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, (2016), Διαθέσιμο στο: <http://www.minagric.gr/index.php/el/>, (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

Greek Cellar, (2018), Διαθέσιμο στο: <https://www.greekcellar.gr> , (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

ICAP Group (2018), Διαθέσιμο στο <https://www.icap.gr/Default.aspx?lang=1>, <https://www.findbiz.gr/> (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

International Organization of Vine and Wine, (2018), Διαθέσιμο στο: <http://www.oiv.int/>, (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

Oinopoieia.gr, (2018), Διαθέσιμο στο: <http://www.oinopoieia.gr/>, (τελευταία πρόσβαση στις 30/9/2018)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι παραγωγικές επιχειρήσεις του κλάδου της οινοποιίας.

ΟΝΟΜΑ	<i>ΚΤΗΜΑ ΑΒΑΝΤΙΣ Ε.Π.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	<i>2004</i>
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	<i>Μύτικας, 34100, Χαλκίδα, 2221055350</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Aventis, Lenga, Άγιος Χρόνος, ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ ΑΒΑΝΤΙΣ, ΧΑΡΙΣΜΑ</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	<i>4</i>
ΟΝΟΜΑ	<i>ΓΑΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	<i>1996</i>
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών και ξιδιού</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	<i>Θεμιστοκλέους 22, 15122, Μαρούσι, 2108055642-3</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Assyrtiko by Gaia Wild Ferment, Vinsato της Γαίας, Αγιοργίτικο 14-18 Η, Αγιοργίτικο της Γαίας, Ανατολικός, Ασύρτικο της Γαίας Wild Ferment, Γαία S, Θαλασσίτης, Θαλασσίτης Βαρέλι, Κτήμα Γαίας, Νότιος Ερυθρός, Νότιος Λευκός, Ξύδι Ασύρτικο Σαντορίνης, Ρητινίτης Nobilis</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	<i>11</i>
ΟΝΟΜΑ	<i>ΚΤΗΜΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	<i>1997</i>
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	<i>Τ.Θ. 16, 57500, Επανωμή, Θεσσαλονίκη, 2392044567</i>

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Κτήμα Γεροβασιλείου Avaton, Κτήμα Γεροβασιλείου Blanc-Fume, Κτήμα Γεροβασιλείου Chardonnay, Κτήμα Γεροβασιλείου Evangelo, Κτήμα Γεροβασιλείου Sauvignon, Κτήμα Γεροβασιλείου Syrah, Κτήμα Γεροβασιλείου Viognier, ΚΤΗΜΑ Γεροβασιλείου Ερυθρό, Κτήμα Γεροβασιλείου Λευκό, Κτήμα Γεροβασιλείου Μαλαγουζιά</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	60
ΟΝΟΜΑ	<i>ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	1978/1988
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών και τσίπουρου</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	44003, Ζίτσα, 2658022212
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Anna Maria, Chardonnay, Debina, Kyra Frosyni, Lefteris Glivanos Brut, Lefteris Glivanos Demi Sec, Primus Zitsa, Primus Zitsa Barrique, Traminer, Tsiouro Pырros, Chardonnay Γκλίναβος, Αγιοργίτικο Γκλίναβος, Αμπελώνες Ζίτσα, Άννα Μαρία, Απειρος Χώρα, Άσπρα Χώματα, Βλάχικο, Δρυάδες, Καμπερνέ Γκλίναβος, Κόκκινο Βελούδο, Κυρά Φροσύνη, Μοτίβο, Παλιοκαιρίσιο, Ροζέ Πριβέ Γκλίναβος, Τσίπουρο Ασημένια Λίμνη, Τσίπουρο Ηλείου, Τσίπουρο Πύρρος, Τσίπουρο Χρυσή Βίδα</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	20
ΟΝΟΜΑ	<i>ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΡΙΠΙΑΗ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	1984/1992
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>Βούναινα, 43062, Ιτέα, 2410981087</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Κρ1985</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	26
ΟΝΟΜΑ	<i>ΚΥΡ-ΓΙΑΝΝΗ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	1997/2003

ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	<i>Γιαννακοχώρι, 59200, Νάουσα, 2332051100</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>L` Esprit Du Lac, Merlot, Syrah, Ακακίες, Ακακίες Sparkling, Ασύρτικο, Γιαννακοχώρι, Διάπορος, Δύο Ελιές, Καλή Ρίζα, Κτήμα Κυρ-Γιάννη, Μπλέ Αλεπού, Ντρούμο, Πάλπο, Παράγκα, Ράμνιστα, Σαμαρόπετρα, Ταρσανάς, Τέσσερις Λίμνες, Χρυσογέρακας</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	45
ΟΝΟΜΑ	<i>ΚΟΥΤΣΟΔΗΜΟΣ, Γ. Α., Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	1988/2001
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή, εισαγωγές και εμπόριο κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	<i>Επαρχιακή Οδός Νεμέας - Κιάτου (2 χλμ.), Κοδέλα, 20500, Νεμέα, 2746022018, 2746023253</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Agerino, Αμπελόμυθος, Αμπέλου Μύθοι, Γόνιμος Τόπος, Κεράτο, Μαντινεία, Νεμέα</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	21
ΟΝΟΜΑ	<i>ΚΤΗΜΑ ΑΛΦΑ (Α) Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	1998
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Καλλιέργεια αμπελώνων. Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	<i>Οδός Αμόνταιου - Αγ. Παντελεήμονα (2 χλμ.), 53200, Αμόνταιο, 2386020111</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Alpha Axia, Omega, Κτήμα Αλφα</i> <i>One,</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	45
ΟΝΟΜΑ	<i>ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ Ο.Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	1982/1997
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών και τσίπουρου</i>

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>Θέση Κεφαλάρι Αρχαίες Κλεωνές, 20500, Νεμέα, 2746031450</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Αγιωργίτικο, Ημίγλυκο, Ηνοχός, Μαλαγουζιά, Μοσχοφίλερο, Νεμέα ΠΟΠ Λαφαζάνη, Παλιό Κελάρι, Πετιμέζι, Πρόρωγος, Ροδίτης, Συλλογή Ερυθρός Λαφαζάνη, Συλλογή Λευκός Λαφαζάνη</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	25
ΟΝΟΜΑ	<i>ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	1970/2005
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή και χονδρικό εμπόριο ποτών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>ΒΙ.ΠΕ., Τ.Θ. 13, 66100, Δράμα, 2521081217, 2521081212</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Ouzo 11, Ouzo 14, Γνήσιο, Ερωβιός, Ούζο 11, Ούζο 14, Ρετσίνα Βαρελάκι, Τσίπουρο Κλήμα</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	8
ΟΝΟΜΑ	<i>ΜΑΡΡΑΣ ΟΙΝΩΝ & ΠΟΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	2001
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>20001, Ζευγολατιό, 2741050066</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	15
ΟΝΟΜΑ	<i>ΜΑΡΩΝΕΙΑ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΗ - ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	1994
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Καλλιέργεια αμπελώνων. Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>Άγιος Παύλος, 63080, Νέα Καλλικράτεια, 2399076100</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	14
ΟΝΟΜΑ	<i>ΚΤΗΜΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ Α.Ε.</i>

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	1990/1992
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	Παραγωγή οίνου και ελαιόλαδου. Παροχή υπηρεσιών αγροτουρισμού
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	Κορακοχώρι, Τ.Θ. 45960, 27131, Πύργος, 2621041601
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	Mercouri Estate, Κτήμα Μερκούρη
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	17
ΟΝΟΜΑ	ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ, ΕΜΜ., Α.Β.Ε.Γ.Κ.Τ.Ε. "ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗ"
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	2000
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	Παραγωγή κρασιών
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	Οδός Ρ, ΒΙ.ΠΕ., Ο.Τ. 4, 71601, Νέα Αλικαρνασσός, Ηράκλειο, Κρήτη, 2810381303
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	Cabernet, Chardonney, Michalakis Estate, Sauvignon, Syrah, Κτήμα Μιχαλάκη,
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	10
ΟΝΟΜΑ	ΜΠΑΣΣΗ ΟΙΝΟΠΟΙΑ Α.Ε.
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	1925/1967
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	Παραγωγή κρασιών
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	Εθνική Οδός Αθηνών - Λαμίας (50 χλμ.), 19011, Αυλώνα, 2295042210
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	Bassis Estate, Kiveli`s, Κτήμα Μπάσση,
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	17
ΟΝΟΜΑ	ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΣ, Ο.Β.Γ.Ε. Α.Ε.
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	1987
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	Παραγωγή κρασιών και σνακς. Τυποποίηση ελαιόλαδου
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	Αγορά, Τ.Θ. 101, 66100, Δράμα, 2521082049-50

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Chateau Nico Lazaridi, F Merlo, Moushk Nico Lazaridi, Perpetuus, Rose Nico Lazaridi, The Wise Owl, Trebbiano Dry Late Harvest, ΚριτσιΟινο, Μαγικό Βουνό, Μαύρο Πρόβατο Semillon-Sauvignon, Μαύρο Πρόβατο Syrah, Μελισσουργός, Ντάμα Κούπα, Ρήγας Κούπα, Χρυσός Λέων Cabernet, Χρυσός Λέων Chardonnay</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	58
ΟΝΟΜΑ	<i>ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ - ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΜΥΚΟΝΟΥ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	2000
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>Αγορά, Τ.Θ. 101, 66100, Δράμα, 2521082049-50</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Αγίαία</i> <i>Αμπελος,</i> <i>Ανέμων Νήσος</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	3
ΟΝΟΜΑ	<i>ΟΙΝΟΦΟΡΟΣ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	1991
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>Σελινούς, 25100, Αίγιο, 2691029415</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Ianos Cabernet Sauvignon, Ianos Cava, Ianos Chardonnay, Ianos Syrah, Ασπρολίθι, Ασπρολίθι Βαρέλι, Μικρός Βοριάς Merlot Cabernet-Sauvignon, Μικρός Βοριάς Riesling, Μικρός Βοριάς Sauvignon Blanc Chardonnay, Μικρός Βοριάς Ροζέ</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	6
ΟΝΟΜΑ	<i>ΟΙΝΟΤΕΧΝΙΚΗ Ε.Π.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	1990
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>Οδός Νεμέας - Πετρίου (2 χλμ.), 20500, Νεμέα, 2746022667</i>

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Alegro, Symmetry, Αμπέλου Φως, Αμπελώνες Ζαχαριά, Ασωπού Χώρα, Ερυθρός Ζαχαριά, Λευκός, Μαύρο, Μοσχοφίλερο Ζαχαριά, Σαρντονέ Ζαχαριά, Φλιάσιος</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	14
ΟΝΟΜΑ	<i>ΚΤΗΜΑ ΠΑΥΛΙΔΗ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	1998/2001
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>Κοκκινόγεια, Τ.Θ. 19, 66100, Δράμα, 2521058300</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Emfassis Assyrtiko, Emfassis Chardonnay, Emfassis Syrah, Emfassis Tempranillo, Thema Red, Thema Rose, Thema White</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	20
ΟΝΟΜΑ	<i>ΣΕΜΕΛΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	2000
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Agiorgitiko Nassiakou, Chateau Semeli, Espera, Imiglykos Nassiakou, Ktima Semeli, Mantinia Nassiakou, Moschofilero Nassiakou, Orinos Helios, Picolo Monto, Semeli, Semeli Nemea Reserve, Αγιοργίτικο Νασιάκου, Ημίγλυκος Νασιάκου, Κτήμα Σεμέλη, Μαντινεία Νασιάκου, Μοσχοφίλερο Νασιάκου, Ορεινός Ηλιος</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>Μητροπόλεως 3, 10557, Αθήνα, 2106218119</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Παραγωγή και εμπόριο κρασιών και οινοπνευματωδών ποτών</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	22
ΟΝΟΜΑ	<i>ΣΩΚΟΣ, ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ - ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ, Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	1956/2009
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>Αγ. Δημητρίου, 19008, Ερυθρές, 2263062759</i>

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Epilinos, Epilinos Cabernet-Syrah, Epilinos Kithairona, Epilinos Merlot, Epilinos Nemeas, Moschofilero Sokos, Oinoroion, Savvatio, Savvatio Sokos, Δρύος Κεφαλαί, Επιλήνιος, Επιλήνιος Cabernet-Syrah, Επιλήνιος Merlot, Επιλήνιος Κιθαιρώνα, Επιλήνιος Νεμέας, Κτήμα Λαποτρύπι, Μαλαγουζιά, Μοσχοφίλερο Σώκος, Νεμέα, Οινοποιών, Σαββατιανό, Σαββατιανό Σώκος</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	14
ΟΝΟΜΑ	<i>ΤΕΤΡΑΜΥΘΟΣ Ε.Π.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	2001
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>Ανω Διακοπτό, 25003, Διακοπτό, 2691097500</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Μηλιά, Μηλιά Sauvignon, Τεράμυθος Αγιοργίτικο, Τεράμυθος Cabernet Sauvignon, Τεράμυθος Μαλαγουζιά, Τεράμυθος Μαύρο Καλαβρυτινό, Τεράμυθος Ροδίτης,</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	6
ΟΝΟΜΑ	<i>ΤΣΑΝΤΑΛΗΣ, ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	1947/1971
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών και οινοπνευματωδών ποτών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	<i>Άγιος Παύλος, 63080, Νέα Καλλικράτεια, 2399076100</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Agioritiko, Anthos, Kanenas, Makedonikos, Mavrodafni, Naoussa, Nemea, Olympic Export Ouzo, Reditis, Samos, Thessalikos, Αγιορείτικο, Αθήρι, Αστέρι, Θεσσαλικός, Καραμέλο, Λήμνος, Μακεδονικό, Μακεδονικός, Μαυροδάφνη, Μετόχι, Νάουσα, Νεμέα, Ο τόπος μας, Ραψάνη, Ροδίτης, Σάμος, Σειρά, Χαλκιδικής</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	247
ΟΝΟΜΑ	<i>ΤΣΕΛΕΠΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ	1999-2000/2007

ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	<i>Οδός Τρίπολης - Καστρίου (14 χλμ.), Ρίζες, 22012, Στάδιο, 2710544440</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Amalia Vintage, Αμαλία Μπρούτ, Αμαλία Ροζέ, Δρυόπη Reserve, Κοκκινόμυλος, Κτήμα Δρυόπη, Κτήμα Τσέλεπου, Κτήμα Τσέλεπου Αυλοτόπι, Κτήμα Τσέλεπου Κοκκινόμυλος, Κτήμα Τσέλεπου Μαρμαριάς, Μαντινεία, Μελισσόπετρα, Μοσχοφίλερο Blanc de Gris, Νεμέα Δρυόπη, Νεμέα Δρυόπη Ροζέ</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	<i>17</i>
ΟΝΟΜΑ	<i>ΤΣΙΛΙΛΗΣ, Κ., Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	<i>1989/1984</i>
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή τσίπουρου, κρασιών και οινοπνευματωδών ποτών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	<i>Ράζα, 42100, Τρίκαλα, 2431085885</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Alexander, Askitikos, Bianco Nero, Dark Cave, Meteora, Mostra, Orpheus, Theopetra Estate, Ασκητικός, Κτήμα Θεόπετρα, Τσιλιλή,</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	<i>40</i>
ΟΝΟΜΑ	<i>ΚΤΗΜΑ ΒΟΥΡΒΟΥΚΕΛΗ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	<i>2002</i>
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Καλλιέργεια αμπελώνων. Παραγωγή κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	<i>67061, Αβδηρα, 2541051580</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Asyrtiko, Avdiros, Lagara, Limnio, Μαλαγούζια, Μαυρούδι, Παμίζι,</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	<i>13</i>
ΟΝΟΜΑ	<i>ΚΤΗΜΑΤΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	<i>1973</i>

ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή, εισαγωγές και εμπόριο κρασιών</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	<i>Εθνική Οδός Αθηνών - Λαμίας (13 χλμ.), 14564, Κηφισιά, 2108075403</i>
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Aglianico, Merlot, Sauvignon Blanc, Vacchius Vinum, Αλεπότρυπα Ασύρτικο 2014, Κάβα Δρυός Ερυθρός, Κάβα Δρυός Λευκός, Καπνίας Ερυθρός, Καπνίας Λευκός, Κτήμα Χατζημιχάλη Ερυθρός, Κτήμα Χατζημιχάλη Λευκός, Λάας, Οπούς ιβ`, Πολυποικιλιακός Ερυθρός, Πολυποικιλιακός Λευκός, Ροζέ Πολυποικιλιακός 2014,</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	45
ΟΝΟΜΑ	<i>ΚΑΤΩΓΙ ΑΒΕΡΩΦ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΗ-ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.</i>
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ/Μ ΕΤΑΤΡΟΠΗ Σ	1926/1989
ΔΡΑΣΤΗΡΙ ΟΤΗΤΑ	<i>Παραγωγή κρασιών και τσίπουρου. Εκμίσθωση ακινήτων (ξενοδοχείο)</i>
ΔΙΕΥΘΥΝΣ ΕΙΣ	44200, Μέτσοβο, 2656041684
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ	<i>Bella Rosa, Floara Di Munte, Rossiu Di Munte, Αγιοργίτικο, Κατόγι, Κτήμα Αβέρωφ, Ξινόμανρο Αβέρωφ, Φλογερό</i>
ΠΡΟΣΩΠΙΚ Ο	13